

# HUJON

---

Nr. 2 – 2007



Årgang 33

---



---

Norsk Ornitologisk Forening  
Avdeling Oppland – Fylkets fuglevernforening



### **”FJELLET”**

Boltiten over er fotografert av *Hans Sagstuen*, mens heiloen under er fotografert av *Svein Bekkum*



## SVØMMESNIPER (Phalaropus)

Disse to vakre vaderartene i praktdrakt er fotografert av *Hans Sagstuen*. Når det gjelder polarsvømmesniper (den nedre), så er den fotografert på Svalbard hvor den også hekker. (den hekker langs arktiske kyster og kystnær tundra, hos oss kun på Svalbard.) Fuglen til høyre er en vanlig svømmesnipe, og den er en fåtalig hekkefugl her i Oppland, hvor den hekker på vierbevokste bløte myrer, vannsamlinger og deltaer i fjellet. I Oppland er den trolig lettest å treffe på Ringebufjellet.



# HUJON

Medlemsblad for  
**Norsk Ornitologisk Forening**  
**Avdeling Oppland**



**Foreningens adresse:** NOF avd. Oppland, postboks 18, 2882 Dokka

**Innbetalingsadresse:** NOF avd. Oppland, Jan Kåre Roang, Solli, 2616 Lismarka

**Postgirokonto:** 7874.06.60631

**Redaktør: Per Åge Skålerud**  
Kvartsveien 28, 2830 Raufoss  
Tlf: 611 93968  
E-post: [fugleper@bluezone.no](mailto:fugleper@bluezone.no)

Stoff til neste nummer sendes redaktøren  
**innen: 10.aug.** Send pr. E-post skrevet i  
Microsoft Word, eller send pr. brev.

**Trykk:** Tøyen Trykk  
**Opplag:** 400 eksempler

**Foto fremside:** Munk (hann)  
av: Svein Bekkum  
**Foto bakside:** Ørnvåk v/Hans Sagstuen

**Strektegninger ved:** Trond Haugskott

Fylkeslaget hører inn under:  
**Norsk Ornitologisk Forening,**  
Sandgata 30B, 7012 TRONDHEIM  
Tlf: 73 52 60 40 Fax: 73 52 40 90  
Hovedforeningen utgir følgende tidsskrift:  
Vår Fuglefauna, Ornis Norvegica, Cinclus  
og Ringmerkeren.

**LRSK:** Jon Opheim (**husk å sende inn  
dine observasjoner**)

**Nyttige internettadresser:**

[www.birdlife.no](http://www.birdlife.no)  
[www.fugler.net](http://www.fugler.net)  
[www.naturogfritid.no](http://www.naturogfritid.no)

**Styret:**

**Leder: Even Dehli**  
Moen, 2770 Jaren, Tlf: mob. 975 09 911  
E-post: [evendehli@yahoo.no](mailto:evendehli@yahoo.no)

**Nestleder: Geir Høitomt**  
Rute 527, 2870 Dokka  
Tlf: 611 11320 og mob. 99249948

**Sekretær: Jon Opheim**  
2636 Øyer, Tlf: 612 74305 og mob.90 50 37 06  
E-post: [jon.opheim@statskog.no](mailto:jon.opheim@statskog.no)

**Kasserer: Jan Kåre Roang**  
Solli, 2616 Lismarka tlf. 623 63186  
E-post: [jkr@mjosen.no](mailto:jkr@mjosen.no)

**Styremedlem: Bjørn Harald Larsen**  
Ringveien 6A, 2830 Raufoss  
Tlf: 611 90385 og mob. 977 49 350  
E-post: [bh-lar@frisurf.no](mailto:bh-lar@frisurf.no)

**Styremedlem: Olav Werner Grimsby**  
2660 Dombås, Tlf: 612 45017  
E-post: [wgrimsby@online.no](mailto:wgrimsby@online.no)

**Varamedlem: Ragnar Ødegård**  
Anders Sandvigsgt. 38 2609 Lillehammer  
Tlf: 612 54154 E-post: [ragnar56@online.no](mailto:ragnar56@online.no)

**Varamedlem: Kristin Valsjø**  
Per Gynts vei 12B, 2619 Lillehammer  
Mobil: 90 53 95 83

**Hjemmesiden til NOF Oppland:** [www.oppland.fugler.org](http://www.oppland.fugler.org)

**NY internettside side er under planlegging: (TING TAR TID)!**

# Innhold: Hujon nr. 2 – 2007

Informasjonssiden .....	4
Lederens spalte .....	6
Vervekampanjen .....	7
Redaktørens spalte .....	8
Sjeldne fugler i oppland ( <b>LRSK – rapport for år 2004</b> ) .....	9
Salmonella advarsel .....	71
Tilbakegang for åkerrikxa .....	72
Portrettet .....	74
Vil frede fugler i Oppland .....	79
Klimaendringer og bestandsnedgang for fluesnappere .....	80
Reguleringsplan – Lillehammer Camping .....	82
Styremøtereferat .....	84
Gjøk – registreringer i sommer .....	86
Tidsskrifter .....	88
Siste nytt .....	90
Spetteskader på bygninger .....	106
Kartlegging av horndykkere .....	109
Ringmerkere søkes .....	110

# Lederens spalte

---

Even Dehli



**Snille , gamle damer** mater fuglene. Gjerne hele året , sjøl om det kanskje ikke er helt bra . I unge-tida skal nemlig praktisk talt alle våre småfuglarter ete kjøtt , hovedsaklig i form av insektlarver. Ensidig solsikke-diett gir ikke nok proteiner , spesielt til å bygge deres nervesystem. Og alle er jo helt avhengig av at det fungerer godt. Tenk bare på de kravene som stilles når de skal ut å fly, til sanser, balanse , koordinering osv. Jeg har flere ganger «kjeftet på» både gamle damer og herrer om dette, men det gir meg en litt merkelig følelse å skulle stramme opp et eldre menneske. Er det egentlig nødvendig ? Hva er viktigst ? Å gjøre alt helt pinlig korrekt ? Eller og ha deres store omtanke for fuglene ? Og hva sier det om oss «fugleeksperter» ? Vi som liksom veit alt best . Skaper det nærhet til andre fugleinteresserte? Er det trolig at de etter en slik belærende runde melder fra til oss om en mulig interessant observasjon? Slike observasjoner som kanskje kan gi oss informasjon som vi ellers hadde gått glipp av og derfor ville hatt stor nytte av. Å ta vare på slike informanter uansett den ornitologiske verdien i deres observasjoner er etter mitt syn noe av det viktigste vi kan gjøre som fuglefolk. Det styrker helt sikkert interessen for fugl i befolkningen , øker vel også deres tiltro til NOF-Oppland, sørger for at vi får viktige fugleobservasjoner og bidrar til det totale engasjementet for denne delen av naturvernet.

Jeg husker godt ei dame fra Tingelstad i Gran som ringte og sa hun hadde en hærfulg på gardsplassen, en usedvanlig sjelden gjest her. Sjøl har jeg aldri sett den i Norge. Jeg sjekket også raskt på nettet (fugler.net), men det var det ingen hærfulg-observasjoner i hele landet. Dette hadde jeg følgelig ikke særlig tiltro til , men jeg dro likevel straks oppover for å undersøke nærmere. En times iherdig leiting ga imidlertid ikke noe resultat. Min tiltro til «dama» var ikke akkurat styrket og dessverre greidde jeg ikke å skjule dette. Men så nevnte hun at hun hadde tatt et bilde av fuglen, med sitt meget enkle kamera fra stua i 2. etasje. Jo, jo. Jeg kunne jo alltid vente til filmen var fremkalt. Og da det var gjort kunne naturligvis ikke jeg se noen hærfulg på bildene. Likevel sendte jeg dem til Norges Komité For Sjeldne Fugler (NKSF). Svaret kom raskt : Det var en hærfulg. En mer trent observatør enn meg så det med en gang. Min ydmykhet var stor. Og jeg husker ennå godt ansiktsuttrykket hennes da vi møttes på butikken ei tid etter, dama og den såkalte fugleeksperten. Kostelig !

Ta vare på **snille , gamle damer** !

# VERVEKAMPANJEN !

Som meldt i forrige Hujon har vi satt i gang  
en vervekampanje i NOF-Oppland.

Målet er å skaffe minst 100 nye medlemmer i år.  
Disse betaler **bare kr.50.-** for medlemskap i 2007 !

Hjelp oss å verve medlemmer !

Hjelp oss å styrke fuglevernet i Oppland !

Send lista med (mange)nye navn, nøyaktig adresse ,  
helst også e-postadresse og telefonnummer til :

**Jan Kåre Roang. Solli. 2616 Lismarka.**

**E-post : jkr@mjosen.no**

## FLOTTE PREMIER :

1. Premie : Kompaktkikkert : Nikon . 10 x 25.HG  
verdi 3.980.-

2.- 4. Premie : Gyldendals Fugleguide  
verdi 350.-

5.- 7. Premie : Fuglesang-CD  
verdi 300.-

### **OBS ! Ekstrapremie.**

Trekkes ut blant alle som har vervet minst ett nytt medlem :

Håndkikkert : Audobon . 8 x 42.

Verdi 2.490.-

---

Best. Natur og fritid .27.3.07

# Redaktørens spalte

---

*Per Åge Skålerud*

Håper nr. 1 av det ”nye” Hujon falt i smak! Dere har forhåpentligvis lest ferdig bladets innhold på 92 sider, og følgelig er sultne på et nytt nummer. Dette nummeret inneholder en omfattende LRSK – rapport, og derfor har nummeret færre bilder å by på. Når det gjelder bilder, håper jeg flere sender meg bilder om vi skal opprettholde målet om 6 – 8 fargesider pr. nummer. Hvis jeg ikke får inn en masse nye bilder kan konsekvensene bli at vi må redusere fargesidene til 4 sider, i verste fall ned til kun 2 sider pr. nummer (fremside og bakside) Jeg vet det finnes store mengder med flotte fuglebilder blant våre habile fotografer. Derfor håper jeg dere ser gleden og nødvendigheten av å bidra, for jeg ønsker meg selvsagt et stort bildearkiv slik at jeg kan tilby dere opp mot 8 sider med flotte fargesider. Det er ikke noe jeg ønsker mer, enn å tilby dere et blad med flotte bilder.

Jeg har også planer om å gjennomføre forskjellige temasider, i den settingen er jeg helt prisgitt det å ha et maksimalt utvalg av bilder. – Enkelte naturbilder er også på ønskelista.

Dette er siste gang jeg ber om bilder i denne spalten, hvis fotografene våre ikke vil bidra blir bladet deretter. – Det sier seg selv.

*Ellers vil jeg gjøre oppmerksom på fristen for innsendelse av stoff til nr. 3, og den er satt til senest 10. august*

**Sjekk dine feltkunnskaper  
om fugl,  
bilder og lyd**

**[www.hint.no/fuglekjennskap/](http://www.hint.no/fuglekjennskap/)**



# SJELDNE FUGLER I OPPLAND

## – Årsrapport fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK) år 2004

---

Av Jon Opheim – Sverre Lundemo – Bjørn Harald Larsen

**LRSK** er en komite under Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland, som har som formål å øke kjennskapen til fugleartenes utbredelse ved å samle og publisere observasjoner fra fylket.

Før materialet kan publiseres er det en oppgave for LASK å vurdere riktigheten av de observasjoner som er innrapportert. Dette betyr at vi ber om beskrivelse/dokumentasjon for en del av artene, fortrinnsvis de sjeldneste, men også for nærstående arter som er vanskelige å skille fra hverandre i felt. Det vises til artsliste og mer informasjon i Hujon nr. 4, 2006.

For riktig sjeldne arter for landet oversender LASK observasjonene til vurdering i Norges Sjeldenhetskomite for Fugl (**NSKF**), som er en komité oppnevnt av Norsk Ornitologisk Forening. Fire observasjoner fra 2004 har vært til behandling i NSKF, der 1 funn av svarthalsdykker og 2 funn av busksanger er godkjent, mens et rapportert funn av amerikakrikkand i Røykenvika, Gran, 28.04. ikke er godkjent.

Pr. 01.01.2005 har vi disse 10 funn som skal til NSKF for behandling: Svarthalsdykker (Søndre/Nordre Land 2001 og 2003), egretthegre (Østre Toten 2001), stork (Ringeby 2001 og 2003), niland (Ringeby, Sør-Fron og Lom 2002), amerikakrikkand (Søndre/Nordre Land 2002 og 2004), enghauk (Vestre Toten 2003), glente (Lillehammer 1987), busksanger (Vågå 2003) og rosenstær (Lillehammer 2003). Så snart vi mottar tilstrekkelig beskrivelse/dokumentasjon fra observatørene (unntatt busksangeren hvor dette er mottatt) vil observasjonene bli videre-sendt NSKF. I tillegg er det rapportert om et funn av vandretrøst på foringsplass fra midten av august, som pr. i dag vurderes som såpass usikker at den ikke er satt opp på rapporteringslista.

**I 2004 har LASK mottatt ca. 2811 observasjoner fordelt på 140 arter. For 24 av disse artene (til sammen 52 funn) er det stilt krav om beskrivelse/dokumentasjon.**

5 av disse observasjoner er funnet for usikre til å tas med. Disse fordeler seg slik: Grågås (1), svartand (1), polarsnipe (1), snøugle (2). Sistnevnte fra år 2000 og 2001.

Noen av funnene er av eldre dato. Dette gjelder observasjoner etter 1970 som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter.

Status for Oppland fylke er pr. 31.12.2004: 287 påviste fuglearter, hvorav 180 påvist hekkende. Av disse befinner 12 arter seg på listen over utsatte, forvillete, eller rømte fugler i henhold til følgende definisjoner fastsatt av Norsk sjeldenhets-komite for fugl (NSKF):

**C:** Arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder frittlevende bestander uten behov for supplerende utsetninger. I Oppland er disse arter klassifisert hit: Kanadagås, niland, mandarinand, fasan og bydue.

**D:** Funn av arter hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder. Det ene kan være like sannsynlig som det andre. I Oppland er disse arter klassifisert hit: Flamingo, snøgås og rustand.

**E:** Funn av arter som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men er vanlige burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten og lignende). I Oppland er disse arter klassifisert hit: Stripegås, rustand, knoppand, nordkrattvaktel og lazulispurv.

For øvrig er 8 underarter/geografiske raser registrert i fylket.

Direktoratet for natuforvaltning kom i 2006 ut med ny "rødliste" for norske fuglearter. Av 248 hekkefugler på det norske fastlandet står nå hele 78 arter (31 %) på denne lista!

NOF, avd. Oppland har en viktig oppgave i å samle informasjon om alle truede fuglearter, noe som i stor grad har influert på artsutvalget i denne LRSK-rapporten. Her vises også til rapporten "Truede Fuglearter i Oppland" (Opheim 1998).



# GODKJENTE SAKER FOR 2004

## Definisjoner/forklaringer:

Observasjoner som er behandlet og godkjent av LASK er merket slik foran artsnavnet:

- \* Alle observasjoner er behandlet og godkjent.
- \***H**) Bare hekkefunn er behandlet og godkjent.
- \***V**) Bare vinterfunn er behandlet og godkjent.

Alle observasjoner uten angitt årstall er gjort i **2004**.

Vinterperioden er definert som perioden: **01.12. – 01.03.**

## KNOPPSVANE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Følgende hekkefunn i *Hovstjern naturreservat*: 1 hekkende par i 1997, 1 par med reir 29.05.2000 og 1 par med reir (rugende fugl) 08.05.2003 (Even Dehli). Ellers et par vinterobservasjoner i *Røykenvika* i 2003: Henholdsvis 18 og 32 ind. 12.12. og 24.12. (Even Dehli).  
Observasjoner i 2004:

Hekkefunn/observasjoner på hekkelokaliteter (alle årstider):

**Lom:** 3 par i *Åsjo naturreservat* 05.04. og som så ut til å akseptere hverandre til tross for begrenset areal. To av parene gikk til hekking (rugende fugler 03.05.). I det ene reiret ble 5 unger klekt 04.06. og to dager senere var det 3 unger i det andre reiret. Av disse 8 ungene vokst 7 opp (kull på henholdsvis 4 og 3). Disse holdt seg i området til sist i oktober. Det tredje paret (som ikke hekket) forflyttet seg til *Skim* i august og holdt seg her til senhøsten (Per Bådshaug), **Sel:** 1 par i gang med reirbygging på *Skottvatnet* 10.05. (Hans Skuterud), **Nord-Fron:** 1 par *Harpefossdammen* 10.05. og 20.05. (Jon Opheim) og den 23.05. ble 1 ind. sett på reir vestre del av dammen (Hans Skuterud). Paret fikk fram 1 unge og familien ble sett jevnlig i området fram til 04.11. (Svein Bekkum og Jon Opheim), **Ringebu:** 1 par, hvorav det ene ind. på reir, på tjern ved *Kvitfjell målområde* 30.04. (Jon Opheim). Reiret ble tatt av flom, men paret gikk til ny hekking og den 11.09. ble de sett med 4 halvstore unger (Jon Opheim),

Egstadtjernet  
2005, hvorav  
6 unger ble  
klekket.  
3 av ungene  
Måtte fanges  
inn og kjøres  
til  
Einafjorden  
da snøen  
kom og  
tjernet frøs til.  
(Foto:  
Per Åge  
Skålerud)



**Gjøvik:** 1 hekkende par *Eikstadtjernet* - 4 unger klekte men bare 1 ind. levde opp (Per Åge Skålerud), **Gran:** 1 par med reir på *Hovstjern* (Bjørn Harald Larsen og Even Dehli), 6 par med reir på *Jarenvatnet* (3 på Nord-Jaren og 3 på Sør-Jaren) 11.05., men bare 2 av disse sett med unger på sensommeren. Det ene paret med 1 unge ved Nordtangen 22.06. og 06.07., det andre paret med 7 unger på Sør-Jaren 06.07. Sistnevnte ble redusert til 6 unger 26.07. og 5 unger 03.08. (Bjørn Harald Larsen). 2 kull på henholdsvis 3 og 4 unger på *Jarenvatnet* 14.09. (Even Dehli). Sistnevnte kan tyde på at 3 par fikk fram unger her dette året. **Søndre/Nordre Land:** 2 par med reir i *Dokkadeltaet* 07.05., men som senere ble tatt av flom (Geir Høitomt). Øvrige observasjoner i sommerhalvåret (01.03. – 30.11.):  
**Skjåk:** 3 ad. ind. *Risheimøyi naturreservat* 20.10. (Per Bådshaug), **Lom:** 1 ind. på *Skim* fra 05.04. til sist i august, 2 ind. - som tidligere på sommeren oppholdt seg i *Åsjo naturreservat* - forflyttet seg også over hit i august, og hadde fast tilhold til slutten av oktober (Per Bådshaug), **Vågå:** 2 - 12 ind. med fast tilhold på *utosen av Vågåvatnet* på senhøsten, hvor disse observasjoner er rapportert: 2 ad. ind. 15.10. (Per Bådshaug), 19.10. og 20.10., 4 ind. (1 ad. og 3 juv.) 03.11. (Jon Opheim) og 12 ind. (6 ad. og 6 juv.) 28.11. (Per Bådshaug), **Sør-Fron:** 3 ind. (1 par + 1 juv.) *Lågen ved Hundorp* 30.03., på høsten ble henholdsvis 7, 19, 14 og 18 ad. ind. sett samme sted 13.09., 12.10., 19.10. (Jon Opheim) og 10.11. (Svein Bekkum), 1 par *Rykhussumpene* 31.03. (Svein Bekkum) og 11 ind. samme sted 02.05. (Svein Bekkum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen), **Ringebu:** 2 ind. *Lågen ved Ringebu* 23.03. (Tom Skånsar Borgersen), følgende 6 observasjoner i *Fåvang naturreservat* fra vår- og høstmånedene: 1 ind. 10.05., 2 ind. 20.05., 24.05. og 11.09., 1 par med 4 unger 11.10. og 20.10. (Jon Opheim). Sistnevnte samme par som hekket i Kvitfjell målområde. **Øyer:** 1 par på *Gillebofjorden* 13.09. og 03.10. (Jon Opheim), **Lillehammer:** Tabellen nedenfor viser observasjoner i *Lågendeltaet* på våren. Forkortelser: Lars Bærøe (LB), Jon Opheim (JO), Bjørn Riise (BR), Hans Sagstuen (HS) og Ragnar Ødegård (RØ).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
13.03.	1	JO	03.04.	4	LB,JO	24.04.	2	JO
18.03.	3	JO,RØ	04.04.	6	JO	25.04.	15	JO
19.03.	3	JO	05.04.	4	JO	26.04.	15	JO,RØ
20.03.	5	LB	06.04.	4	JO	27.04.	12	JO,RØ
24.03.	2	JO	07.04.	4	JO	29.04.	4	JO
25.03.	3	LB,JO	09.04.	3	JO,RØ	30.04.	17	JO,RØ
26.03.	4	JO	10.04.	1	JO	01.05.	16	JO,HS,BR,RØ
27.03.	3	JO	11.04.	4	JO	02.05.	1	LB,JO,BR
28.03.	4	LB,JO	12.04.	2	JO	03.05.	1	JO,RØ
29.03.	2	JO	13.04.	1	JO,RØ	06.05.	3	JO
30.03.	4	JO	15.04.	1	JO	09.05.	2	JO
31.03.	2	JO	18.04.	1	JO,BR,RØ	11.05.	2	JO,RØ
01.04.	3	JO	22.04.	7	JO	18.05.	2	JO,RØ
02.04.	2	JO	23.04.	3	JO,RØ			

**Lillehammer (forts.):** På høsten oppholdt 3 ind. seg i *Lågendeltaet* 03.09. og 10.10. og senere 1 ad. ind. 16.10. (Jon Opheim), 17.10. (Jon Opheim og Lars Bærøe) og 24.10., samt 2 ad. ind. 07.11. (Jon Opheim), 14.11. og 28.11. (Jon Opheim og Lars Bærøe). Videre 4 ind. på *Mjøsa i Vingrom* 20.04. (Ragnar Ødegård), henholdsvis 1, 4 og 2 ind. på *Hunderfossdammen* 17.04., 20.05. og 07.08. (Jon Opheim), **Gjøvik:** Opptil 19 ind. på *Svennesvollene* på våren med følgende observasjoner: 2 ind. 12.04. (Jon Opheim), 7 ind. 20.04. (Ragnar Ødegård og Per Åge Skålerud), 19 ind. 22.04. og 14 ind. 27.04. (Ragnar Ødegård), **Østre Toten:** 1 par med fast tilhold i *Totenvika* på sommeren (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** Store myteflokker holdt seg på *Jarenvatnet* i august og september med maks. antall 63 ad. ind. 31.08. (Bjørn

Harald Larsen), 69 ind. (inkl. 2 par med henholdsvis 3 og 4 unger) samme sted 14.09. (Even Dehli). Fast tilhold i *Røykenvika* på senhøsten med opptil 48 ind. 23.11. (Even Dehli).

#### Vinterobservasjoner:

Den tradisjonelle vintertellingen av vannfugl over hele fylket, som i 2004 hovedsaklig ble utført i tidsrommet 17.12. - 31.12., resulterte i 134 ind. Dette er høyeste antall siden disse vintertellingene startet for 28 år siden. Observasjonene fordelte seg slik:

Kommune	Lokalitet/strekning	Dato	Antall	Observatør
Vågå	Utosen av Vågåvatnet	19. og 20.12.	12	Per Bådshaug
Lillehammer	Lågendeltaet	19.12.	2	Jon Opheim
Gjøvik	Mjøsa f.o.m. Svennesvollene-Stokkelvas utløp	21.12.	2	Bjørn Harald Larsen
Gjøvik	Mjøsa f.o.m. Stokkelvas utløp-Gjøvik brygge	21.12.	3	Bjørn Harald Larsen
Østre Toten	Mjøsa f.o.m. Kapp-Hensvoll	21.12.	2	Geir Gaarder
Østre Toten	Mjøsa Totenvika-Akershus grense	21.12.	2	Geir Gaarder
Vestre Toten	Einavatnet-Breiskallen	17.12.,21.12. og 22.12.	7	Bjørn Harald Larsen, Per Åge Skålerud
Vestre Toten	Vestsida av Einavatnet	17.12.	11	Bjørn Harald Larsen
Vestre Toten	Østsida av Einavatnet	17.12.	6	Bjørn Harald Larsen
Jevnaker/Gran	Randsfjorden østside Jevnaker-Røykenvika	28.12.	7	Geir Gaarder
Gran	Røykenvika	28.12.	78	Bjørn Harald Larsen
Gran	Randsfjorden Røykenvika-Horn	28.12.	2	Bjørn Harald Larsen
<b>SUM</b>			<b>134</b>	

#### Øvrige vinterobservasjoner:

**Vågå:** 4 ind. *utosen av Vågåvatnet* 04.02., 12.02. og 03.03., samme sted 9 ind. (3 ad. og 6 juv.) 01.12. (Jon Opheim) og 12 ind. (6 ad. og 6 juv.) 23.12. (Per Bådshaug), **Lillehammer:** 2 ind. i *Lågendeltaet* 18.12. (Per Bærøe og Ole Kristian Reinsbu), **Østre Toten:** 2 ind. *Mjøsa ved Kapp brygge* 10.01. og 27.12. (Tom Dalhøy), **Vestre Toten:** 13 ind. i *sørenden av Einafjorden* 22.12. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 75 ind. i *Røykenvika* 27.12. (Even Dehli), **Søndre Land:** 2 ind. *Randsfjorden ved Fluberg* 17.12. (Pål Klevan).

Kommentar: Av 15 rapporterte hekkinger dette året ble minst 6 mislykket. På grunn av manglende registreringer i Hadeland-området gir ikke dette noen fullgod oversikt over hekkebestanden. Bestanden i den søre delen av fylket har imidlertid gått en del tilbake og vi ser også en utflating av antall hekkende par i Gudbrandsdalen.

## SANGSVANE

Eldre observasjoner i hekketida som tidligere ikke er publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. på *Fokstummyra* 29.06.2003 (Thor Østbye), **Gran:** 1 par i *Hovstjern naturreservat* 05.05.2001 (Even Dehli), hvor arten i noen tidligere år har vist hekkeadferd.

Observasjoner i 2004:

#### Hekkefunn:

**Nordre Land:** 1 par med 2 unger *Langvatnet på Østsinni* 20.08. (Geir Høitomt), hvor det også ble påvist hekking i 2003.

#### Sommerobservasjoner/øvrige observasjoner av interesse:

**Dovre:** 1 par på *Avsjøen* i lengre tid i april og mai (Laurits Sønnebø), bare 1 ind. sett her 15.05. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad), **Gran:** På *Tommelsjøen* (hvor 1 ind. ble sett både i 2000, 2002 og 2003) ble det i år sett 1 par 10.05. (Arne-Finn Kjellmann) og 1 ind. ved et nytt besøk 15.05. Ikke observert senere på sommeren (Even Dehli).

Store antall på senhøsten:

**Sør-Fron:** 45 ind. (hvorav 7 juv.) *Lågen ved Hundorp* 10.11. (Svein Bekkum), **Gran:** 37 ind. i *Røykenvika* 23.11. (Even Dehli), **Søndre/Nordre Land:** 89 ind. i *Dokkadeltaet* 31.10. (Geir Høitomt).

Vintertellinger:

Den tradisjonelle vintertellingen av vannfugl i hele fylket, som i 2004 hovedsaklig ble utført i perioden 17.12. - 31.12., resulterte i 459 ind., fordelt på 23 lokaliteter i 12 vassdrag. Dette er det høyeste antall siden tellingene startet for 28 år siden. De største konsentrasjonene befant seg på *Einavatnet/øvre del av Hunnselva* med hele 194 ind., dernest 59 ind. i *Røykenvika* og 41 ind. på *Begna sør for Bagn*.

Kommentar: Hekkefunnet i Nordre Land er det 5. i fylket (alle i Søndre og Nordre Land).

**\*SÆDGÅS**

**Dovre:** 1 ind. på *Steintjern på Fokstumyra* 31.05. (Thor Østbye), **Lom:** 1 ind. (rasen *rossicus*) i *østenden av Risheimøye naturreservat* 29.05. (Per Bådshaug), **Gjøvik:** 1 ind.

*Svennesvollene* 20.04. (Ragnar Ødegård og Per Åge Skålerud) og 24.04. (Per Åge Skålerud),

**Nordre Land:** Følgende 4 observasjoner i *Dokkadeltaet* på våren: 3 ind. 21.04. (Per Åge Skålerud), 6 ind. 23.04., 1 ind. 26.04. og 2 ind. 29.04. (Geir Høitomt).

Kommentar: Observasjonen av den østlige rasen *rossicus* i Lom er funn nr. 3 i fylket.

**KORTNEBBGÅS/GÅS SP.**

Mange av gåseflokkene om våren er ikke sikkert artsbestemt til kortnebbgås, men innslaget av andre gåsearter i disse tallene er i tilfelle svært beskjedent.

Eldre observasjoner (vår og høst) som hittil ikke er innrapportert/publisert i LRSK-rapporter:

**Gausdal:** To flokker på henholdsvis 60 - 70 ind. og ca. 50 ind. over *Hynna naturreservat* 19.05.1984 (Jon Opheim) og en flokk på ca. 40 ind. over samme område 30.09.1998 (Hans Sagstuen), flokk på 20 ind. i flukt over *Oppsjømyra* 09.10.2003 (Ole Knut Steinset), **Nordre Land:** Flokk hørt trekke over *Synnffjorden* 19.04.2000 (Geir Høitomt).

Vårtrekket 2004:

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted	Observatør
30.03.		Flokk	Lillehammer	Over Fåberg	Avisa GD
11.04.	16.00 15.28	Over 100 ind. Ca. 115 ind.	Sel Sør-Fron	Over Mysusetter Baukholstulen	Dirk Clemens Svein Bekkum
13.04.	18.45 20.15	133 ind. Litt over 100 ind.	Ringebu Øyer	Gildesvollen Sørbygda	Tom Skånsar Borgersen Jon Opheim
14.04.	13.28 15.23 16.20 16.25 16.28 16.31 16.45 17.10 17.13 18.03	Ca. 130 ind. Ca. 120 ind. Ca. 110 ind. Ca. 160 ind. 152 ind. Ca. 260 ind. 71 ind. Ca. 300 ind. 57 ind. 63 ind.	Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu	Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen
		3 ind.	Østre Toten	Ved Kapp brygge	Tom Dalhøy
	14.10	Ca. 70 ind.	Lillehammer	Søre bydel	Lars Bærøe
	Morgen	Stor flokk	Lillehammer	Over Vingnes	Avisa GD

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted	Observatør
15.04.		4 flokker - tils. min. 1200 ind.	S. og N. Land	Dokkadeltaet	Geir Høitomt
	01.00 12.00 - 16.00	2 flokker hørt >10 flokker *	Øyer Øyer	Over Tretten Over Tretten	Svend og Cathrine Toft-Eriksen Svend og Cathrine Toft-Eriksen
	13.07	Ca. 160 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.08	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.08	16 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.17	Ca. 170 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.18	197 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.23	5 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.38	Ca. 260 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.43	Ca. 165 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.01	46 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.10	Ca. 170 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.26	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.30	Ca. 130 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.30	Ca. 270 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.35	Ca. 150 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.36	73 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.40	Ca. 150 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.41	Ca. 210 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.44	Ca. 230 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.50	86 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.55	Ca. 190 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.02	Ca. 112 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.12	Ca. 180 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.18	Ca. 190 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.19	Ca. 150 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.20	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.29	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.31	73 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.39	Ca. 130 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.46	Ca. 170 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.51	Ca. 150 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	15.56	42 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	16.23	Ca. 140 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	17.22	Ca. 120 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	18.02	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	14.10	Ca. 120 ind. *	Lillehammer	Søre bydel	Lars Bærøe
	15.00	Ca. 125 ind. *	Lillehammer	Søre bydel	Lars Bærøe
	Ettermiddag	14 flokker *	Øyer	Nordbygda	Steinar Kvardal (avisa GD)
16.04.	12.37	Ca. 140 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.02	73 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.04	Ca. 90 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.20	Ca. 150 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
	13.41	Ca. 130 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Tom Skånsar Borgersen
17.04.	12.45	Ca. 100 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Janke Meijer
	13.46	Ca. 120 ind.	Ringeby	Gildesvollen	Janke Meijer
18.04.		Ca. 750 ind. 4 rastende ind. 9 rastende ind. 2 rastende ind.	S. og N. Land Lillehammer Gjøvik Søndre Land	Dokkadeltaet Lågendeltaet Svennesvollene Ved Fluberg bru	Geir Høitomt Jon Opheim, Ragnar Ødegård Hans Sagstuen Per Åge Skålerud

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted	Observatør
20.04.		9 rastende ind.	Gjøvik	Svennesvollene	Ragnar Ødegård, Per Åge Skålerud
21.04.		Min. 800 ind. 1 rastende ind. 3 ind. 3 rastende ind.	S. og N. Land Søndre Land Østre Toten Søndre Land	Dokkadeltaet Dokkadeltaet Ved Kapp brygge Ved Fluberg bru	Geir Høitomt Per Åge Skålerud Tom Dalhøy Per Åge Skålerud
22.04.		9 rastende ind. Ca. 120 ind. 1 rastende ind.	Gjøvik Ringebu Søndre Land	Svennesvollene Gildesvollen Dokkadeltaet	Ragnar Ødegård Tom Skånsar Borgersen Bjørn Harald Larsen, Per Åge Skålerud
23.04.		Ca. 240 ind. 2 rastende ind.	S. og N. Land Lillehammer	Dokkadeltaet Lågendeltaet	Geir Høitomt Jon Opheim, Ragnar Ødegård
24.04.		13 rastende ind. 105 ind.	Gjøvik Ringebu	Svennesvollene Gildesvollen	Per Åge Skålerud Tom Skånsar Borgersen
25.04.		72 rastende ind.	Lillehammer	Lågendeltaet	Lars Bærøe, Jon Opheim
26.04.		Min. 1000 ind. 15 rastende ind. 31 rastende ind. Ca. 110 ind.	S. og N. Land Lillehammer Gjøvik Nord-Fron	Dokkadeltaet Lågendeltaet Svennesvollene Bekum i Kvikne	Geir Høitomt Ragnar Ødegård Ragnar Ødegård Svein Bekum
27.04.		8 ind.	S. og N. Land	Dokkadeltaet	Geir Høitomt
28.04.	07.40 14.00 14.05	65 – 70 ind. Ca. 150 ind. Ca. 150 ind.	Lillehammer Ringebu Ringebu	Over Lågendeltaet Gildesvollen Gildesvollen	Jon Opheim, Ragnar Ødegård Tom Skånsar Borgersen Tom Skånsar Borgersen
29.04.	09.30	12 ind. 10 ind.	S. og N. Land Ringebu	Dokkadeltaet Gildesvollen	Geir Høitomt Tom Skånsar Borgersen
11.05.		12 ind.	S. og N. Land	Dokkadeltaet	Geir Høitomt
14.05.		3 ind.	S. og N. Land	Dokkadeltaet	Geir Høitomt
16.05.		3 rastende ind.	Gjøvik	Svennesvollene	Ragnar Ødegård
23.05.		4 ind.	S. og N. Land	Dokkadeltaet	Geir Høitomt
<b>SUM: Ca. 12 279 – 12 284 ind. + 4 flokker med uvisst antall.</b>					

\* Høyst sannsynlig observasjoner av de samme flokkene som er listet opp under Ringebu (Gildesvollen) samme dag. Disse er derfor ikke tatt med i sumtallene. I sumtallene er det også tatt hensyn til rastende fugler som har oppholdt seg på samme lokalitet i mer enn en dag.

#### Høsttrekket 2004:

Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted	Observatør
15.09.		200-300 ind. Min. 200 ind.	Nordre Land Østre Toten	Over Tørrisknattene Over Totenvika	Ole Knut Steinset Tom Dalhøy
16.09.	12.35	Ca. 80 ind.	Lillehammer	Over Vingnes	Anne Lise og Gudmund Torgersen
16.09.- 08.10.		1 ind. *	Dovre	Fokstumyra	Kjell Mork Soot, Laurits Sønstebø, Karl Johan Grimstad, Tore Chr. Michaelsen
21.09.		Min. 300 ind.	Østre Toten	Over Lena	Tom Dalhøy
25.09.	16.50 13.05	Ca. 80 ind. 200 ind. Ca. 80 ind.  3 ind.	Lillehammer Lillehammer Vestre Toten  Østre Toten	Over Nordre Ål Reinsvatnet/Melsjøen Over Raufoss  På Mjøsa ved Kapp	Anne Kari Grimstad Stein Tølløfsrud Bjørn Harald Larsen, Trude Nereng Tom Dalhøy



Dato	Kl. slett	Observasjon	Kommune	Observasjonssted	Observatør
25.09. - ca. 02.10.		1 ind. *	Dovre	Fokstumyra	Laurits Sønstebø
29.09.	17-tida 13.00	Flokk Flokk	Vågå Lillehammer	Øverst i Sjødalen Over Vingnes	Åge Brabrandt Anne Lise og Gudmund Torgersen
30.09.	11.30 09.20 12.10 12.15	Flokk Ca. 60 ind. Ca. 100 ind. Underkant av 100 ind.	Vågå Ringebu Lillehammer Lillehammer	Over N. Sjødalsvatn Over Goppollen Over Melsjøen Over Melsjøen	Åge Brabrandt Magnus Strandheim Lars Bærøe Lars Bærøe
01.10.	13.10 13.55 16.00	Ca. 100 ind. Ca. 100 ind. 30 - 35 ind. Ca. 200 ind.	Lillehammer Lillehammer Vestre Toten Gjøvik	Over Nevelvatnet Over Nevelvatnet Sørenden av Einafj. Over Huntonstranda	Lars Bærøe Lars Bærøe og Kjersti Swensen Ragnar Nordgreen Bjørn Harald Larsen
02.10.		Min. 200 ind. Ca. 600 ind.	Østre Toten Gjøvik	Over Brennsæterv. Over Breiskallen	Thor Eyulf Gylder Brede og Marit Skålerud
04.10.		Min. 200 ind.	Østre Toten	Over Lena	Thor Eyulf Gylder
07.10.	08.05 11.00- 12.00 11.00- 12.15 17.00 17.15 19.00 19.30 19.30	25 ind. 3 store flokker + 15 - 20 ind. 4 flokker Flokk Ca. 120 Ca. 150 ind. Flokk hørt Flokk Min. 50 ind. Min. 500 ind.	Øyer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Østre Toten Østre Toten	Over Skarsmoen Over Snultra i Østfjellet Over Vingnes Over Vingnes Over Suttestadjordet Saksumsdalskjølen Saksumsdalskjølen Over Vingnes Over Kapp Over Lena	Jon Opheim Kristen Olstad Anne Lise og Gudmund Torgersen Anne Lise og Gudmund Torgersen Lars Bærøe Hans Sagstuen Hans Sagstuen Anne Lise og Gudmund Torgersen Tom Dalhøy Thor Eyulf Gylder
30.10.		60 - 70 ind.	Østre Toten	Kapp	Tom Dalhøy
07.11.	13.05	56 ind.	Lillehammer	Over Kinnkjølen	Kjetil Rolseth og Boye Bachseter
<b>SUM: Ca. 3811 – 3931 ind. + 13 flokker.</b>					

\* 1 ind. på Fokstumyra i perioden 16.09. - 08.10. og 1 ind. samme sted i perioden 25.09. - ca. 02.10. dreier seg om to ulike ind.

#### Kommentarer:

**Vårtrekket:** Sumtallene viser ca. 12 279 - 12 284 ind. + 4 flokker. Hvis vi forutsetter 100 ind.

som gjennomsnitt i de 4 flokkene blir totalantallet ca. 12 679 - 12 684 ind. Hovedtyngden av gjess passerte i år mellom 14.04. - 28.04., med størst antall i dagene rundt midten av april. Det er verdt å merke seg at kortnebbgås gradvis har endret trekketidspunktet, og at hovedtrekket nå foregår om lag en måned tidligere enn hva som ble registrert i 1970- og 1980-årene.

**Høsttrekket:** Sumtallet viser 3811 - 3931 ind. + 13 flokker, som med de samme forutsetninger som nevnt ovenfor gir et totalantall på ca. 5111 – 5231 ind. Våre registreringer viser ingen tydelig forskyving av tidspunktet for høsttrekket, som vanligvis har sitt høydepunkt fra ca. 20. september og fram til begynnelsen av oktober, dvs. innenfor ei periode på 2 - 3 uker. I år fikk vi en markert trekketopp 7. oktober, som er litt senere enn "normalen." Vinteren 2001/2002 ble bestanden av kortnebbgås i Nord-vest Europa opptelt til ca. 40 000 ind. (Irgens 2004).

## GRÅGÅS

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter: **Søndre/Nordre Land:** Flokk på min. 200 ind. i *Dokkadeltaet* 08.04.2001 (Geir Høitomt),



**Einafjorden bak stasjonen den 06.04.2007. (Foto: Per Åge Skålerud)**

### Vestre Slidre:

2 ind. *Vaset* 22.03. - 27.03.2002 (Jan Erik Berglihn).

Observasjoner fra 2004:

**Lesja:** 2 ind. *Lesjaleira* på *Lesja* 22.05. og 23.05. (Werner Grimsby, Thor Martin Haugen, Egil Brækken og Karoline Bredland), **Lom:** 2 ind. *Risheimøye naturreservat* 15.04. - 17.04. (Per Bådshaug), **Lillehammer:** Henholdsvis 2, 2 og 1 ind. i *Lågendeltaet* 18.04., 28.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård) og 07.05. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 3 ind. på *Mjøsa utenfor Sveastranda* 20.04. (Per Åge Skålerud), 3 ind. på *Svennesvollene* 27.04. (Ragnar Ødegård), **Østre Toten:** 2 ind. *Faukal ved Kapp* 31.03. (Tom Dalhøy), 1 ind. *ved Kapp brygge* 02.04., 03.04. og 25.09. (Tom Dalhøy), **Gran:** 17 ind. i *Røykenvika* 13.04. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land:** 4 ind. *Dokkadeltaet*, 11.05., 14.05. og 31.10. (Geir Høitomt).

## KANADAGÅS

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Henholdsvis 39 og 47 ind. i *Røykenvika* 12.12.2003 og 24.12.2003 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

Hekkefunn/observasjoner på hekkelokaliteter (alle årstider):

**Nord-Fron:** 1 par med 3 ca. ei uke gamle unger i *vik vest på Harpefossdammen* 23.05.

Hans Skuterud), senest sett her 30.05. (Bjørn Roar Løkken), **Lillehammer:** 1 hekkende par *Øvre Køyta i Mesnaelva*, hvor rugende fugl ble observert i siste halvdel av april (medd. til Jon Opheim fra turgåer) og 12.05. (Egil Moen og Jon Opheim). Den 31.05. hadde paret med seg 2 nyklekte unger på vatnet (Egil Moen), **Søndre/Nordre Land:** Ingen vellykket hekking i *Dokkadeltaet* på grunn av høy vannstand i mai og juni (Geir Høitomt).

Øvrige observasjoner i sommerhalvåret (01.03. - 01.12.):

**Dovre:** 1 ind. på *Vigerusttjern* 02.05. (Olav Brendjord), **Sør-Fron:** Følgende 5 observasjoner rapportert fra *Lågen ved Hundorp:* 4 ind. 26.03. (Hans Skuterud), 2 ind. 07.04. (Jon Opheim) og 09.04., 1 ind. 02.05. (Svein Bekkum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen) og 6 ind. 12.10. (Jon Opheim), 4 ind. på *Forrjordene på Frya* 28.03. (Hans Skuterud), 30.03. (Jon Opheim) og 31.03. (Svein Bekkum), samt 7 ind. (hvorav flere juv.) samme sted 11.09. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen). Sistnevnte trolig de samme ind. som sett i *Fåvang* i august. Ellers henholdsvis 2 og 1 ind. i *Rykhussumpene* 14.04. (Jon Opheim) og 28.04. (Svein Bekkum), **Ringebu:** 8 ind. på *Lågen ved jernbanebrua* 08.04. (Svein Bekkum), 13 ind. i flukt over *Gildesvollen ved Ringebu kirke* 13.04. (Tom Skånsar Borgersen), 2 ind. *Fåvang naturreservat* 10.05. (Jon Opheim), 7 ind. (hvorav flere ungfugler) *ved Nedre Løsnes i Fåvang* i siste halvdel av august (Odrun Kaurstad, notis i avisa GD

27.08.), 6 ind. ved Kirkestua i Fåvang naturreservat 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen), **Lillehammer:** 1 - 14 ind. observert i *Lågendeltaet* 22 dager på våren, se tabell. Forkortelser: Jon Opheim (JO), Bjørn Riise (BR) og Ragnar Ødegård (RØ).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
31.03.	4	BR	15.04.	5	JO	26.04.	3	JO
01.04.	7	JO,RØ	16.04.	3	JO	29.04.	2	JO
02.04.	3	BR	17.04.	3	JO	04.05.	3	JO,RØ
04.04.	3	JO	18.04.	2	JO,RØ	06.05.	1	JO
08.04.	2	JO	19.04.	2	JO,RØ	07.05.	3	JO,RØ
09.04.	7	JO,RØ	20.04.	1	JO,RØ	13.05.	1	JO
10.04.	14	JO	21.04.	2	JO			
14.04.	2	JO	24.04.	1	JO			

**Lillehammer (forts.):** 2 ind. *Avskåkån ved Nevlas utløp* 15.05. (medd. til Jon Opheim), **Gjøvik:** 2 ind. *Svennesvollene* 20.08. (Jon Opheim), **Østre Toten:** 3 ind. *Mjøsa ved Kapp brygge* 20.03. og 29.03. (Tom Dalhøy), 2 ind. *Totenvika* 20.04. (Tom Dalhøy), **Vestre Toten:** 112 ind. *Blilivika på Einavatnet* 16.11. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** Henholdsvis 21 og 109 ind. *Røykenvika* 31.03. (Geir Høitomt) og 23.11. (Even Dehli), henholdsvis 68 og 125 ind. *Jarevatnet* 14.09. og 22.09. (Even Dehli), **Søndre Land:** 4 ind. ved *Fluberg bru* 01.04. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land:** 19 - 61 ind. registrert 13 dager i *Dokkadeltaet* på våren og mellom 19 - 61 ind. i 9 dager på høsten (se tabell nedenfor). Observatør: Geir Høitomt (GH).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
15.04.	29	GH	07.05.	40	GH	20.09.	46	GH
16.04.	31	GH	09.05.	19	GH	25.09.	41	GH
18.04.	42	GH	14.05.	26	GH	05.10.	21	GH
19.04.	49	GH	19.05.	12	GH	12.10.	32	GH
20.04.	52	GH				17.10.	39	GH
21.04.	61	GH				25.10.	51	GH
23.04.	41	GH				31.10.	61	GH
26.04.	61	GH				02.11.	48	GH
29.04.	54	GH				14.11.	19	GH

#### Vinterobservasjoner:

Den tradisjonelle vintertellingen av vannfugl over hele fylket, som i 2004 hovedsaklig ble utført i tidsrommet 17.12. – 31.12., resulterte i 200 ind. Dette er det høyeste antall siden disse vintertellingene startet i slutten av 1970-årene. Observasjonene fordelte seg slik:

Kommune	Lokalitet/strekning	Dato	Antall	Observatør
Vestre Toten	Vestsida av Einavatnet	17.12.	60	Bjørn Harald Larsen
Vestre Toten	Østsida av Einavatnet	17.12.	77	Bjørn Harald Larsen
Jevnaker/Gran	Randsfj. østside Jevnaker-Røykenvika	28.12.	4	Geir Gaarder
Gran	Røykenvika	28.12.	39	Bjørn Harald Larsen
Gran/Søndre Land	Randsfjorden Horn-Fluberg bru	30.12.	2	Geir Høitomt
Søndre Land/Gran	Fluberg bru-Bjoneroa	30.12.	2	Geir Høitomt
Sør-Aurdal	Begna Rustebakke bru-Buskerud grense	18.12.	15	Bjørn Harald Larsen
Vang	Vangsmjøsa	18.12.	1	Thor og Lars Østbye Hemsing, Nils Rogn
<b>SUM</b>			<b>200</b>	

Øvrige vinterobservasjoner:

**Vestre Toten:** 59 ind. *sørenden av Einavatnet* 22.12. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 66 ind. i *Røykenvika* 17.12. (Even Dehli), **Søndre Land:** 4 ind. *Randsfjorden ved Fluberg* 17.12. (Pål Klevan).

Kommentar: Arten utvider sakte men sikkert sitt utbredelsesområde. Med årets nye hekkeplass i Mesnavassdraget i Lillehammer er 22 hekkelokaliteter kjent. Disse fordeler seg slik kommunevis: Gran (6), Gjøvik (3), Lillehammer (3), Nord-Fron (2), Lunner (2), Søndre Land (2), Østre Toten (1), Vestre Toten (1), Gjøvik/Søndre Land (1) og Søndre/Nordre Land (1).

### HVITKINNGÅS

**Østre Toten:** 2 ind. i *Totenvika* 11.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 21 ind. (8 ad. og 13 juv.)

*Eidsand i Randsfjorden* 28.06. (Magnar Haugen og Kjell Bakken), 19 ind. *samme sted* 14.09. (Even Dehli), **Søndre/Nordre Land:** 2 ind. *Dokkadeltaet* 23.05. (Geir Høitomt).

Kommentar: Antall funn av hvitkinngås i fylket er nå oppe i 48.

### GRAVAND

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Søndre/Nordre Land:** 7 ind. i *Dokkadeltaet* 23.04.-26.04.1996 (Geir Høitomt). Tidligere publisert i tidsrommet 25.-26.04.1996.

Observasjoner i 2004:

**Lillehammer:** 1 - 2 ind. følgende 6 dager i *Lågendeltaet* på våren: 1 ind. 20.03., 1 par 13.04., 1 ind. 22.04. (Jon Opheim) og 23.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 1 par 24.04. (Jon Opheim) og 1 ind. 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), **Østre Toten:** Henholdsvis 1 og 3 ind. *Mjøsa ved Kapp brygge* 01.04. og 09.04. (Tom Dalhøy), **Søndre/Nordre Land:** 3 hanner *Dokkadeltaet* 16.04. (Geir Høitomt), **Vang:** 1 ind. *Vangsmjøsa ved Øye* 21.03. og 31.03. (Thor Østbye).

### MANDARINAND

**Lillehammer:** 1 hann *Mesnaelva ved Kroken* 18.04. (Sigrun Johanne Tveiten, Harald Skaare, Runar Skaare Tveiten, Torhild Skaare Tveiten, Ane Skaare Tveiten og Arnt Høstmælingen), 19.04. (Ragnar Ødegård), 20.04. (Jon Opheim) og 21.04. (Solrunn Flakstad). Iflg. turgåere hadde den hatt tilhold her fra tidlig i april. Fuglen ble fotografert av Per Gunnar Voll og satt inn i avisa GD 27.04., **Gjøvik:** 1 hann i *Fredevika på Mjøsa ved Gjøvik* 25.09. (Pål Sivertzen, Kristine Gauslaa og Geir Sivertzen) og 09.10. (Per Åge Skålerud). Bildet ble tatt iflg. oppslag (med flere fotos) i Oppland Arbeiderblad 08.10. og da hadde den allerede ligget her i ca. 3 uker. **Søndre/ Nordre Land:** 1 hann i *Dokkadeltaet* 26.04. (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 1 hann *Etna ved Øiom* 27.04. (Kjartan T. Stensvold). Antatt å være samme ind. som i Dokkadeltaet dagen før.

Kommentar: Funn nr. 16 - 18 i Oppland

**Fredevika i Mjøsa ved Gjøvik den 25.09.2004. (Foto: Per Åge Skålerud)**



## BRUNNAKKE

Store antall under trekket vår og høst, sene høstobservasjoner, samt vinterfunn:

**Lillehammer:** Inntil 114 ind. (28.04.) sett i *Lågendeltaet* på våren (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), **Vestre Toten:** Min. 10 ind. *Einaffjorden ved Sangnes* 14.11. (Bjørn Harald Larsen), 3 ind. *Reinsvolldammen* 14.11. og 1 hann samme sted 21.12. og 22.12. (Bjørn Harald Larsen), henholdsvis 13 og 4 ind. på *vest- og østsida av Einavatnet* 17.12. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Vinterfunnene i Vestre Toten er nr. 36 - 38 i fylket.

## SNADDERAND

**Sel:** 3 ind. (1 par og 1 hann) *Skottvatnet naturreservat* 30.04. (Per Bådshaug), **Lillehammer:** 5 ind. (2 par og 1 hann) i *Lågendeltaet* 15.05. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 1 par på *Eikstadtjernet* 28.05. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten:** 1 par *Totenvika* 06.04. (Tom Dalhøy), **Søndre Land:** 2 hanner i *Rostadvika* 27.04. (Per Åge Skålerud), **Søndre/Nordre Land:** Følgende 3 observasjoner i *Dokkadeltaet:* 1 hann 18.04. (Per Åge Skålerud), 2 hanner 22.04. (Per Åge Skålerud og Bjørn Harald Larsen) og 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 30.04. (Geir Høitomt).

Kommentar: Funn nr. 71 - 78 i fylket.

## KRIKKAND

Eldre observasjon av stort antall som hittil ikke er innrapportert/ publisert i LRSK-rapporter:

**Søndre/Nordre Land:** Hele ca. 1200 ind. i *Dokkadeltaet* 30.04.2003 (Geir Høitomt).

Observasjoner (vinterfunn) i 2004:

**Østre Toten:** 1 hunnfugl *Mjøsa ved Kapp* 19.12. (Tom Dalhøy).

Kommentar: Vinterfunn nr. 32 i fylket.

## STJERTAND

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** *Fokstumyra:* 1 hunnfugl med hekkeadferd 19.07.1986 og 1 antatt hekkende par et annet sted på myra samme år. I 1990 ble det sett min. 2 par i området *Søre Horrtjern - Bonkallhaugen*, med reirfunn i sistnevnte område (Thor Østbye).

Observasjoner i 2004:

**Lom:** 1 par *Risheimøye naturreservat* 13.04. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** 1 hann i flukt *over Hølstjønn langs Jotunheimvegen* 29.05. (Harald Bolstad, Hans Skuterud og Bjørn Roar Løkken), **Sør-Fron:** 1 hann *Lågen ved Hundorp bru* 11.04. og 12.04. (Hans Skuterud),

**Lillehammer:** 1 - 11 ind. i *Lågendeltaet* følgende 9 dager på våren: 1 hann 05.04. (Jon Opheim), 2 par 18.04. og 19.04., 1 par 20.04. (Jon Opheim, Ragnar Ødegård og Bjørn Riise), og 23.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 3 ind. (1 par + 1 hann) 25.04., 11 ind. (5 par + 1 hann) 26.04. (Jon Opheim), 9 ind. (4 par + 1 hann) 28.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård) og 1 par 29.04. (Jon Opheim), på høsten ble henholdsvis 1, 2 og 1 ind. (hann) sett i *Svartevja i Lågendeltaet* 03.10. (Lars Bærøe), 10.10. og 17.10. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 1 par på *Svennevollene* 20.04. (Ragnar Ødegård og Per Åge Skålerud), 1 hunnfugl på *Eikstadtjernet* 04.05. - 07.05. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten:** 1 ind. i *Totenvika* 15.09. (Tom Dalhøy) og 1 hunnfarget ind. samme sted 01.10. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 1 hann *Randsfjorden ved Eidsand* 21.04. (Even Dehli), **Søndre/Nordre Land:** 4 - 16 ind. i *Dokkadeltaet* følgende 5 dager på våren: 4 ind. (3 hanner og 1 hunn) 21.04., 9 ind. (6 hanner og 3 hanner) 23.04., 12 ind. (9 hanner og 3 hanner) 26.04., 8 ind. (4 par) 27.04. og 16 ind. (11 hanner og 5 hanner) 29.04. (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 1 hunn på *tjern mellom Hugulia og Høgkampen* 21.07. (Ketil Knudsen), **Nord-Aurdal:** 1 hann på *Stølsvidda* 23.05. og 31.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Stjertanda står på den norske "rødlista." Bestanden i Oppland er anslått til 20 - 25 par (Opheim 1998).

## \*H) KNEKKAND

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** 1 hunnflugl med 8 unger i *Hovstjern naturreservat* 17.08.1971 (Lars Kapelrud), som er første kjente hekkefunn i Oppland.

Observasjoner i 2004:

**Skjåk:** 1 hann *Risheimøyi naturreservat* 12.05. (Per Bådshaug), **Sør-Fron:** 1 hann i *Rykhussumpene* 04.06. (Hans Skuterud), **Lillehammer:** Observerte følgende 6 dager i *Lågendeltaet*: 1 par 18.04. (Jon Opheim, Ragnar Ødegård og Bjørn Riise), 1 hann 22.04. (Jon Opheim) og 23.04. (Ragnar Ødegård og Jon Opheim), 1 par 24.04. (Jon Opheim), 1 hann 28.04. (Ragnar Ødegård og Jon Opheim) og 29.04. (Jon Opheim), **Østre Toten:** 7 ind. (5 hanner og 2 hunner) på *Mjøsa ved Kapp brygge* 06.04. og 13.04. (Tom Dalhøy), **Søndre Land:** 1 par i *Rostadvika* 27.04. (Per Åge Skålerud), **Søndre/Nordre Land:** Henholdsvis 1 hann og 1 par i *Dokkadeltaet* 30.04. og 07.05. (Geir Høitomt).

Kommentar: en ny art på den norske "rødlista." Antall funn i Oppland teller nå 201.

## \*H) SKJEAND

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Henholdsvis 1 par og 1 hann *Hovstjern naturreservat* 14.05.1975 og 11.06.1975 (Jon Opheim).

Observasjoner i 2004:

**Lesja:** 1 hann *Lesjaleira, Lesja*, 22.05. (Even Nordlibakken), 2 ind. *Lesjaskogsvatnet* 25.05. (Thor Martin Haugen og Egil Brækken), **Lillehammer:** 1 hann i *Lågendeltaet* 30.04. (Ragnar Ødegård og Jon Opheim), **Søndre/Nordre Land:** Følgende 5 observasjoner i *Dokkadeltaet* på våren: 1 hann 21.04. og 26.04., 2 hanner 29.04. og 30.04. og 1 hann 07.05. (Geir Høitomt).

Kommentar: Antall funn i fylket teller med dette 251. Skjeanda er for øvrig tatt inn på den norske "rødlista."

## TOPPAND

Sene høstobservasjoner og vinterobservasjoner:

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Henholdsvis 13 og 8 ind. i *Røykenvika* 12.12.2003 og 24.12.2003 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Gran:** Henholdsvis 12, 7 og 2 ind. i *Røykenvika* 05.11., 17.11. og 27.12. (Even Dehli), 5 ind. *Jarevatnet* 17.11. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Vinterfunnet i 2004 er nr. 61 i fylket.

## BERGAND

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** Følgende observasjoner på *Fokstummyra* i årene 1986 - 1989: 1 par på trekk (*Kringlottjern*) 30.05.1986, 1 par med fast tilhold i 1987, hvor det i tillegg ble sett 1 hunn (*Nordre Horrtjern*) 05.06. og 1 par (*Langtjern*) 02.06., i 1988 hekket trolig 3 par i området, her nevnes 1 par på *Storrtjern* 02.06., 2 par + 1 hann på *Kringlottjern* 02.06. og 1 hann nord for *Nordre Horrtjern* 02.06., i 1989 ble arten sette i trekktida 27.05. - 03.06. med maks antall på 14 ind. på førstnevnte dato (Thor Østbye), **Nord-Fron:** 1 par på *tjern sørøst for Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Rolv Hjelmstad og Erling Maartmann), 1 par på *Vesle Øyangen* 24.05. og 25.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søggen) og 1 par samme sted 18.06.1983 (Rolf Jørn Karlsen og Kolbjørn Hoff), 1 hunnflugl ved *Vesle Øyangen* 25.06.1995 (Geir Høitomt), **Gausdal:** 2 hunner med ungekull, samt 3 hanner, i *Mjødokka* 08.08.1989 og 2 ind. samme sted 06.09.1993 (Geir Høitomt), 1 hunn med unger på *Søre Skardstjern* 10.08.1989 (Geir Høitomt), 1 ind. på *Revsjøen* 30.05.1998 (Hans Sagstuen), **Søndre/Nordre Land:** 21 ind. *Dokkadeltaet* 17.05.1985 (Geir Høitomt),

**Nord-Aurdal/Etnedal:** Følgende observasjoner på *Røssjøen*: 1 hunn 19.06.1982, 4 ind. (2 hanner og 1 par) 20.06.1982 og 2 par i 1986 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre:** 6 ind. (4 hanner og 2 hunner) på *Skindrotjern* 15.07.1983 (Kolbjørn Hoff), 1 hunnfugl i området *Skagsflye/Skagstjernet/Stortjernet* 17.07.1983 (Kolbjørn Hoff).

Observasjoner 2004:

**Lesja:** 2 ind. på *Lesjaskogsvatnet* 25.05. (Thor Martin Haugen og Egil Brækken), **Lom:** 1 ind. *Åsjo naturreservat* 25.05. (Per Bådshaug), **Gausdal:** 1 hann på *tjern ved Kittilbu* 29.05. (Jon Opheim), **Øystre Slidre:** 1 par på *Sandvatnet* 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad), 1 hannfugl *Skagstjern* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par på *Skreddaltstjernet* 13.06. (Geir Høitomt), 3 ind. (1 par og 1 hann) på *Skindrotjern* 20.06. (Geir Høitomt), 2 ind. på *Fisketjønne* på *Valdresflya* ca. 01.07. (Ketil Knudsen) og ca. 5 ind. samme sted 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere), 1 hunn med 3 unger i *Myrbekkenområdet ved Fullsenn* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes).

Kommentar: En art i klar tilbakegang og som står på den norske "rødlista." Fylkesbestanden ble i 1998 anslått til 75 – 150 par (Opheim 1998).

#### \*ÆRFUGL

**Vågå:** 1 hannfugl *Ottaelva sør for utosen av Vågåvatnet* 14.05. og 15.05. (Gunnar Sandbo).

Kommentar: Funn nr. 28 i Oppland.

#### HAVELLE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gausdal:** 1 ind. på *Revsjøene* 27.06.1991, 09.09.1995 og 20.06.1997 (Hans Sagstuen),

**Øystre Slidre:** Observert på vårtrekket på *Yddin* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005).

Observasjoner i 2004:

**Lesja:** 2 par på *Lømtjønne* på *Dalsida* 28.05. (Olav Werner Grimsby og Thor Martin Haugen), **Dovre:** 3 ind. på *tjern ved Snøheim* 01.08. og 02.08. (John Martin Mjelde),

**Lillehammer:** 1 hann i *Lågendeltaet* 25.04. (Jon Opheim) og 1 ind. i samme sted 31.10. (Jon Opheim og Lars Bærøe), 07.11. (Jon Opheim) og 14.11. (Jon Opheim og Lars Bærøe), **Østre Toten:** 1 hunnfugl på *Mjøsa utenfor Kapp brygge* 02.04. og 24.04. (Tom Dalhøy), **Gran:** 1 hunn *Røykenvika* 18.04. (Even Dehli), **Lunner:** 1 hunn *Elgsjøen* 09.05. (Even Dehli),

**Søndre/Nordre Land:** 12 ind. i *Dokkadeltaet* 31.10. (Geir Høitomt).

Kommentar: Havella har en liten og svært sårbar hekkebestand i innlandet, og står på lista over truede arter i Oppland (Opheim 1998).

#### SVARTAND

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 par øst for *Avsjøen* 08.06.1988 (Thor Østbye), 4 hunner på *Vålåsjøen* 08.06.1988

(Thor Østbye), følgende observasjoner fra *Fokstumyra* i årene 1986 - 1989: 12 ind. (8 hanner og 4 hunner) på trekk i *Kringlottjern* 08.06.1986, 1 hunn på *Langtjern* 02.06.1987, samt 1 par + 1 hunn i *Søre Horrtjern* 03.06.1987 (Thor Østbye), i 1988 ble 1 par sett på *Kringlottjern* 28.05. (Ola Hjelløkken), hvor 1 hann senere hadde fast tilhold i perioden 06.06. - 17.06., i 1989 ble 1 par sett i området *Ellanholet - Horrtjerna* i perioden 27.05. - 03.06., 2 par

*Lesjabekk* 02.06. og 2 par på *Kringlottjern* 03.06. (Thor Østbye), **Nord-Fron:** 3 ind. på *Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Rolv Hjelmstad og Erling Maartmann), 3 ind. (1 hunn og 2 hanner) på *Vesle Øyangen* 24.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søggen), 1 hann på *Vesle Øyangen* 26.06.1983 (Jon Opheim), 1 par på *Veslevatnet* 26.06.1983 (Jon Opheim),

**Nord-Fron/Sør-Fron:** 1 par på *Nedre Hersjøen* 25.06.1983 (Jon Opheim) og 1 hunn med 3 unger samme sted 06.07.1995 (Geir Høitomt), **Sør-Fron:** Ca. 15 ind. *Vestre Ångsjøen* 07.07.1981 (Geir Høitomt), **Gausdal:** Følgende observasjoner på *Revsjøene*: Minst 9 ind.

25.08.1986, 1 ind. (*Øvre Revsjøen*), 27.08.1986 (Jon Opheim), 6 ind. 26.06.1991, 13 ind.

27.06.1991, 1 ind. 18.08.1991 og 10 ind. 31.08.1991 (Hans Sagstuen), **Gran**: 1 hann *Hovstjern naturreservat* 12.05.1975 (Jon Opheim), **Etnedal/Nord-Aurdal**: 3 par antatt å hekke på *Røssjøen* i 1986 (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 3 ind. (1 hann og 2 hunner) på *Fullsenn* 09.06.2003 (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Øystre Slidre**: Rettelse: Observasjon av 1 hunn med 1 unge, samt 2 hanner, på *Fjelldokkvatnet* 03.08.2002 (Geir Høitomt) er i LRSK-rapport for 2002 feilaktig oppført under Gausdal kommune (Hujon nr. 1, 2005).

Observasjoner 2004:

**Lom**: Henholdsvis 2 hannfugler og 1 ind. *utosen av Tessevatnet* 08.05. (Per Bådshaug) og 11.10. (Jon Opheim), **Vågå**: 1 ind. *utosen av Vågavatnet* 19.10. (Jon Opheim), **Sel**: 12 ind. på *Strålvatnet* 31.05. (Bjørn Roar Løkken), **Ringebu**: 1 par *Åsdalstjønn* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Øyer**: 3 ind. (1 par og 1 hunn) *Goppollvatnet* 28.05. (Edgar Enge), **Lillehammer**: 2 - 6 ind. sett følgende 4 dager på vårtrekket i *Lågendeltaet*: 3 ind. 03.05., 6 ind. 11.05., 2 ind. 12.05. og 19.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), på høsttrekket ble 1 - 5 ind. sett samme sted følgende 9 dager: 1 ind. 17.10., 24.10. (Jon Opheim) og 31.10. (Jon Opheim og Lars Bærøe), 2 ind. 01.11. (Ragnar Ødegård), 3 ind. 07.11. (Jon Opheim), 2 ind. 08.11., 5 ind. 12.11., 2 ind. 14.11. (Lars Bærøe) og 1 ind. 28.11. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 hunn med 6 unger *Øvre Reinsjøen* 24.07. (Geir Høitomt), **Gjøvik**: 2 hannfugler *Mjøsa utenfor Dalsjordet* 21.12. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten**: 7 ind. *Mjøsa utenfor Totenvika* 25.04. (Per Åge Skålerud), 1 ind. *Mjøsa ved Kapp* 07.11. (Tom Dalhøy), 1 hannfugl på *Mjøsa ved Båkkinn nord for Kapp* 21.12. (Bjørn Harald Larsen), **Gran**: 1 hunn *Randsfjorden ved Eid* 28.12. (Bjørn Harald Larsen), 1 hunn i *Røykenvika* 28.12. (Bjørn Harald Larsen og Geir Gaarder), **Etnedal**: 1 par på *Sæbu-Røssjøen* 26.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Søndre/Nordre Land**: 1 hann *Dokkadeltaet* 03.05. (Per Åge Skålerud) og 12 ind. samme sted 31.10. (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 3 hanner på *Store Skjervungen* 12.07. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal/Øystre Slidre**: 5 ind. (2 par og 1 hann) på *Fullsenn* 23.05. (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: 16 ind. på *Vinstravatnet langs Jotunheimvegen* 20.05. (Hans Skuterud og John Øyvind Albertsen), 1 par på *Sandvatnet* 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad), 1 par på *Stortjernet nord på Skagsflye* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), henholdsvis 1 hunn og 1 par på *Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes) og 27.06. (Geir Høitomt), 2 hanner *Fjelldokkvatnet* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Vang**: 1 hunn på *Nørsvinsfjorden* 16.11. (Thor Østbye).

Kommentar: Årets 4 vinterfunn er nr. 25-28 i fylket. For øvrig er svartanda å finne på lista over truede arter i Oppland, med en antatt hekkebestand på 50 - 100 par (Opheim 1998).

## SJØORRE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: Følgende observasjoner fra *Horrtjerna på Fokstumyra* i 1989: 7 hanner 26.05., 9 ind. 27.05., 1 par 29.05., 3 par i dagene 01.06. - 03.06. og 2 par + 1 hann 04.06. I 1990 ble 1 par sett på *Søre Horrtjern* 05.06. (Thor Østbye), **Nord-Fron**: 4 ind. på *Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Rolv Hjelmstad og Erling Maartmann), 2 ind. på tjern øst for *Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Rolv Hjelmstad og Erling Maartmann), 1 par på *Lomtjønn* 25.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søgne), 2 ind. på *Vesle Øyangen* 28.05.1983 (Bjørn Anton Christensen, Jan Kåre Roang og Rolf Jørn Karlsen), 2 ind. på *Langvatnet i Hersjømyrene* 29.05.1983 (Bjørn Anton Christensen, Jan Kåre Roang og Rolf Jørn Karlsen), 10 ind. på *Øvre Hersjøen* 29.05.1983 (Bjørn Anton Christensen, Jan Kåre Roang og Rolf Jørn Karlsen), 1 par på *Langvatnet* 24.06.1995 (Jon Opheim), 9 ind. (5 hanner og 4 hunner) på *Vesle Øyangen* 25.06.1995 og 6 ind. (4 hanner og 2 hunner) samme sted 01.07.1995 (Jon Opheim), 1 hann *sør for Vesle Øyangen* 28.06.1995 (Sølve Sondbø, Tori Virik og Terje Abrahamsen), **Søndre/Nordre Land**: 17 ind. *Dokkadeltaet* 17.05.1982 (Geir Høitomt), **Etnedal/Nord-Aurdal**: 2 par antatt å hekke på *Røssjøen* i 1986 (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: Rettelse av observasjon fra 2003 (Hujon nr. 2, 2006): 1 par (ikke 1 ind.) på *Hovsjøen* 22.06.2003 (Geir



Høitomt), **Nordre Land**: 1 par på *Oppsjøen* 29.05.1981 (Geir Høitomt), 1 par *Lennas utløp i Synnfjorden* 25.05.1998 (Geir Høitomt).

Observasjoner 2004:

**Dovre**: 1 par *Vålåsjøen* 15.05. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad), 3 ind. (1 par og 1 hann) *Avsjøen* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Lom**: 8 ind. *utosen av Tessevatnet* 08.09. (Jon Opheim), **Vågå**: 7 ind. (3 par og 1 hann) *Griningsdalsvatnet* 08.06. (Jon Opheim og Knut Øyjordet), **Nord-Fron**: 1 hann *Øyangen i Skåbu* 16.05. (Svein Bekkum og Harald Bolstad), **Lillehammer**: Følgende 5 observasjoner i *Lågendeltaet*: 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) 12.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 1 ind. 26.05., 28.11. (Jon Opheim), 04.12. (Lars Bærøe) og 19.12. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 hunn med unger i *Snæra* 13.07. (Geir Høitomt), **Nord-Fron/Øystre Slidre**: 4 - 6 ind. på *vatn langs Jotunheimvegen* 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad), **Nord-Aurdal**: 1 hann på *Etnsenn* 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Nord-Aurdal/Øystre Slidre**: 1 par på *Fullsenn* 17.05. (Geir Høitomt og Knut Ola Bjørklund), **Øystre Slidre**: 2 ind. på *Vinstravatnet langs Jotunheimvegen* 20.05. (Hans Skuterud og John Øyvind Albertsen), 4 - 6 ind. på *Sandvatnet* 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad), 1 hann på *Stortjernet nord på Skagsflye* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par på *Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 3 hanner og 1 hunn med 2 unger i *Fjelldokkvatnet* 07.07. (Geir Høitomt), **Vestre Slidre**: 1 par *Midtre Syndin* 28.05. (Thor Østbye), samme par rapportert herfra i dagene 28.05. - 01.06 (Trond Iver Pettersen).

Kommentar: Observasjonen i Lågendeltaet er vinterfunn nr. 17. Arten er i tilbakegang og står på den nasjonale "rødlista." Bestanden i Oppland er anslått til 50 - 100 par (Opheim 1998).

## KVINAND

Store antall:

**Lillehammer**: I *Lågendeltaet* nådde høsttrekket opp i 261 ind. 31.10. (Jon Opheim). Det store antallet synes å ha sammenheng med gytevandring hos lågåsild i denne perioden.

## LAPPFISKAND

**Lom**: 1 hunn ved *Tronodden nær Lom sentrum* 27.11. (Per Bådshaug), **Gran**: 1 hann ved *Eid i Randsfjorden* 28.12. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre/Nordre Land**: 1 hann *Dokkadeltaet* 18.04. og 29.04. (Geir Høitomt), **Vestre Slidre/Vang**: 1 hunn *Lomendeltaet* 02.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Observasjonen i Gran er vinterfunn nr. 9 i fylket.

## SILAND

Store antall i trekketida, samt vinterobservasjoner:

Eldre observasjon som tidligere ikke er publisert i LRSK-rapporter:

**Gran**: 1 hunn i *Røykenvika* 12.12.2003 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Lillehammer**: I *Lågendeltaet* nådde vårtrekket opp i 29 ind. 06.05. (Jon Opheim), **Gran**: 1 hunnfugl i *Røykenvika* 22.01. (Even Dehli).

Kommentar: Vinterfunn nr. 29 – 30 i fylket.

## LAKSAND

Store antall:

**Ringebu**: 219 ind. i *Fåvang naturreservat (nordenden av Losnavatnet)* 03.11. (Jon Opheim),

**Lillehammer**: Sees i store antall i *Lågendeltaet* i gytetida for lågåsild. Denne høsten kom antallet opp i ca. 360 ind. 16.10. (Lars Bærøe).

*ei krone her og ei krone der...*

Hos KIWI vinner du hver gang.

Faste, lave priser og Norges tøffeste garantier



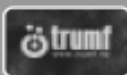
**Kvalitetsgaranti** på frukt og grønnsaker. Dobbelts pris tilbake hvis du ikke er fornøyd.



**Holdbarhetsgaranti**  
Finner du en vare som går ut på dato i dag eller i morgen, får du varen gratis.  
(gjelder ikke brød og bakervarer)



**Bleieskiftavtale**  
Du får hver 4. Libero bleiepakke du handler uten å betale for den.



**KWI mini pris**  
KJØP KJAPT, KJØP TRYGT, KJØP BILLIG

**MEISEBOLLER OG FUGLEFRØ.**

**BRANDBU. 61 33 46 55**

**S.O. Bang UR & OPTIKK**

**GRAN**

**Tlf. 61 33 01 30**

## LIRYPE

Lavlandsobservasjoner:

**Lillehammer:** Grop med ekskrementer funnet i *Svartevja i Lågendeltaet* 03.04. (Jon Opheim), **Gjøvik:** Rypemøkk fra i vinter funnet på *Svennesvollene* 20.04. (Per Åge Skålerud og Ragnar Ødegård) **Søndre/Nordre Land:** Opptil 14 ind. i *Dokkadeltaet* i januar/februar (Geir Høitomt).

## \*H) VAKTEL

**Gjøvik:** 1 ind. hørt *nordvest for Ringsjøen* natt til 17.06. (Per Åge Skålerud), **Vestre Toten:** 1 ind. hørt i området *Bøverbru/Nerset* natt til 04.07. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten:** 1 ind. hørt *Tandberg på Billitt* i perioden 01.06. - 21.08. (Gunhild Bakke), 1 ind. (det samme?) hørt fra *Balkehøgda* 09.08. (Thor Østbye) 1 ind. hørt *ved Lenaelva mellom Kolbuplassen og Håjendammen* 12.06. (Per Åge Skålerud og Gudmund Vestheim), 1 ind. hørt *ved Kloppen sørøst for Lena* 14.06. og 18.06. (Tom Dalhøy), 1 ind. hørt *ved Sukkestad på Lena* 18.07., hvor det ble opplyst at fuglen hadde hatt tilhold i lengre tid (Tom Dalhøy), 1 ind. hørt *nord for Lenaelva i Totenvika* 10.08. (Thor Østbye) og 20.08. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 1 ind. hørt ved *Askjumtjern* 11.06. (Even Dehli), 1 dødt ind. funnet *ca. 500 m nord for denne lokaliteten* i juni (Bjørn Hvinden), 1 ind. hørt *ved garden Stensrud i Sørvasslia, Tingelstad*, i lengre tid på sommeren og 28.07. ble det hørt flere lyder i åkeren som kunne tyde på unger/hekking (Anders Stensrud), 1 ind. hørt ved *Steruddammen på Tingelstad* noen uker på sommeren/ høsten, og under treskinga 09.09. ble 5 - 6 ind. sett løpende foran traktoren (Knut Sterud). Treskingen ble straks stoppet og denne delen av havreåkeren ble spart! Åkerlappen ble nærmere undersøkt samme dag og 2 ind. ble da skremt opp (Even Dehli og Knut Sterud). Kommentar: Observasjonen ved Sterud i Gran regnes som sikkert hekkefunn - og dermed det fjerde i Oppland. Tidligere hekkefunn i fylket er gjort i Slidre 1870, Vestre Slidre 1874 og Gjøvik 1989. For øvrig er antall registrerte funn/observasjoner i Oppland nå oppe i 126.

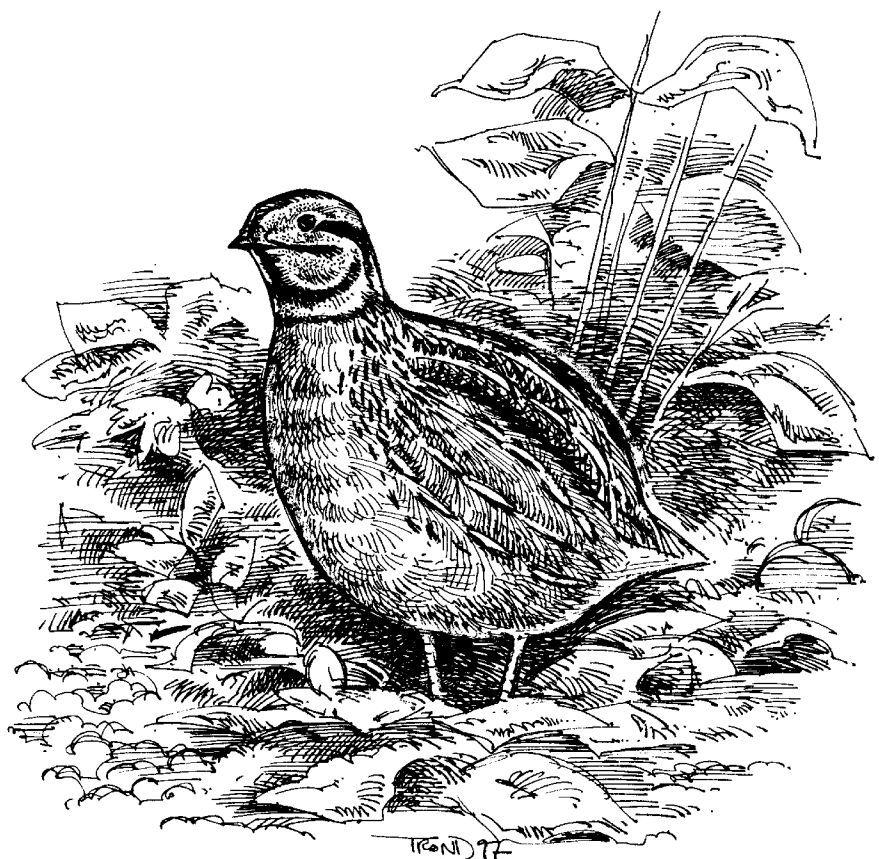
## \*NORDKRATTVAKTEL

**Sør-Fron:** 4 ind. rapportert sett *ved bolighus i Søre Lia* 28.11., hvor de hadde hatt fast tilhold siden ca. 27.10 (Asbjørn Smestadmoen). Kommentar: Fugler rømt/sluppet ut fra fangenskap. Arten har blitt påtruffet et fåtall ganger i fylket, senest i Ringebu høsten 2002. Ikke alle disse observasjonene er blitt notert/registrert.

## FASAN

**Skjåk:** 1 hann *ved Statoilstasjonen i Nordberg* 31.12. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** 1 hann ved *foringsplass på Vinstra* 30.11. (Svein Bekkum), hvor inntil 2 ind. hadde hatt tilhold siden september/oktober (Borghild Green), i tillegg holdt det seg 1 hann *i Ruste* i september-november (Rune Hermansen m. fl.).

vaktel



### (\*H) SMÅLØM

**Gjøvik:** Henholdsvis 2 og 3 ind. *Mjøsa ved Sveastranda* 20.04. og 30.04. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten:** 1 ind. *Totenvika* 04.02., 28.04. (Bjørn Harald Larsen) og 30.04. (Tom Dalhøy), 1 ind. *sørvest for Helgøya* (i grenseområdet mot Ringsaker kommune) 05.02. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. *Mjøsa utenfor Kapp* 03.05., hvor det senere ble sett 2 ind. 25.05. og 1 ind. 05.06. og 01.09. (Tom Dalhøy), **Gran:** 1 ind. *Randsfjorden ut for Askjumlandet* 17.04. (Even Dehli), **Søndre Land:** 2 ad. og 1 flyvedyktig unge, samt 2 ad. ind. på *Trevatn* 02.08. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. i *Dokkadeltaet* 09.05. og 14.05. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal:** 1 ind. *Øvre Djuptjernet* 20.07. (Geir Høitomt), **Vestre Slidre:** 1 par, hvorav 1 på reir, på *Søndre Syndin* 28.05. - 01.06 (Trond Iver Pettersen og Thor Østbye), **Vang:** 3 ind. *Vangsmjøsa* 23.08. (Thor Østbye).

Kommentar: Februarobservasjonene i Mjøsa (Østre Toten) er vinterfunn nr. 9 - 10 i Oppland. Årets 2 hekkefunn er positive nyheter. Hekkebestanden i fylket er tidligere anslått til bare 2 - 4 par og arten er derfor klassifisert som direkte truet i Oppland (Opheim 1998).

### STORLØM

Stort antall under vårtrekket:

**Lillehammer:** Største notering i *Lågendeltaet* under vårtrekket ble 28 ind. 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård).

### \*ISLØM

**Lillehammer:** 1 ind. i vinterdrakt i *Lågendeltaet* 18.05. (Ragnar Ødegård), 19.05. (Jon Opheim) og 21.05. (Ragnar Ødegård og Sven Haugen).

Kommentar: Funn nr. 8 i Oppland.

### \*ISLØM/STORLØM

**Østre Toten:** 1 ind. *Mjøsa ved Hensvoll* 21.12. (Geir Gaarder).

Kommentar: Fuglen var mest sannsynlig en islom.

### DVERGDYKKER

**Vågå:** 1 ind. *utosen av Vågåvatnet* 19.11. (Per Bådshaug), **Sør-Fron:** 1 ind. *Rykhussumpene* 24.04. (Hans Skuterud), **Lillehammer:** 1 ind. *Lågendeltaet* 08.04. (Jon Opheim) og 28.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), **Gran:** 1 ind. *Randsfjorden ved Bjoneroa* 31.03. (Geir Høitomt), **Sør-Aurdal:** 1 ind. *Begna sør for Bagn* 10.03. (Geir Høitomt), 18.12. (Bjørn Harald Larsen) og 20.12. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. *Dokkadeltaet* 20.04., 30.04. og 11.05. (Geir Høitomt), **Vang:** Følgende 5 observasjoner *Tveitahølen i Begna:* 1 ind. 05.01., 2 ind. 09.01., 1 ind. 27.01., 06.12. (Thor Østbye) og 19.12. (Thor Østbye, Lars Østbye Hemsing og Nils Rogn).

Kommentar: Januarobservasjonene i Vang dreier seg om samme ind. som ble sett her i desember 2003 (Hujon nr. 2, 2006) og regnes ikke som nye funn. Med årets 11 nye funn er vi oppe 109 for fylket. Av disse er 42 vinterfunn.

### TOPPDYKKER

**Sør-Fron:** 1 hekkende par *Olstadtjern i Hundorp naturreservat*, hvor følgende er rapportert: 1 ind. 24.04. (Hans Skuterud), 1 par 20.05. (Hans Skuterud), 1 ind. i ivrig kurtise i begynnelsen av juli og 1 par med 2 unger 24.08. (Mogens Lorentzen), **Lillehammer:** 1 - 2 ind. observert i *Lågendeltaet* følgende 17 dager på våren: 1 ind. 18.04., 19.04. (Jon Opheim, Ragnar Ødegård og Bjørn Riise), 20.04. og 25.04. (Jon Opheim), 2 ind. 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 01.05. (Jon Opheim, Ragnar Ødegård og Hans Sagstuen), 02.05. (Jon Opheim og Lars Bærøe) og 03.05., 1 ind. 04.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 2 ind. 05.05. (Ragnar Ødegård), 1 ind. 06.05. (Jon Opheim), 2 ind. 07.05. (Jon Opheim og Ragnar

Ødegård), 08.05. og 09.05. (Jon Opheim), 1 ind. 12.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 14.05. (Ragnar Ødegård) og 16.05. (Jon Opheim), **Gjøvik**: 1 ind. *Mjøsa ved Gjøvik* 08.04., 09.04. (Per Åge Skålerud) og 01.10. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten**: 1 ind. *Mjøsa ved Kapp brygge* 09.04. (Tom Dalhøy), **Gran**: 1 ind. *nordre del av Jarenvatnet* 11.05. og 17.08. (Bjørn Harald Larsen) og 1 ungfugl samme sted 14.09. (Even Dehli), 1 hekkende par *Skirstadtjernet* (Even Dehli), 1 ind. *Stortjern på Tingelstadhøgda* 31.05. (Even Dehli), 1 ind. *Røykenvika* 05.11. (Even Dehli), **Lunner**: Sett på *Vassjøtjern* flere ganger, tidligst 18.05. (Olaf Ballangrud), senere (15.06.) ble det her sett 1 par med reir, samt 5 ad. ind. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre/ Nordre Land**: Flere hekkende par i *Dokkadeltaet*, men mange av reirene tatt av flom (Geir Høitomt). Følgende observasjoner er innrapportert: 2 par i ”synkrondans” 14.04., 8 ind. 15.04. og 02.05. (Even Dehli), 24 ind. 04.05. (Ragnar Ødegård), 22 ind. 14.05. (Geir Høitomt).

Kommentar: Utenom Dokkadeltaet ble det i år registrert 3 hekkende par på like mange lokaliteter. Arten er til nå funnet hekkende på 10 lokaliteter i fylket fordelt på følgende 6 kommuner: Gran (4), Lunner (2), Søndre/Nordre Land (1), Vestre Toten (1), Gjøvik (1) og Sør-Fron (1). Fylkesbestanden er tidligere anslått til 9 - 13 par (NOF, avd. Oppland 1998).

## HORNDYKKER

**Lesja**: 1 ind. *Lømtjønnne på Dalsida* 28.05. (Olav Werner Grimsby og Thor Martin Haugen), **Dovre**: 3 ind. *Angardtjern* 02.05. og 28.06. (Olav Brendjord), **Vågå**: 3 ind. *Vågåvatnet* 02.05. (Per Bådshaug), **Nord-Fron**: Henholdsvis 1, 2 og 1 ind. på *Vollsdammen* 07.05. (Svein Bekkum), 16.05. (Hans Skuterud) og 24.08. (Svein Bekkum), **Sør-Fron**: 1 juv. på *Lågen ved Hundorp bru* 21.07. (Hans Skuterud og Harald Bolstad), **Lillehammer**: 1 - 3 ind. sett følgende 4 dager i *Lågendeltaet* på våren: 1 ind. 16.04., 2 ind. 28.04., 3 ind. 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård) og 2 ind. 02.05. (Jon Opheim), 1 par med 2 unger på *Åltjern* i slutten av juni (Bjørn Riise), **Gausdal**: 2 - 3 ind. med tilhold på *tjern ved Kittilbu* mye av sommeren. Følgende er rapportert: 3 ind. 23.05. (Hans Sagstuen), 1 par med hekkeadferd 29.05. (Hans Sagstuen og Jon Opheim), 1 par 05.06. (Sverre Lundemo), 3 ind. 01.08. og 2 ind. 14.08. (Hans Sagstuen), 1 ind. med hekkeadferd på *Vetafjelltjernet* 05.06. (Jon Opheim), **Gjøvik**: Henholdsvis 4, 1 og 1 ind. på *Svennesvollene* 26.04. og 27.04. (Ragnar Ødegård) og 03.10. (Jon Opheim), 4 ind. *Mjøsa ved Sveastranda* 30.04. (Per Åge Skålerud), 2 ind. *Eikstadtjernet* 02.05. - 04.05. (Per Åge Skålerud), 4 ind. *Gåstjern* 03.05. (Per Åge Skålerud), 4 ind. *Melbytjern* 06.05. (Per Åge Skålerud), henholdsvis 12 og 23 ind. på *Lauga i Snertingdal* 07.05. og 16.06. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten**: Henholdsvis 2 og 4 ind. *Mjøsa ved Kapp brygge* 15.04. og 23.04. (Tom Dalhøy), 2 ind. i *Totenvika* 30.04. (Tom Dalhøy), **Etnedal**: 1 par med 2 unger i *Langtjeden naturreservat* 01.09. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land**: 3 - 11 ind. sett følgende 5 dager i *Dokkadeltaet* på våren: 8 ind. 24.04. (Geir Høitomt og Per Åge Skålerud), 11 ind. 27.04., 6 ind. 29.04., 4 ind. 07.05. og 3 ind. 11.05. (Geir Høitomt), **Vang**: 1 ind. *Laglim* 24.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Det ble også i år gjort sommerobservasjoner på nye lokaliteter og arten ser nå ut til å finne seg til rette på flere frodige tjern i fjellregionen (jfr. bl.a. observasjonene i Gausdal). Hekkebestanden er tidligere anslått til 6 - 10 par (NOF, avd. Oppland 1998), men dagens bestand teller nok en del flere par. På landsbasis har Oppland et stort forvaltningsansvar for denne arten, som i 2006 ble tatt inn på den nasjonale ”rødlista.”



(Foto: fra Dokkadeltaet ved Hans Sagstuen)

## SVARTHALSDYKKER

(godkjent av NSKF)

**Søndre/Nordre Land:** 2 ind. (hann og hunn) i *Dokkadeltaet* 01.05. - 03.05. (Egil Frantzen og Laila Frantzen) er godkjent av NSKF. I tillegg foreligger disse observasjonene av de samme fuglene, som ikke er innsendt til NSKF: 1 ind. 21.04. og 23.04. (Geir Høitomt) 1 par 01.05. (Per Åge Skålerud)

02.05. (Even Dehli) og 03.05. (Per Åge Skålerud), 1 ind. 07.05., 1 par 09.05. og 11.05., 1 ind. 14.05., 1 par 19.05. og 23.05. (Geir Høitomt). Kommentar: Tredje godkjente funn i Oppland. I Dokkadeltaet ble det også gjort observasjoner i 2001 og 2003, men disse funnene er foreløpig ikke sendt til NSKF for behandling.

## STORSKARV

**Lesja:** 1 ind. *Lågen ved Joramo* 26.04. (Tor Martin Haugen og Egil Brækken), 1 ind. på *Lesjaskogsvatnet* 21.08. (Knut Flygen), **Nord-Fron:** 1 ind. *Harpefossdammen* 18.08. (Svein Bekkum), **Sør-Fron:** 1 ind. *Lågen sør for Hundorp bru* 18.08. (Svein Bekkum), 2 ind. *Lågen nord for Hundorp bru* 24.08. (Mogens Lorentzen), **Ringebu:** 1 ind. nordenden av *Losnavatnet i Fåvang naturreservat* 05.05. (Jon Opheim), 06.05. (Hans Skuterud) og 22.06. (Jon Opheim). Utover høsten hadde et stort antall ind. fast tilhold i området med 29 ind. som største observasjon. Følgende 18 observasjoner er rapportert: 14 ind. 08.08., 17 ind. 11.08. (Jon Opheim), 16 ind. 19.08. (Bjørn Harald Larsen), 25 ind. 22.08. (Hans Sagstuen og Jon Opheim), 29 ind. 01.09., 21 ind. 11.09. og 12.09. (Jon Opheim), 11 ind. 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen), min. 26 ind. 06.10. (Jon Opheim), 12 ind. 10.10., min. 6 ind. 11.10., 15 ind. 12.10., 8 ind. 13.10. (Jon Opheim) og 15.10. (Hans Skuterud), 21 ind. 17.10. (Kjetil Rolseth), 9 ind. 19.10., 8 ind. 20.10. og 1 ind. 03.11. (Jon Opheim). Ellers 4 ind. på *sandbanke i Lågen litt sør for Fåvang* 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen), **Øyer:** Henholdsvis 7, 2 og 1 ind. *Gillebofjorden i Lågen* 07.08., 11.09. og 03.10., hvor arten trolig også hadde nokså fast tilhold denne høsten (Jon Opheim), 1 ind. på *Losnavatnet nord for Tretten* 08.09. og 12.09. (Jon Opheim), **Lillehammer:** Fast tilhold i *Lågendeltaet* fra ca. midten av april til midten av november, med opptil 58 ind. på høsten. Tabellen nedenfor viser hva som er rapportert. Forkortelser: Lars Bærøe (LB), Jon Opheim (JO), Hans Sagstuen (HS), Bjørn Reistadbakken (BRE), Bjørn Riise (BR), Kjetil Rolseth (KR) og Ragnar Ødegård (RØ).

Vår (01.03. – 31.05.)			Sommer (01.06. – 15.08.)			Høst (16.08. – 30.11.)		
Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
17.04.	1	BRE	13.06.	2	JO	16.08.	15	JO
18.04.	3	JO,HS,BR,RØ	23.06.	1	KR	20.08.	23	JO
20.04.	1	JO, RØ	02.07.	5	JO	29.08.	22	JO
21.04.	2	BR	20.07.	15	RØ	31.08.	26	JO
22.04.	3	JO	03.08.	9	JO	03.09.	28	JO
23.04.	3	JO, RØ	05.08.	19	JO	08.09.	28	KR
25.04.	2	JO	06.08.	21	JO	11.09.	16	JO
26.04.	3	JO	09.08.	Min 20	JO	13.09.	29	JO

Vår (01.03. –31.05.)			Sommer (01.06. – 15.08.)			Høst (16.08. – 30.11.)		
Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
27.04.	2	JO, RØ	13.08.	20	JO	14.09.	28	JO
28.04.	2	JO, RØ				16.09.	23	JO
29.04.	2	JO				19.09.	32	LB
30.04.	1	JO, RØ				03.10.	31	LB
01.05.	3	JO,HS,RØ				05.10.	27	JO
02.05.	4	BR				08.10.	43	KR
03.05.	2	JO				10.10.	41	LB, JO
04.05.	1	JO,RØ				16.10.	58	KR
05.05.	1	RØ				17.10.	42	LB, JO
06.05.	2	JO				21.10.	30	JO
07.05.	1	JO,RØ				24.10.	33	JO
08.05.	1	JO				31.10.	21	LB, JO
11.05.	4	JO,RØ				07.11.	4	JO
12.05.	2	JO,RØ				08.11.	4	LB
13.05.	3	JO				09.11.	4	JO
15.05.	4	RØ				12.11.	10	LB
16.05.	2	JO				14.11.	8	LB, JO
17.05.	5	JO						
20.05.	2	JO						
21.05.	2	JO						
28.05.	2	JO						

**Lillehammer forts.:** 1 ind. *Hunderfossdammen* 17.09. (Jon Opheim), **Gjøvik:**

*Svennesvollene* er i likhet med *Lågendeltaet* et fast tilholdssted i hele sommerhalvåret. På våren ble 2 ind. sett 27.04. og 16.05. (Ragnar Ødegård), på ettersommeren og høsten er mellom 9 - 24 ind. rapportert fra følgende 7 dager: 24 ind. 13.08., 18 ind. 20.08. (Jon Opheim), 23 ind. 21.08. (Hans Sagstuen), 12 ind. 31.08. (Jon Opheim), 13 ind. 01.09. (Per Åge Skålerud), 18 ind. 16.09. og 9 ind. 03.10. (Jon Opheim). Ellers 3 ind. *Mjøsa utenfor Sveastranda* 30.04. (Per Åge Skålerud), 1 ind. på *Eikstadtjernet* 11.09. (Per Åge Skålerud),

**Østre Toten:** Følgende 10 observasjoner innmeldt fra *Totenvika*: 2 subad. ind. 30.07. (Bjørn Harald Larsen), 3 ind. 01.08. (Tom Dalhøy), 4 ind. (1K) 02.08. (Bjørn Harald Larsen), 2 ind. 10.08. (Thor Østbye), 1 ind. 11.08. (Tom Dalhøy), 1 ind. (1K) 13.08. og 16.08. (Bjørn Harald Larsen), 3 ind. 17.08. (Tom Dalhøy), 1 subad. ind. 20.08. (Bjørn Harald Larsen) og 1 ind. 30.09. (Tom Dalhøy), 2 ind. *Mjøsa ved Kapp* 11.08. og hele 66 ind. i flukt i samme område 31.08. (Tom Dalhøy), **Gran:** 1 ind. *Røykenvika* 13.04. (Geir Høitomt) og 3 ind. (2 K+) i samme området (*Røykenvika/Skredtangen*) 28.12. (Bjørn Harald Larsen og Geir Gaarder), opptil 40 ind. på *Randsfjorden* på sommeren (Leif Andersen), 8 ind. *Stortjern på Tingelstadhøgda* i august (Even Dehli), **Søndre/Nordre Land:** Min. 70 ind. i nordlig flukt over *Dokkadeltaet* 19.04. (Geir Høitomt), ellers henholdsvis 4, 1 og 12 ind. i *Dokkadeltaet* 27.04., 09.05. og 19.05. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal:** Følgende 4 observasjoner fra *Strondaffjorden ved Ulnes*: 2 ind. 03.05. og 04.05., 1 ind. 20.05., 5 ind. (4 ad.) 17.06. og 5 ind. 04.09. (Thor Østbye), **Vang:** Følgende observasjoner på *Vangsmjøsa*: 1 ind. 12.05., 10 ind. (hvorav 2 ad.) 16.05., 1 ind. med fast tilhold fra 01.10. og utover i oktober, 2 ind. 16.10. og 1 ind. 22.10. (Thor Østbye).

**Kommentar:** Vinterobservasjonen i *Røykenvika, Gran*, er vinterfunn nr. 30 i fylket.

**GRÅHEGRE**

Eldre hekkfunn som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Øyer:** 1 hekkende par i gran ved *Vidarheim skole* i 2002 og 2003, i førstnevnte år ble det sett 3 unger på reiret (Per Steinsli).

#### Hekkefunn i 2004:

**Lom:** Unger i minimum 5 reir i kolonien ved *Åsjo naturreservat* 08.06., dvs. ca. samme antall som året før (Per Bådshaug), **Sel:** 5 ind. og 3 bebodde reir i kolonien på *Einangsøyene sør for Otta* 30.03. (Jon Opheim), **Ringebru:** Mellom 29 - 32 bebodde reir i kolonien ved *Skjeggestad* 04.06., der 20 unger ble ringmerket. Mange relativt små kull (Dag L. Fjeldstad). De første fuglene (9 ind.) ankom denne kolonien allerede 20.03. (Tom Skånsar Borgersen), **Øyer:** 1 hekkende par i gran ved *Vidarheim skole* for tredje året på rad (Per Steinsli), **Lunner:** 2 reir i grantrær ved *elva Vigga på stedet Volla*, hvorav det ene inneholdt 4 unger 10.06. Har vært gråhegre på denne lokaliteten de 4 siste årene (Bjørn Morten Linnerud).

#### Tidlige vårobservasjoner, sene høstobservasjoner og vinterfunn:

**Lillehammer:** 1 ind. i *Lågendeltaet* 21.03. (Ragnar Ødegård), hvor det på senhøsten/vinteren ble sett henholdsvis 4, 1 og 1 ind. i nordre del av området 14.11., 21.11. og 19.12. (Jon Opheim), **Østre Toten:** 2 ind. *Mjøsa ved Hensvoll* 21.12. (Geir Gaarder), **Gran:** 1 ind. *Askjumstjern* 01.01. (Even Dehli).

**Kommentar:** Hekkebestanden ble dette året registrert til 40 - 43 par fordelt på 4 kolonier, hvorav lokaliteten i Lunner er ny. Fylkesbestanden har holdt seg noenlunde stabil på dette nivået de seneste ca. 15 årene. Ellers har gråhegra har vært en bortimot fast vintergjest i lite antall siden begynnelsen av 1990-årene, men svært få ser ut til å bli her vinteren igjennom.

#### **VEPSEVÅK**

**Nord-Fron:** 1 ind. *Sorperoa vest for Vinstra* 27.06. (Svein Bekkum), **Lillehammer:** 1 ind. i flukt ved *Svarverud* 25.08. (Geir Gaarder og Bjørn Harald Larsen), **Søndre/Nordre Land:** 2 ind. i *Dokkadeltaet* 14.05. (Geir Høitomt).

**Kommentar:** En nasjonalt truet art, og en av fylkets sjeldneste rovfuglarter med en antatt hekkebestand på bare 5 - 10 par ("Fugler i Oppland," 1998).

#### **HAVØRN**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. på *Fokstumyra* 28.09.1995 (Fylkesmannen i Oppland 2004), **Ringebru:** 1 ad. ind. langs *Lågen i Søre Fåvang* 28.11.2003 (Kjell Solbakken).

Observasjoner i 2004:

**Lesja:** 1 ad. ind. over *Lesjaleira* 23.04. og 1 ind. *Lesjaleira på Lora* 27.05. (Olav Werner Grimsby), **Dovre:** 1 ind. i flukt over *Dovreskogen* 26.09. (Steinar Olav Stueflotten), **Skjåk:** 1 ad. ind. over *Skamsarbrua* 25.10. (Tormod Pedersen), 1 ad. ind. *Risheimøye naturreservat* 20.11. (Per Bådshaug), **Vågå:** 2 subad. ind. *Vågåvatnet* 13.03. (Per Bådshaug), 1 ind. (trolig ungfugl) over *Vågåvatnet mellom Garmo og Vågå* 22.10. (Gaute Helland), 1 ind. *utosen av Vågåvatnet* 30.10. (Øyvind Pedersen), **Nord-Fron:** 1 ind. (ad. eller subad.) på *Harpefoss* 21.04. (Mogens Lorentzen), 1 ind. ved *kraftstasjonen ved Slangen* en dag under elgjakta i oktober (Harald Bolstad), **Sør-Fron/Ringebru:** 1 ind. (trolig 4 K) i flukt nordover forbi *Frya* 19.12. (Svein Bekkum), **Ringebru:** 1 ungfugl i *Fåvang naturreservat (nordenden av Losnavatnet)* 03.11. (Jon Opheim), **Øyer:** 1 ind. (trolig 4 K) langs *Lågen nord for Fåberg* 28.11., 12.12. (Lars Bærøe), 18.12. (Per Bærøe og Ole Kristian Reinsbu) og 20.12. (Lars Bærøe), **Lillehammer:** Observert følgende 4 dager i *Lågendeltaet:* 1 subad. ind. 17.04. (Bjørn Reistadbakken) og 18.04. (Ragnar Ødegård og Bjørn Riise), 1 ind. (trolig 4 K), 16.12. (Kjetil Rolseth) og 19.12. (Lars Bærøe, Per Bærøe, Ole Kristian Reinsbu og Jon Opheim).

**Kommentar:** Antall observasjoner av havørn har økt kraftig i de senere årene, samtidig som det blir stadig vanskeligere å holde orden på antall funn. Mange av fuglene streifer vidt omkring, dvs. at samme fugl lett kan bli registrert som flere funn. Dette året er det bl.a. grunn til å tro at fuglen som passerte Frya (Sør-Fron/Ringebru) 19.12. var samme ind. som tidligere på dagen ble sett dra nordover fra Lågendeltaet. Årets observasjoner regnes som 14 funn og vi er dermed oppe i 93 for arten. Hele 90 av disse skriver seg fra etter 1988.



## \*H) SIVHAUK

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. på *Fokstumyra* 21.08.2003 (K. Aa. Solbakken).

Observasjoner i 2004:

**Gran:** 1 hunn ved *Skirstadtjern* 05.06. (Even Dehli), **Øystre Slidre:** 1 ad. hunn sett sittende ved *myrtjern nordvest for Bjørnhølein langs Jotunheimvegen ca. 1010 moh.* 27.06. (Bjørn Roar Løkken), 07.07. (Runar Sletten og Levvi Speikland) og ca. 20.07. (ukjent observatør, innmeldt til "siste nytt" Hujon nr. 3, 2004), **Søndre/Nordre Land:** 1 hann *Dokkadeltaet* 04.07. (Geir Høitomt), **Vang:** 1 ind. (1 K) i *Smådalen* 20.08. (Geir Sverre Andersen og Asle Freberg).

Kommentar: Fuglen på *Fokstumyra* i 2003 ble også sett her 2 dager senere (jf. LRSK-rapport for 2003). De øvrige observasjonene regnes som funn nr. 46 - 49 i fylket.

## MYRHAUK

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 hekkende par på *Fokstumyra* i 1986, hvor reiret inneholdt 2 unger og 3 egg 13.07. og 19.07., i 1989 hekket hele 7 par i samme område, i 1990 hekket 2 par, hvor det ene reiret inneholdt 4 egg 05.06. (Thor Østbye). I 1990 ble det også gjort observasjoner på 4 andre tradisjonelle hekkeplasser på *Dovre fjell* til tross for smånager-bunnår (Thor Østbye), **Nord-Fron:** Følgende observasjoner i *Øyangenområdet*: Reir med 4 unger 07.07.1990 (Hans Skuterud og Bjørn Roar Løkken), som 4 dager senere ble ringmerket (Hans Skuterud og Harald Bolstad) og som ei uke senere hadde forlatt reiret (Hans Skuterud), 1 hann 06.05.1991 (Hans Skuterud), 1 hann og 2 - 3 juv./hunner 07.07.1991 (Hans Skuterud, Lavrans Skuterud og Bjørn Roar Løkken) og 1 hann 25.05.1992 og 30.06.1996 (Hans Skuterud), 1 hann 26.05.2002 (Hans Skuterud), 1 hann *Falkefangerhøgda* 26.04.2003 (Harald Bolstad), 1 hann *sør for Svarttjønnholet* 26.04.2003 (Harald Bolstad). I 2003 ble det for øvrig gjort 3 reirfunn i *Øyangenområdet* (LRSK-rapport i Hujon nr. 2, 2006), hvor vi har disse tilleggsobservasjoner fra den ene reiret (som inneholdt 3 små unger og 1 uklekket egg 06.07.): 3 store og snart flyvedyktige unger 27.07. (Harald Bolstad), i august ble rester av ungene (avbitte fjør) funnet i reiret (Harald Bolstad og Hans Skuterud), **Gausdal:** 1 par i *myrområde øst for Skjellbreidskampen* 02.08.1994 (Geir Høitomt), 1 par i *myrområde mellom Liomseter og Suluhøgda* 02.08.1994 (Geir Høitomt), 1 hann *Stormyra ved Ongsjøen* 23.06.1995 (Hans Sagstuen), 1 hunn *vest for Revsjøen* 01.09.1995 (Bjørn Harald Larsen), 1 hann *ved Nordbua* 19.06.1997 (Hans Sagstuen), 1 hann *ved Reinsåsen* 09.08.1997 (Hans Sagstuen), **Nordre Land:** 1 hann *ved Røssjøkolltjernet* 16.09.2002 (Ole Knut Steinset), 1 hunnfugl ved *Oppsjøen* 30.09.2002 (Ole Knut Steinset), **Øystre Slidre:** 1 ind. i området *Yddin/Synhaugen* i 2000, som iflg. opplysninger i Øystre Slidre kommune er hekkeområde for arten (Høitomt 2005), funnet hekkende i *Bjønnhaugmyrene ved Etni* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005), hvor den iflg. Øystre Slidre kommune også ble påvist i 2001 (Høitomt 2005).

Observasjoner 2004:

**Dovre:** Følgende innmeldt fra *Fokstumyra*: 1 hann 24.04. og 29.04., 1 ind. 10.05. (Olav Werner Grimsby), 1 par 15.05. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad) og 1 ind. 30.06. (Tor Helge Heggland), **Vågå:** 1 hunn *Vargebakkene ovenfor Maurvangen i Sjodalen* 08.06. (Jon Opheim og Knut Øyjordet), **Nord-Fron:** 1 par i området *Nyseterlia/Breistulen i Skåbu* 08.05., hvor det også er meldt om flere sommerobservasjoner av 1 hann (Roald Nilsen), samt 1 ind. 06.07. og 21.07. (Sissel og Haavard Ingvaldsen). 1 par på *myrlokalitet i Kviknefjellet* 14.05. (Svein Bekkum og Joakim Hytten Bekkum), hvor det tre dager senere ble funnet reir med 1 egg (Bjørn Roar Løkken). Paret også sett i dette området 14.06. (Svein Bekkum), men den 24.07. ble hunnen funnet død bare 6 - 7 m fra reiret (Svein Bekkum og Bjørn Roar Løkken). Følgende observasjoner i *myrområde nord for Øyangen*: 3 par 07.05. (Harald Bolstad), 1 hunn samlet reirmateriale 16.05. (Svein Bekkum), samme dag 1 hann

som parret 2 hunner, samt 1 par (som parret) i en annen del av myra (Svein Bekkum og Harald Bolstad), 1 hann med bytte 20.05. (Hans Skuterud og John Øyvind Albertsen), 2 hunner 29.05. (Svein Bekkum), 3 ind. (1 hann og 2 hunner) 10.06. (Harald Bolstad), reirfunn, samt observasjon av 3 hanner og 1 hunn 15.06. (Svein Bekkum), 2 hunner 22.06., 1 hann 07.07., 2 hunnfugler 18.07. (Harald Bolstad), 3 hunner/juv. 27.07. (Harald Bolstad og Hans Skuterud) og 2 årsunger 02.08. (Svein Bekkum), følgende observasjoner i *myrområde vest for Øyangen*: 1 par på mulig hekkelokalitet 09.05. (Bjørn Roar Løkken), 1 hann 05.07. (Harald Bolstad) og 11.07. (Harald Bolstad og Bjørn Roar Løkken), i *Flæea-området nordøst for Øyangen* ble 1 par sett med 1 unge 22.07., 25.07. (Harald Bolstad) og 27.07. (Harald Bolstad og Hans Skuterud), *nord i Flekkmoen-området* ble 1 par sett på mulig hekkelokalitet 30.05. (Bjørn Roar Løkken), **Ringebu**: 1 hunn på *Venabygdsfjellet* ca. midten av april (Bjørn Murvold), 1 hann ved *Øksendalen* 09.05. (Rannveig Helgesen), 1 ind. *langs Saubuvegen* 28.05. (Dag L. Fjeldstad), **Øyer**: 1 hunn ved *Nermo* 06.09. (Bjørn Harald Larsen), **Gausdal**: 1 ind. *Storkvelven* 19.05. (Ole Knut Steinset), 1 hekkende par *ved Leppskaret* (Rune Aspebakken), 1 hann *sør for Fjelldokkvatnet* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Søndre/Nordre Land**: Henholdsvis 1 hann, 2 hunner og 1 hunn *Dokkadeltaet* 30.04., 09.05. og 19.05. (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 1 hann ved *Lenna* 19.07. (Geir Høitomt), 1 hann *Skjervungsmyrene* 12.07. (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: 1 hann *sør for Fjelldokkvatnet* 17.05. (Geir Høitomt), 3 par i *området Vesleskag/Storeskag* 31.05. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 hann *Skagstjerni* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par *ved Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) sett samtidig i *Bjønnehaugmyrene vest for Fjelldokk-vatnet* 14.07. (Geir Høitomt), 1 ungfugl sett i flukt ved *Bjørnhølein* 10.08. (Svein Bekkum).

Kommentar: Oppland forvalter trolig mellom 50 – 75 % av den norske hekkebestanden av myrhauk (Opheim 1998). Vi har dermed et betydelig ansvar for denne nasjonalt truede arten.

## MUSVÅK

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. på *Fokstumyra* 21.08.2003 (K. Aa. Solbakken).

Observasjoner i 2004:

**Vågå**: 1 ind. *ved Stuttgongsætre i Sjodalen* 29.06. og som senere samme dag (antatt å være samme ind.) ble sett *ved Nedre Sjodalsvatnet* (Per Bådshaug), 1 ind. i Sjodalen 09.09. (Hans Skuterud), **Gjøvik**: 1 ind. observert i *Kollshaugen* 2 ganger i juli (Trond Iver Pettersen og Arne Ola Mohn), **Østre Toten**: 2 ind. *Balke* 09.08. (Thor Østbye), **Søndre Land**: 1 ind. *Bjørnerud* 13.04. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. *Dokkadeltaet* 23.05. (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 2 ind. ved hekkeplass *Aurlund* 03.05. (Geir Høitomt).

Kommentar: Musvåken hekker spredt i de sørlige deler av fylket, men mangelfull kjennskap til dens forekomst gjør at vi er interessert i alle observasjoner. Den står forøvrig på lista over truede arter i Oppland (Opheim 1998).

## FJELLVÅK

Sen høstobservasjon:

**Vestre Toten**: 1 ind. i sørlig flukt over *Raufoss* 30.10. (Bjørn Harald Larsen).

## KONGEØRN

Observasjoner utenom tradisjonelt hekkeområde:

**Lillehammer**: 1 ungfugl i *Sjøsæterlia* 20.02. Ragnar Ødegård).

## FISKEØRN

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. over *Nordre Horrtjern* 02.06.1988 (Thor Østbye), **Gran:** 1 ind. *Hovstjern naturreservat* 02.05.1998 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Ringebu:** 1 ind. over *Ringebuvollene* 11.09. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen),

**Lillehammer:** 1 ind. ved nytt reir i nærheten av kjent *hekkeplass i Mesnavassdraget* 02.05. (Ragnar Ødegård), senere ble 1 par observert, og her kom 2 unger på vingene (Christin Valsjø, Ragnar Ødegård og Lars Bærøe), 1 ind. *Lågendeltaet* 25.04. (medd. til Jon Opheim), 02.05. og 04.07. (Lars Bærøe), **Østre Toten:** 1 ind. *Skreia* 03.05. (Tom Dalhøy), 1 ind.

*Totenvika* 20.04. (Tom Dalhøy) og 3 ind. på trekk forbi samme område 20.08. (Bjørn Harald Larsen), **Vestre Toten:** 1 ind. *Reinsvoll dammen* 25.04. (Per Åge Skålerud), 1 ind. fisket i

*Einaffjorden ved Blilisanden* i juli/august Per Åge Skålerud, **Gran:** 1 ind. over *Jarevatnet* 23.04. (Even Dehli), 1 par på kjent hekkeplass på *Gran østås*, hvor 1 ind. lå på egg allerede 09.05. Her ble 2 unger ringmerket senere på året (Even Dehli). Hekking også konstatert på en annen lokalitet i kommunen, hvor 2 unger ble ringmerket 08.07. (Even Dehli), **Søndre Land:** 4 ind. *Fluberg fuglefredningsområde* 25.04. (Geir Høitomt), 1 hekkende par på kjent lokalitet på *Veståsen* 28.05. (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 1 rugende ind. på kjent lokalitet på

*Veståsen* 01.05. (Geir Høitomt), **Sør-Aurdal:** Stort reir ved *tjern på Leirskogen* funnet 15.03. (Geir Høitomt), hvor det iflg. grunneieren var hekking i 2003. Lokaliteten ikke kjent fra før.

Kommentar: En statusrapport for fiskeørn i Oppland pr. 2000 (Høitomt 2002) konkluderte med 20 intakte reirlokalteter. Etter nye funn i 2001, 2003 og 2004 er vi nå oppe i 24.

## TÅRNFALK

Tidlig vårobservasjon/sen høstobservasjon:

**Lesja:** 1 ind. *Dalsidevegen* 09.03. (Ola Nørstebø), som muligens har vært en overvintrende fugl, **Vang:** 1 ind. (juv./hunnfugl) i *Øylo* 27.11. (Thor Østbye).

## DVERGFALK

Sene høstobservasjoner/vinterobservasjoner/spesiell adferd:

**Lillehammer:** 1 ind. i *Nordre Ål* 22.11. (Lars Bærøe), **Østre Toten:** 1 ind. på *Kapp* 03.01. (Tom Dalhøy), 1 ind. i *Totenvika* 29.12. (Tom Dalhøy), **Vang:** 1 ind. jaktet på flaggermus i skumringen ved 21-tida ved *Hensgarda* 02.09. (Thor Østbye).

## \*H) LERKEFALK

**Østre Toten:** 1 ad. ved reir som inneholdt minst 1 stor unge på kjent lokalitet *nord for Skreia* 02.08. (Bjørn Harald Larsen), 2 ind. i *Totenvika* 20.08. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre Land:** 2 varslende ind. *ved Fluberg bru* 29.07. (Geir Høitomt).

Kommentar: Funn nr. 74 - 76 i fylket. Siden 1992 er vi oppe i 23 hekkefunn/hekkeindikasjoner på i alt 12 lokaliteter. Disse fordeler seg slik kommunevis: Østre Toten (2), Gran (5), Søndre Land (3), Nordre Land (1) og Søndre/Nordre Land (1).

## JAKTFALK

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Nordre Land:** 1 ind. *Leikvamslægret* 16.09.2002 (Ole Knut Steinset), 2 ind. *ved Tronhus* 20.09.2003 (Ole Knut Steinset), **Øystre Slidre:** 1 ind. *ved Fjelldokkvatnet* ca. 2002 (Trond Vidar Vedum). Observasjoner i 2004:

**Lesja:** Hekkefunn rapportert fra tidligere ikke kjent lokalitet på *Lesjaskog* (Espen Bø),

**Dovre:** Minst 2 ind. på tidligere kjent hekkeplass *øst for hoveddalføret* 17.07. (Olav Brendjord), **Skjåk:** Observert på *potensiell hekkeplass langt vest i kommunen*, som tidligere ikke er kjent (Per Olav Haugen), **Nord-Fron:** 1 ind. *langs Jotunheimvegen i Skåbu* 16.05.,

hvor det var mange ferske ribbeplasser (Svein Bekkum), 1 ind. (som med stor sannsynlighet var denne art) i *Sikkilsdalen* 15.08. (Harald Bolstad), **Gausdal**: 1 ungfugl sett ved tidligere kjent *hekkeplass nord i kommunen* på høsten (Dag Smogeli Rusten), **Vang**: 2 ind. i en fjelldal *sør i kommunen*, som tidligere ikke er kjent, 26.07. (Trond Iver Pettersen og Arne Ola Mohn).

Kommentar: En av landets mest truede rovfuglarter, hvor Oppland har et stort forvaltningsansvar med anslått hekkebestand på 19 - 29 par (Østbye og Gaarder, 1997).

## VANDREFALK

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. ved *Langtjern på Fokstumyra* 16.07.1983 (Heggland), observert på *utsiden av Fokstumyra* i 2003 (Fylkesmannen i Oppland 2004).

Observasjoner i 2004:

**Dovre**: 1 ind. ved *Vålåsjøen* på våren/forsommeren (Egil Soglo, m.fl.), **Skjåk**: 1 ind. sett ta ei måke ved *Soglo gard* på sommeren (Egil Soglo), **Nord-Fron**: 1 ind. tilstede på *lokalitet sør i kommunen* 20.03. (Hans Skuterud) og 24.03. (Svein Bekkum). Ved besøk 14.04. ble 1 par observert, hvor hannen kom inn med bytte (Svein Bekkum). På denne lokaliteten ble hekking første gang påvist i 2002. **Sør-Fron**: 1 par på plass på *kjent hekkelokalitet* 17.04. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad) og 21.07. (Hans Skuterud og Harald Bolstad). Paret fikk fram 2 unger (Christin Valsjø). Registrert hekking på denne lokaliteten også i 2002 og 2003. Ellers 1 ind. i *Hundorp naturreservat* 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen), **Øyer**: 1 ind. på plass på *kjent hekkelokalitet* 28.03. (Jon Opheim), hvor 1 ind. også ble sett 11.04. (Jon Opheim og Solrunn Flakstad). Hekkelokaliteten, som har vært kjent siden 1999, ble senere på våren/forsommeren forlatt, trolig pga forstyrrelse fra handglidere. Paret etablerte seg da i en bergvegg ca. 1,5 km lenger nord, hvor de varslet (Jon Bekken). **Gausdal**: Hekking på en *lokalitet* som har vært kjent siden 1999 (Dag Smogeli Rusten), 1 ind. i *Mjødokkområdet* på sommeren (Dag Smogeli Rusten), 1 ind. ved *Ropptjernet* 01.08. (Sverre Lundemo), **Gjøvik**: 1 jaktende ind. over *Gråsteinmyra* 03.06. (Geir Høitomt), **Søndre Land**: På en lokalitet med kjent tilhold siden 1991, ble 1 ind. sett 03.04. og ungetigging hørt i juli (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 1 jaktende ind. ved stor bergvegg *vest for Nordsinni* 06.05. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 1 ind. *Fodnesåsen naturreservat* 25.06. (Geir Høitomt), **Vestre Slidre**: 1 par fikk fram minst 1 unge på en lokalitet som ble oppdaget i 2003 (Frydenlund Steen 2006), **Vang**: Ved en *hekkelokalitet* som har vært kjent siden 2002 ble 1 ind. sett 12.03. og 27.10. (Thor Østbye).

Kommentar: Siden 1992 er arten funnet hekkende på 15 lokaliteter i 14 kommuner. Våre rapporteringer fra 2004 er svært mangelfulle og viser bare fugl på 7 hekkelokaliteter, med sikker hekking på 4 av disse. Iflg. Frydenlund Steen (2006) ble det påvist 12 par i Oppland i 2004, samt 1 enslig falk på ytterligere en lokalitet. Minst 11 par gikk til hekking og minst 9 av disse fikk fram unger (1 par med mislykket hekking og 1 par uten god nok registrering). Minst 20 unger ble flyvedyktige (2 kull med 1 unge, 5 kull med 2 unger og 2 kull med 4 unger).

## SIVHØNE

**Sør-Fron**: Henholdsvis 2 og 1 ind. *Rykhussumpene* 28.04. (Svein Bekkum og Hans Skuterud)

og 02.05. (Svein Bekkum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen),

**Gjøvik**: 1 ind. *Eikstadtjernet* 12.06. (Per Åge Skålerud), **Gran**: 2 ind. *Sterud-dammen på Tingelstad* 14.04. (Even Dehli), hvor 4 - 5 unger ble sett 26.05. (Even Dehli og Knut Sterud), 1 ind. i dam ved *Majors-Alm på Tingelstad* 25.05. og utover sommeren (Even Dehli), 2 - 3 ind. i *Jorstad-dammen på Tingelstadhøgda* 31.05., hvor hekking ble antatt (Even Dehli), 1

ind. beitet i jordkant *nedenfor mølla på Nord-Jaren* 29.04. (Bjørn Harald Larsen), 1 ad. ind. *Vassenden på Jarenavatnet* 07.06. og 1 ad. *sør på Jarenavatnet* 05.10. (Bjørn Harald Larsen). **Kommentar:** Antall lokaliteter med dokumentert hekking/sterk indikasjon på hekking er nå oppe i 13 etter 1970. Selv om sivhøna aldri har vært noen vanlig hekkefugl i Oppland har bestanden avtatt i løpet av 1970- og 1980-årene (LRSK-rapport for 2002, Hujon nr. 1, 2005). Fylkesbestanden er tidligere anslått til bare 2 - 4 par (Opheim 1998).

## SOTHØNE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Følgende fra *Hovstjern naturreservat*: 1 par med reir 11.06.1975 (Jon Opheim), 5 ind. 22.04.1999, 1 ind. 05.05.2001 og 14.05.2002 (Even Dehli). Ellers 1 ind. i *Røykenvika* 12.12.2003 (Even Dehli). Observasjoner i 2004:

**Lom:** I *Åsjo naturreservat* ankom 8 ind. i april-mai, hvor 3 - 4 par ble sett med reir litt senere på våren (Per Bådshaug). Den 14.05. ble 7 ind. observert, men bare en rugende fugl (Jon Opheim). Ungeproduksjon ble ikke påvist dette året, 1 ind. sett såpass sent som 19.10. og 24.10. (Per Bådshaug), **Sør-Fron:** Følgende er rapportert fra *Rykhussumpene*, som har vært et fast hekkeområde over lang tid: 6 ind. 04.04. (Hans Skuterud), 4 ind. 07.04., 6 ind. 14.04. (Jon Opheim), min. 9 ind. 24.04. (Hans Skuterud), 8 ind. 28.04. (Svein Bekkum og Hans Skuterud), ca. 10 ind., hvorav 1 ind. trolig på reir, 02.05. (Svein Bekkum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen), 11 ind. 09.06. (Svein Bekkum) og 1 ind. 26.06. (Jon Opheim), 2 ind. på *Lågen ved Hundorp bru* 15.08. (Gro Liebe), **Gran:** Følgende 6 observasjoner i *Røykenvika*: 5 ind. 03.01., 04.01. og 14.01., 4 ind. 22.01. (Even Dehli), 2 ind. 31.03. (Geir Høitomt) og 3 ind. 28.12. (Bjørn Harald Larsen og Geir Gaarder), følgende observasjoner på *Jarenavatnet*: 4 ind. 13.04. (Geir Høitomt), tilsammen 9 ind. (2 par Sør-Jaren og 3 par ved Nordtangen), hvor 5 par ble antatt å hekke 25.05., 8 ad. og to kull på henholdsvis 2 og 1 unger ved Nordtangen 31.08. (Bjørn Harald Larsen), henholdsvis 42, 34 og 40 ind. 05.10., 19.10. (Bjørn Harald Larsen) og 08.11. (Even Dehli), **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. *Dokkadeltaet* 20.04. og 23.04. og 2 ind. samme sted 16.11. (Geir Høitomt), **Lunner:** 1 ad. med 3 unger, samt 3 ad. ind. på *Kalvsjø* 15.06. (Bjørn Harald Larsen). **Kommentar:** Hekking/hekkeforsøk ble i år registrert på 4 lokaliteter, med til sammen ca. 10 reir/ungekull. Hekkebestanden i fylket er tidligere anslått til 16 - 22 par (NOF, avd. Oppland 1998). Årets vinterfunn i Røykenvika er nr. 29 - 30.

## TRANE

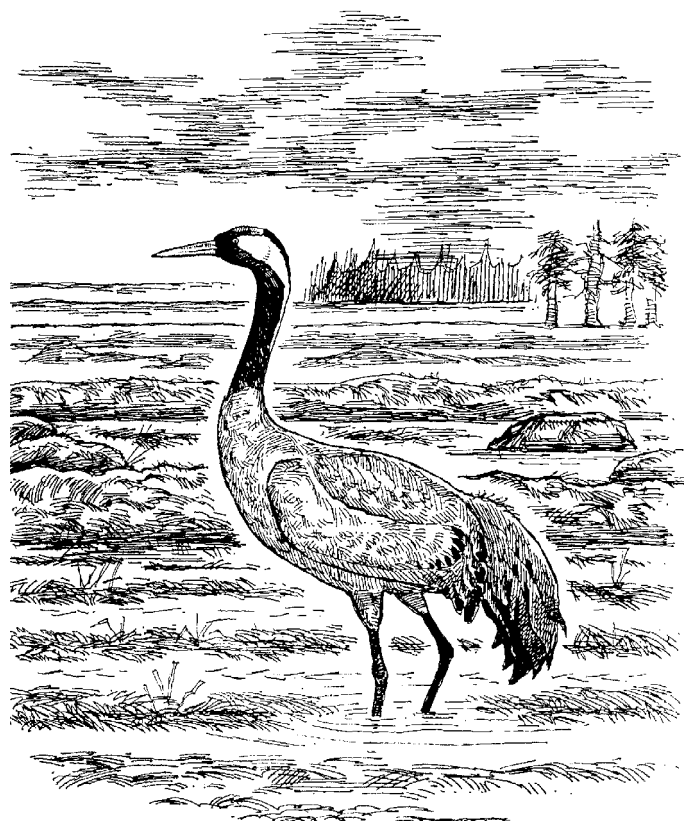
Spesielle hekkefunn:

**Øystre Slidre:** 1 hekkende par i *Sanddalstjed`n naturreservat*, ca. 1050 moh. Paret ble sett med 1 unge senest 01.09. (Reidar Gran).

Trekkobservasjoner på våren (tidlig ankomst/store antall):

**Sør-Fron/Ringebu:** 15 ind. ankommet *vollene mellom Ringebu og Frya* 28.03. (Kjetil Johannessen), hvor det ble sett ca. 124 ind. 21.04. (Jon Opheim), **Søndre Land:** 205 ind. ved *Fluberg bru* 17.04. (Geir Høitomt).

Trekkobservasjoner på høsten (store antall): 120 ind. *ved Fryas utløp i Lågen* 22.08. (Hans Sagstuen og Jon Opheim). I forbindelse med ei landsdekkende telling 11.-12.09. ble 451 ind. registrert i Oppland. Se tabell og Hujon 3, 2004. Tranetelling i Oppland 11. og 12.09.2004.



Kommune	Lokalitet	Ad	Juv	SUM	% juv	1-kull	2-kull	Snitt kull	Antall kull
Vågå	Ved Lalmsvatnet	7	3	10	30,0	1	1	1,5	2
Sør-Fron	Frya/Hundorp	203	14	217	6,5	12	1	1,1	13
Ringebu	Fåvang-Ringebuvollene	10	6	16	37,5	4	1	1,2	5
Lillehammer	Rustad gard	2	1	3	33,3	1		1,0	1
Gausdal	Østre Gausdal	41	9	50	18,0	7	1	1,1	8
Østre Toten	Kolbu	86	14	100	14,0	6	4	1,4	10
Søndre Land	Lien på Vardalsåsen	2	1	3	33,3	1		1,0	1
Nordre/Søndre Land	Dokkadeltaet	19	5	24	20,8	5		1,0	5
Vestre Slidre	Ved Røn	2	1	3	33,3	1		1,0	1
Øystre Slidre	Ved Heggefjorden	20	5	25	20,0	3	1	1,3	4
<b>SUM</b>		<b>392</b>	<b>59</b>	<b>451</b>	<b>13,1</b>	<b>41</b>	<b>9</b>	<b>1,2</b>	<b>50</b>

Utover dette nevnes følgende høstobservasjoner: **Ringebu**: 83 ind. på *Ringebu- og Fåvangvollene* 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen). De siste tranene forlot dette området den 08.10., da en flokk på hele 143 ind. ble observert i det de lettet og satte kursen sørover på morgenen (Tom Skånsar Borgersen), **Østre Toten**: Min. 70 ind. *Fjellvoll i Kolbu* 31.08. (Alf Jørgen Mossevik).

#### TJELD

**Lesja**: 2 ind. *Lesjaleira* 23.05. (Werner Grimsby og Karoline Bredland), **Lom**: 2 ind. *Garmo* 02.05. (Per Bådshaug), **Vågå**: 2 ind. *ved Vågavatnet* 30.04. (Per Bådshaug), **Lillehammer**: Mellom 1 - 7 ind. sett i *Lågendeltaet* i 30 dager på våren, se tabell. Forkortelser: Lars Bærøe (LB), Jon Opheim (JO), Bjørn Riise (BR), Hans Sagstuen (HS) og Ragnar Ødegård (RØ).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
06.04.	1	JO,RØ	19.04.	2	JO,RØ	01.05.	3	RØ,HS
07.04.	1	JO	21.04.	5	BR	02.05.	1	JO
08.04.	1	JO	23.04.	5	JO,RØ	03.05.	6	JO,RØ
09.04.	5	JO,RØ	24.04.	3	JO	04.05.	2	JO,RØ
12.04.	5	RØ	25.04.	2	JO	05.05.	1	RØ
13.04.	1	RØ	26.04.	1	JO	09.05.	7	LB
15.04.	1	JO	27.04.	1	JO,RØ	11.05.	1	JO,RØ
16.04.	2	BR	28.04.	3	RØ	13.05.	2	JO
17.04.	1	JO	29.04.	3	JO	15.05.	1	JO
18.04.	4	RØ,JO,HS,BR	30.04.	6	JO,RØ	16.05.	1	JO

**Lillehammer (forts.)**: 1 ind. *ved Vingrom kirke* 07.05. (Bjørn Harald Larsen) og 2 ind. i samme område 21.05. (Jon Opheim), 4 ind. *ved Rinnas utløp i Vingrom* 09.05. (Lars Bærøe), 3 ind. i *Vingrom* 04.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gjøvik**: 2 ind. *Sveastranda* 19.04. (Tom Dalhøy), 1 par og 1 ind. på *Birstrand* 24.05. (Bjørn Harald Larsen), reir med 2 egg på *øya Fluren på Svennesvollene* 28.05. (Bjørn Harald Larsen), i samme område henholdsvis 2, 1 og 1 ind. 22.04. (Ragnar Ødegård), 16.09. (Jon Opheim) og 19.09. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten**: 1 ind. *ved Faulkal på Kapp* 19.04. og 20.04. (Tom Dalhøy), 2 ind. *ved Kapp brygge* 26.04. og 30.04. (Tom Dalhøy), følgende 9 observasjoner innmeldt fra *Totenvika*: 1 ind. 31.03. (Tom Dalhøy) og 05.04., (Bjørn Harald Larsen), 3 ind. 06.04., 2 ind. 13.04. og 14.04., 4 ind. 20.04., 6 - 10 ind. 30.04. (Tom Dalhøy), 1 par 03.05. og 6 ind. 23.06. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre/Nordre Land**: Henholdsvis 4 og 1 ind. i *Dokkadeltaet* 26.04. og 30.04. (Geir Høitomt), **Vestre Slidre**: 1 ind. *Buaråne (860 moh)* 22.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Etter det første hekkefunnet i 1989 har tjelden etablert seg som en fast men fåtallig hekkefugl. Årets eneste reirfunn ble gjort på Svennesvollene i Gjøvik. Totalt kjenner

vi nå til 36 hekkefunn/par med tydelig hekkeindikasjon i fylket. Funnene fordeler seg på 18 lokaliteter i 6 kommuner - fra Gran i sør til Lom i nord.

## DVERGLO

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** Henholdsvis 1 og 3 ind. *Hovstjern naturreservat* 02.05.1998 og 05.05.1998 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Sør-Fron:** 1 ind. *Rykhussumpene* 02.05. (Svein Bekkum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen) og 09.06. (Svein Bekkum), **Lillehammer:** 1 - 4 ind. sett i *Lågendeltaet* følgende 8 dager på våren: 1 ind. 25.04. (Jon Opheim) og 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 4 ind. 01.05. (Ragnar Ødegård, Jon Opheim, Hans Sagstuen og Bjørn Riise), 1 ind. 03.05., 2 ind. 04.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 05.05. (Ragnar Ødegård) og 07.05. og 1 ind. 11.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 1 par med tydelig hekkeadferd *ved Rinnas utløp i Vingrom* 09.05. (Lars Bærøe), 1 par med unger i *nordvestenden av Nord-Mesna* på forsommeren (Sven Haugen), **Østre Toten:** Henholdsvis 2, 2 og 1 ind. i *Totenvika* 23.04. (Bjørn Harald Larsen), 30.04. (Tom Dalhøy) og 03.05. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** Henholdsvis 2 og 1 ind. i *Røykenvika* 18.04. og 29.04. (Even Dehli), 2 ind. med tydelig hekkeadferd i *sørenden av Skirstadtjern* 31.05. (Even Dehli og Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Hekkefunn/indikasjon på hekking ble dette året registrert på 3 lokaliteter. En fåtallig art med en anslått fylkesbestand på 40 - 50 par (Opheim 1998). Arten er mange steder på vikende front og står nå på den nasjonale "rødlista."

## SANDLO

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. ved *Søre Horrtjern på Fokstumyra* 01.06.1988 og 01.06.1989 (Thor Østbye) og 1 ind. på *Fokstumyra* 23.05.1992 (rapport Fylkesmannen i Oppland 2004), **Søndre/Nordre**

**Land:** Største registrerte antall i *Dokkadeltaet* 28 ind. 20.05.1982 (Geir Høitomt).

Observasjoner i 2004:

**Skjåk:** Reir med 4 egg i *vestenden av Midtre Vassvendtjønnin* 28.06. (Bjørn Harald Larsen), 3 - 4 par med hekkeadferd i deltaet i vestenden av *Inste Mårådalstjønn* 30.06. (Bjørn Harald Larsen), **Sør-Fron:** 1 ind. *Lågen ved Hundorp* 09.04. (Svein Bekkum), **Gjøvik:** Henholdsvis 7 og 3 ind. på *Svennesvollene* 13.08. og 20.08. (Jon Opheim), **Øystre Slidre:** 2 - 4 ind. *ved Vinstervatnet langs Jotunheimvegen* 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad) og 2 ind. i *samme område* 16.06. (Svein Bekkum og Ole Jørgen Liodden), 2 ind. *ved Fisketjønnin på Valdresflya* 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere), **Vestre Slidre:** 1 ind. *Midtre Syndin* 28.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Arten har relativt få kjente hekkeplasser i fylket, og alle observasjoner på egnete hekkebiotoper i sommerhalvåret er derfor av interesse.

## BOLTIT

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Sør-Fron/Gausdal:** 1 ind. med hekkeadferd *ved Nordre Langsua* 13.07.1980 (Geir Høitomt),

**Gausdal/Nordre Land:** 5 ind. på *Røssjøkolla* 29.05.1981 (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre**

**Land:** 1 ind. i *Dokkadeltaet* 15.09.1982 (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 3 ind., hvorav den ene spilte skadet, ved *Røssjøkolltjernet* 25.07.2002 (Ole Knut Steinset).

Observasjoner i 2004:

**Skjåk:** 1 ind. *ved Åfåttjønnin* 28.06. (Bjørn Harald Larsen), **Sør-Fron/Gausdal:** 1 ind.

*Langsua* 20.06. (Geir Høitomt) og 2 ind. i samme område 03.07. (Torbjørn Høitomt),

**Gausdal:** 1 ind. *Snuen* 22.09. (Ole Knut Steinset), **Øystre Slidre:** 1 ind. på *Valdresflya ved*

*Fisketjønnin* ca. 01.07. (Ketil Knudsen), 1 par, hvorav hann på reir, *Valdresflya* 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere).

Kommentar: Med sin anonyme tilværelse i høgfjellet er boltiten en vanskelig art å kartlegge. Vi er interessert i alle observasjoner av arten, da vi har mistanke om at den er i tilbakegang.

### **POLARSNIPE**

**Gjøvik:** 1 hannfugl på *Svennesvollene* 01.09. (Per Åge Skålerud) og 02.09. (Hans Sagstuen).

Kommentar: Funn nr. 52 i Oppland.

### **DVERGSNIPE**

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Søndre/Nordre Land:** Største observasjon i *Dokkadeltaet* 34 ind. 04.09.1991 (Geir Høitomt).

Observasjoner i 2004:

**Østre Toten:** 2 ind. i *Totenvika* 05.08. (Tom Dalhøy) og 1 ind. (1 K) samme sted 27.08. (Bjørn Harald Larsen).

### **TEMMINCKSNIPPE**

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gausdal:** 2 - 3 par i *Storlonen naturreservat* 08.07.1983 (Kolbjørn Hoff).

Observasjoner i 2004:

**Lesja:** 6 - 7 ind. *Lesjøen på Dalsida* 03.06. (Olav Werner Grimsby), **Skjåk:** 1 varslende ind. i *østenden av Vestre Vassvendtjønnin* 28.06. (Bjørn Harald Larsen), min. 11 ind. *ved Inste Mårådalstjønn* 30.06. (Bjørn Harald Larsen), **Lom:** 4 ind. *ved Tronoddbrua* 29.05. (Per Bådshaug), 1 ind. *ved Høyøyin* 01.07. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten:** 1 ind. *Totenvika* 03.08. (Tom Dalhøy), **Øystre Slidre:** 1 ind. *Bjørnhølen øst på Vinstervatnet* 30.04. (Bjørn Roar Løkken), 1 ind. *ved Vinstervatnet langs Jotunheimvegen* 20.05. (Hans Skuterud og John Øyvind Albertsen) og 6-8 ind. i samme område 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad), 4 ind., hvorav 2 ind. på hvert sitt reir, *ved Lykkjestølen langs Vinstervatnet* 16.06. (Svein Bekkum og Ole Jørgen Liodden), 1 ind. *i Skindero-området ved Vinstravatnet*

20.06 (Geir Høitomt), 2 ind. *Fisketjønnin, Øystre Slidre*, ca. 01.07. (Ketil Knudsen).

Kommentar: Svært få reirfunn er gjort av arten i de seneste ti-årene. I boka "Fugler i Oppland" (1998) er hekkebestanden i Oppland anslått til 100 - 150 par, noe som nok er for optimistisk i forhold til de rapporteringer vi har mottatt i de senere år.

### **\*TUNDRASNIPE**

**Østre Toten:** 1 ind. i *Totenvika* 05.08. (Tom Dalhøy).

Kommentar: Funn nr. 34 i Oppland.

### **MYRSNIPE**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** Min. 3 ind. *Veslhjerkinntjønnin* 28.07.1990 (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng),

**Nord-Fron:** 1 ind. i *myrområde sørøst for Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Erling Maartmann og Rolv Hjelmstad), 1 ind. *sørøst for Lomtjern i Hersjømyrområdet* 01.07.1995 (Jon Opheim),

**Gausdal:** 1 ind. *ved Øvre Megruntjern* 26.06.1995 (Hans Sagstuen), 3 ind.

*Gråmyrin* 28.07.2002 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre:** 7 - 8 ind. *ved Skindrotjerni* 15.07.1983 (Kolbjørn Hoff), 9 ind. i *Skagsfly-området* 17.07.1983 (Kolbjørn Hoff).

Observasjoner i 2004:

**Lom:** 3 ind. *ved Bøyvas utløp/Tronodden* 29.05. (Per Bådshaug), **Ringebu:** 3 territoriehevdende ind. *ved Åsdalstjønnna* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gausdal:** 1 ind. *Oppsjømyra*



13.07. (Geir Høitomt), 1 ind. *Gråmyrin* 24.07. (Geir Høitomt), **Gjøvik**: Henholdsvis 5, 12 og 1 ind. på *Svennesvollene* 13.08., 20.08. og 16.09. (Jon Opheim), **Østre Toten**: Sett flere dager på høsttrekket i *Totenvika*, hvor det er rapportert om 3 ind. 10.08. (Thor Østbye) og 13 ind. (som største observasjon) 20.08. (Bjørn Harald Larsen), **Nord-Aurdal**: 4 par i *myrområde ved Djuptjerna* 20.07. (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: Følgende observasjoner ved *Vinservatnet langs Jotunheimvegen*: 1 ind. 20.05. (Hans Skuterud og John Øyvind Albertsen), 6 - 8 ind. 29.05. (Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Harald Bolstad) og 6 - 7 ind. 16.06. (Svein Bekkum og Ole Jørgen Liodden), min. 12 ind. i *Skagsfly-området* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 3 ind. ved *Skindrotjerni* 20.06. (Geir Høitomt), 2 ind. ved *Fisketjønnin på Valdresflya* 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere).

### **\*H) FJELLMYRLØPER**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. på *Fokstumyra* i 1996 (Fylkesmannen i Oppland 2004), **Gausdal**: 1 ind.

*Langlona* 10.07.1980 (Geir Høitomt).

Observasjoner i 2004:

**Gausdal**: På en tidligere kjent lokalitet i *Dokkelv-vassdraget* ble 2 spillende ind. registrert 30.05. (Hans Sagstuen) og 5 par med hekkeadferd ved et nytt besøk 13.07. (Geir Høitomt), på

en tidligere ikke kjent lokalitet *nord for Reinsåsen* ble 1 ind. sett 19.06. (Jon Opheim),

**Øystre Slidre**: 1 ind. i fluktspill på kjent lokalitet (1 ind. med hekkeadferd her i 2003) i *Etnas nedbørfelt vest for Fullsenn* 23.05. (Geir Høitomt), 2 ind., hvorav 1 ind. i fluktspill, på tidligere ikke kjent lokalitet i myr ved *Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par med hekkeadferd på kjent lokalitet *nord for Yddin* 15.07. (Geir Høitomt), 4 ind. (2 par) med tydelig hekkeadferd på kjent lokalitet *nordøst for Yddin* 15.07. (Geir Høitomt).

Kommentar: Med årets to nye lokaliteter (Gausdal og Øystre Slidre) er vi nå oppe i 23 kjente lokaliteter for arten. Årets registreringer er forholdsvis oppløftende med funn av til sammen ca. 11 par på 6 lokaliteter En totalregistrering på 19 kjente lokaliteter i 2001 resulterte i fugl på bare 7 av disse, med ialt 7 - 11 par (Isaksen 2002). Disse fordelte seg slik kommunevis: Øyer (2 - 3 par på 2 lokaliteter), Gausdal (3 - 5 par på 2 lokaliteter), Etnedal (0-1 par), Nord-Aurdal (1 par) og Øystre Slidre (1 par). Til tross for dette beskjedne antallet er Oppland fortsatt blant de fylkene i landet som har størst forvaltningsansvar for denne truede vaderarten.

### **BRUSHANE**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: Følgende observasjoner på *Fokstumyra*: Nærmere 30 hanner på spillplass ved *Søre Horrtjern* i midten av mai 1988 (R. Sønstebø), samme år ble 10 reirplasser registrert (Thor Østbye), i 1989 ble 6 hanner og 2 hunner sett på leik allerede 13.05., to dager senere var antallet 22 hanner og 5 hunner og den 27.05. hele 38 hanner og min. 23 hunner, fordelt på 3 leiker. 20 - 25 hunner ble antatt å hekke dette året (Thor Østbye), i 1990 ble 20 hanner sett ved *Søre Horrtjern* allerede 06.05. og så tidlig som 01.06. hadde spillaktiviteten allerede kulminert. Få hanner observert ved *Søre Horrtjern* og *Rundtjern* i begynnelsen av juni (Thor Østbye), i 2003 ble 20 - 30 hanner sett på leik 22.05. (Fylkesmannen i Oppland 2004), **Nord-Fron**: 2 ind. i *myrområde sørøst for Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Erling Maartmann og Rolv Hjelmstad), 10 ind. ved *Vesle Øyangen* 24.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søggen), 1 hunn fugl spilte syk *sør for Vesle Øyangen* 25.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søggen), 10 spillende hanner og noen hunner *sørøst for Lomtjern* 25.05.1980 (Jon Opheim og Svein Martin Søggen), 1 hunn fugl *sørøst for Vesle Øyangen* 18.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf Jørn Karlsen), 5 hunn fugler *sør for Lomtjern* 18.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf Jørn Karlsen), 4 hanner og 1 hunner ved *Veslevatnet* 18.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf Jørn Karlsen), tils. 13 ind. *Hersjømyrområdet* 19.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf

Jørn Karlsen), 1 hunn med hekheadferd sør for Vesle Øyangen 01.07.1995 (Jon Opheim), **Gausdal:** Følgende observasjoner fra *Oppsjømyra*: 1 hann 16.05.1980, 11 ind. (8 hanner og 3 hunner) 29.05.1981 (Geir Høitomt), 3 - 4 hunner 21.07.1986 (Kolbjørn Hoff), 6 ind. (2 hanner og 4 hunner) 29.05.1994, 2 ind. (1 hann og 1 hunn) 01.06.1996, 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) 18.05.1998 (Geir Høitomt), 2 hanner 21.05.2000 (Geir Høitomt og Astri Aadnes) og 3 ind. (i flukt mot Toftsætervatnet) 04.08.2002 (Geir Høitomt), 6 - 7 hunner *Storlonen naturreservat* 08.07.1983 (Kolbjørn Hoff), 4 spillende hanner i *Hynna naturreservat* 19.05.1990 og 3 ind. samme sted 28.05.1992 (Hans Sagstuen), 2 ind. *ved Revsjøen* 23.06.1995 (Hans Sagstuen), **Gran:** 2 ind. *Hovstjern naturreservat* 17.05.1978 (Østbye 1978), **Søndre/Nordre Land:** Største registrerte antall i *Dokkadeltaet* 146 ind. 16.05.1985 (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal:** 5 spillende hanner i *myrområde ved Kolhus* 01.06.1986 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre:** 2 hunner *ved Skindro-tjerni* 15.07.1983 (Kolbjørn Hoff), 6 - 7 par i *Skagsflyområdet* 17.07.1983 (Kolbjørn Hoff), 1 hunn *ved Fjelldokkvatnet* 16.07.1986 (Kolbjørn Hoff).

Observasjoner i 2004:

**Dovre:** Følgende registrert på *Fokstumyra*: 2 ind. *ved Harrtjønn* 15.05. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad), men andre besøkende hadde samme dag og sted sett 5 ind. (medd. til Hans Skuterud), 5 hanner *Kringlottjønn* 01.06. og 1 hunn *ved Nordre Harrtjønn* samme dag (Bjørn Harald Larsen), **Ringebu:** 2 hanner og 2 hunner *Åsdalstjønna* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Lillehammer:** 8 ind. *Lågendeltaet* 29.04. (Ragnar Ødegård), **Gausdal:** 1 hunn *ved Kittilbutjernet* 05.06. (Sverre Lundemo), 3 hanner *Stormyra ved Nedre Ongsjøen* 26.06. (Jon Opheim), 2 hunner med hekheadferd *Oppsjømyra* 13.07. (Geir Høitomt), 1 hann i *Myrbekken-området vest for Toftsetervatnet* 22.07. (Geir Høitomt), **Gjøvik:** Henholdsvis 3, 7 og 4 ind. på *Svennesvollene* 13.08., 20.08. (Jon Opheim) og 21.08. (Hans Sagstuen), **Nord-Aurdal:** Følgende 6 observasjoner på *Stølsvidda*: 2 hanner 10.05. og 11.05., 4 ind. (2 hanner og 2 hunner) 15.05., 3 hanner 18.05., 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) 23.05. og 5 ind. (4 hanner og 1 hunn) 05.06. (Thor Østbye), **Øystre Slidre:** 1 ind. *Bjørnhølen øst på Vinstervatnet* 30.04. (Bjørn Roar Løkken), 2 hanner *Skagsflye* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes).

Kommentar: Brushanen er i sterk tilbakegang både i Oppland og i andre deler av landet og står nå på den nasjonal "rødlista." Vi er derfor interessert i alle observasjoner av arten.

#### **KVARTBEKKASIN**

**Østre Toten:** 2 ind. i *Totenvika* 01.10. (Bjørn Harald Larsen).

#### **ENKELTBEKKASIN**

Sen høstobservasjon:

**Gjøvik:** 1 ind. på *Svennesvollene* 09.11. (Jon Opheim).

#### **DOBBELTBEKKASIN**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** Observert på *Fokstumyra* i 1992 (Fylkesmannen i Oppland 2004), **Gausdal:** Henholdsvis minst 11 og ca. 20 ind. på kjent spillplass i *Hynna naturreservat* natt til 15.06.1978 (Jon Opheim) og natt til 18.06.1978 (Jon Opheim og Arve Dyresen), 1 ind. hørt spille *ved Vågskardsvatnet* 30.06.1989 (Bjørn Høitomt), **Nordre Land:** 4 ind. *ved Tronhus* 09.08.2003 (Ole Knut Steinset), 1 ind. *ved Tronhustjernet* 16.09.2003 (Ole Knut Steinset), **Øystre Slidre:** Observert *ved Titretjedn* i 1985 iflg. Øystre Slidre kommune (Høitomt 2005), 1 ind. i området *Yddin/Synhaugen* i 2000, som iflg. opplysninger i Øystre Slidre kommune er hekkeområde for arten (Høitomt 2005), observert jevnlig i *Bjønnhaugmyrene vest for Fjelldokkvatnet* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005).

Observasjoner i 2004:

**Lom:** 1 ind. *østenden av Risheimøye naturreservat* 08.09. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** Ca. 5 ind. på tidligere kjent leik i *Kviknefjellet* 17.05. (Bjørn Roar Løkken), hvor antall fugler ble anslått til hele 20 - 40 ind. natt til 08.06. (Svein Bekkum, Hans Skuterud, Bjørn Roar Løkken og Ola Holen), ved et nytt besøk på samme leiken 14.06. ble det registrert ca. 15 ind. i spill (Svein Bekkum), 10 - 12 ind. i spill på tidligere kjent leik i *myrområde i nordre del av Flekkmoen* 30.05. (Bjørn Roar Løkken), ca. 15 ind. i spill på kjent leik i *myrområdet nord for Øyangen* natt til 07.06., samt 2 - 3 spillende ind. på en annen (og tidligere ikke kjent) lokalitet i nærheten (*nord for Jotunheimvegen*) samme natt (Harald Bolstad, Hans Skuterud og Bjørn Roar Løkken), **Gausdal:** 3 - 4 spillende fugler på tidligere ikke kjent leik *ved Astridbekken* 04.06. (Svein Lundemo), 3 ind. skremt opp fra tidligere ikke kjent spillplass i nærheten av *Nedre Ongsjøen* på dagtid 05.06. (Jon Opheim), hvor det ved et nytt besøk på natta 29.06. ble registrert ca. 12 spillende fugler (Hans Sagstuen), 2 ind. skremt opp fra tidligere ikke kjent spillplass sørøst for *Vesle Reinsjøen* på dagtid 19.06. (Jon Opheim). Her ble det funnet 6 spillende fugler natt til 27.06. (Hans Sagstuen). På en kjent leik i *Brettingsmyra ved Hornsjøen* ble det skremt opp 5 ind. ved besøk på dagtid 12.06. (Hans Sagstuen), min. 6 spillende ind. på tidligere ikke kjent leik *ved Fjellbekken vest for Toftsætervatnet* 24.06. og 5 ind. på to ulike steder litt lenger vest (*Myrbekken*) 22.07 (Geir Høitomt), 7 ind. på tidligere kjent leik *ved Reinsåsen* 26.06. (Hans Sagstuen), 1 ind. skremt opp *ved Øvre Ropptjern* 02.07. (Jon Opheim), 1 ind. skremt av reir med 4 egg *ved Gryta i nærheten av Revåkampen* 10.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 spillende ind. på dagtid på *Oppsjømyra* 13.07. (Geir Høitomt), 1 ind. *Langlona* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. *ved Reinsjøene* 24.07. (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 4 ind. skremt opp ved *Lenna nordvest for Synnfjorden* 16.07., hvor det svært trolig finnes en leik (Geir Høitomt), **Etnedal:** 2 ind. på ulike steder *ved Sæbu-Røssjøen* 26.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Øystre Slidre:** 2 ind. *sør for Fjelldokkvatnet* 17.05. (Geir Høitomt og Knut Ola Bjørklund), 4 - 5 spillende ind. på tidligere ikke kjent leik *mellom Vesleskag og Kjølastølen* 31.05., hvor reir med 4 egg ble funnet 12.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 2 ind. på *ulike steder øst på Skagsflye* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 4 ind. i spill på tidligere ikke kjent leik *ved Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 7 ind. sett på dagtid i *Bjønnhaugmyrene vest for Fjelldokkvatnet* - et område som må betraktes som leikplass og som hittil ikke er kjent - 14.07. (Geir Høitomt), 1 ind. *ved Øvre Heimdalsvatnet* 18.09. (Per Bådshaug).

**Kommentar:** Det registreres stadig nye spillplasser for arten. Med årets 8 nye lokaliteter har vi nå kjennskap til 65 spillplasser (dvs. min. 2 spillende fugler) etter 1970. Disse fordeler seg slik kommunevis: Nord-Aurdal (20), Gausdal (9), Nord-Fron (8), Dovre (7), Øyer (5), Øystre Slidre (5), Sør-Fron (2), Ringeby (2), Vestre Slidre (2), Vågå (1), Sel (1), Lillehammer (1), Gjøvik (1) og Etnedal (1). Dobbeltekkasinen står for øvrig på den nasjonale "rødlista," hvor Oppland (iflg. Kålås 1999) trolig forvalter omlag 20 % av den gjenværende vest-europeiske bestanden på anslagsvis 5 000 - 15 000 par.

### SVARTHALESPOVE

**Søndre/Nordre Land:** 1 ind. *Dokkadeltaet* 27.04. (Geir Høitomt).

**Kommentar:** Funn nr. 49 i Oppland.

### SVARTHALESPOVE/LAPPSPOVE

**Lillehammer:** 1 ind. i *Lågendeltaet* 12.04. (Jon Opheim).

### SMÅSPOVE

Eldre observasjoner i hekketida som ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** Henholdsvis 8, 7, 4, 7 og 7 hekkende par på *Fokstummyra* i årene 1986 - 1990 (Thor Østbye), i tillegg 3 hekkende par *ved Nysætra nær Fokstummyra* i 1988 og 1989 (Thor Østbye), **Nord-Fron:** 2 ind. *ved Øyangen* 28.05.1983 (Bjørn Anton Christensen, Jan Kåre

Roang og Rolf Jørn Karlsen), 2 ind. ved *Vesle Øyangen* 18.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf Jørn Karlsen), 1 ind. *sør for Lomtjern på Hersjømyrene* 18.06.1983 (Kolbjørn Hoff og Rolf Jørn Karlsen), 1 varslende ind. *nord for Nedre Hersjøen* 25.06.1983 (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 ind. *Langlona* 24.06.1979 (Geir Høitomt), følgende observasjoner er kjent fra *Oppsjømyra*: 3 par 16.05.1980, 1 par 29.05.1981 (Geir Høitomt), 3 - 4 ind. 21.07.1986 (Kolbjørn Hoff), 2 ind. 29.05.1994, 3 par 01.06.1996, 3 par 18.05.1998 (Geir Høitomt) og 4 par 21.05.2000 (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. i *myrområde vest for Toftsetervatnet* 20.07.2002 (Geir Høitomt), **Nordre Land**: Følgende observasjoner på *Skjervungsmysmyrene*: 2 par 22.05.1994 (Geir Høitomt), 2 par 10.06.2000 (Geir Høitomt og Astri Aadnes) og 1 par 05.06.2003 (Geir Høitomt), **Nordre Land/Nord-Aurdal**: 1 ind. ved *Lenningen* 16.07.1989 (Hans Sagstuen), **Etnedal/Nord-Aurdal**: 2 par antatt å hekke ved *Røssjøen* i 1986 (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 2 par *Hovsjømyran* 22.06.2003 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: 1 ind. ved *Fjelldokkvatnet* 20.07.02 (Geir Høitomt), flere observasjoner på *Trollåshøgdi* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005).

Observasjoner i hekketida 2004:

**Nord-Fron**: 1 ind. *Naustlona i Svartbekkmyrin* 08.05. (Harald Bolstad), min. 3 spillende ind. *sør på Svartbekkmyrin* 16.05. (Harald Bolstad og Svein Bekkum) og min. 3 par på *Svartbekkmyrin* 29.05. (Bjørn Roar Løkken), **Gausdal**: 1 par *nord for Roppadammen* 06.06. (Hans Sagstuen), 1 par med hekkeadferd *Brettingsmyra ved Hornsjøen* 12.06. (Hans Sagstuen), 1 par *Holbekkhøgda sørøst for Nedre Reinsjøen* 12.06. (Hans Sagstuen), 3 par *Oppsjømyra* 13.07. (Geir Høitomt), 1 par *Langlona* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par uten hekkeadferd *myrområde øst for Skjellbreidskampen* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Etnedal**: 1 ind. *Goaren* 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Øystre Slidre**: 1 ind. på myr *mellom Trollåstjernet og Langetjernet* 23.05. (Geir Høitomt), 3 par i *myrområde ved Yddin* 19.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 par ved *Fjelldokkvatnet* 07.07. (Geir Høitomt). **Kommentar**: Selv om arten ikke er ansett som truet er vi interessert i alle observasjoner i hekketida.

## STORSPOVE

Eldre observasjoner i hekketida som ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gausdal**: 9 - 10 ind. på *Oppsjømyra* 21.07.1986 (Kolbjørn Hoff), **Nordre Land**:

Henholdsvis 1 par og 1 ind. på *Skjervungsmysmyrene* 05.06.2003 (Geir Høitomt) og 18.07.2003 (Ole Knut Steinset).

Observasjoner i hekketida og store antall i trekketida 2004:

**Dovre**: 1 varslende ind. *Langmyre på Fokstumyra* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Lom**: Flere observasjoner i *myr- og jordbruksområde ved utosen av Tessevatnet* på forsommeren, bl.a. 10.06. (Per Bådshaug), **Øyer**: 2 par på *Hundersætra* 07.05. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. ved *Svartåsen* 23.05. (Jon Opheim), 1 ind. *Botterudmyra* 23.05. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Nedre Moksjø* 01.06. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 ind. *Oppsjømyra* 27.05. (Ole Knut Steinset), 1 ind. ved *Kittilbu* 29.05. (Jon Opheim), 2 ind. ved *Kroktjern innenfor Kittilbu* 29.05. (Jon Opheim), flere ind. *sør for Glåmen i Hynna naturreservat* 29.05. (Hans Sagstuen), 1 varslende ind. ved *Roppa/Hynna naturreservat* 09.06. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. *Stormyra nord for Nedre Ongsjøen* 24.07. (Geir Høitomt), **Gjøvik**: 1 par med hekkeadferd på *Gråsteinmyra* 03.06. (Geir Høitomt), **Østre Toten**: 4 varslende par *Vindflomyra naturreservat* 19.05. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre Land**: 3 ind. på hekkeplass *Nora ved Trevatn* 02.08. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), **Søndre/Nordre Land**: Henholdsvis min. 110 ind. og 84 ind. på trekk i *Dokkadeltaet* 19.04. og 23.04. (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 1 par med hekkeadferd på *Skjervungsmysmyrene* 12.07. (Geir Høitomt), 1 ind. ved *Lennas utløp i Synnfjorden* 19.07 (Geir Høitomt), **Etnedal**: 1 ind. med hekkeadferd ved *Sæbu-Røssjøen* 26.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Nord-Aurdal**: 1 ind. ved *Fullsenn* 23.05. (Geir Høitomt), 3 ind. ved *Etnsenn* 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Øystre Slidre**: 1 par *Bjønnaugmyrene nord*

for *Bergsetvatnet* 14.07. (Geir Høitomt), 1 ind. i myrområde ved *Yddin* 15.07. (Geir Høitomt).

Kommentar: Storspovebestanden er i tilbakegang, i alle fall i jordbruksområdene i lavlandet. Arten står på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim 1998), og vi er interessert i alle observasjoner i hekketida.

### **SOTSNIPE**

**Sør-Fron:** 1 ind. nord for *Hundorp bru* 08.10. (Svein Bekkum), **Lillehammer:** 1 ind. i *Lågendeltaet* 02.05. (Bjørn Riise).

### **SVØMMESNIPE**

Lavlandsobservasjon:

**Sør-Fron:** 1 ind. *Rykhussumpene* 09.06. (Svein Bekkum).

### **FJELLJO**

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 2 ad. ind. på *Fokstumyra* i midten av juli 1981 (Heggland, medd. til Thor Østbye).

Observasjoner i 2004:

**Øystre Slidre:** Observasjoner ved *Fisketjønnin på Valdresflya*: 1 ind. 16.06. (Svein Bekkum) og ca. 01.07. (Ketil Knudsen), 2 ind. 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere), 4 ind. (1 territoriehevdende par + 2 enkeltind.) 14.07. og 1 dødt ind. ca. 28.07. (ukjent observatør, "Siste nytt" Hujon nr. 3, 2004).

Kommentar: Valdresflya er den sikreste lokaliteten for arten i fylket, og hvor den synes å hekke nesten årlig. Arten står på listen over truede arter i Oppland (Opheim, 1998).

### **HETTEMÅKE**

Eldre hekkefunn som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** Følgende 3 nye kolonier på *Fokstumyra*: 1) *Ved Bonkallhaugen*: Min. 60 ind. og min. 6 reir i 1990, 2 - 3 reir og ca. 20 ind. i 1991, 150 - 250 ind. (ukjent antall hekkende par) i 2002 (Thor Østbye) og 150 - 250 ind. med 50 - 60 hekkende par i 2003 (Fylkesmannen i Oppland 2004), 2) *Vestenden av Nordre Horrtjern*: 60 - 70 ind. og min. 12 rugende fugler i 2002 (Thor Østbye) og 35 hekkende par i 2003 (Fylkesmannen i Oppland 2004), 3) *Storrtjønn*: Min. 15 rugende ind. i 2002 (Thor Østbye) og 60 - 65 reir i 2003 (Fylkesmannen i Oppland 2004), **Gausdal:** 3 hekkende par *Oppsjømyra* i 1995 og 3 par samme sted 01.06.1996 (Geir Høitomt), **Etnedal:** Ca. 40 reir på kjent koloni ved *Røssjøen* i 1986 (Geir Høitomt).

Hekkefunn i 2004:

**Dovre:** 55 - 60 rugende ind. på *Storrtjønn på Fokstumyra* 01.06. (Bjørn Harald Larsen), **Sel:** Minimum 40 ind. ved koloni på *Mæringsdalsvatnet* 15.06. (Jon Opheim), **Øyer:** 42 ind. *Helsetjern fuglefredningsområde*, hvorav minimum 15 - 20 ind. på reir, 23.05. (Jon Opheim), **Gausdal:** 1 hekkende par på *Oppsjømyra* 13.07. (Geir Høitomt), 2 - 3 hekkende par på *Langlona* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 5 ind. ved *tjern øst for Skjelbreidskampen* 17.07., hvor arten har hekket tidligere (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Vestre Toten:** Ca. 30 hekkende par på *Helsettjernet* 19.05. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: De 3 lokalitetene på Fokstumyra er nye (tidligere hekkefunn ved Harrtjern er gjort ca. 5 km lenger sør). Antall kjente hekkeplasser (siden det første hekkefunnet i 1958) teller nå 114. Hettemåka er i markert tilbakegang mange steder, og står nå på lista over truede arter i Norge.

## FISKEMÅKE

Vinterfunn:

I forbindelse med den tradisjonelle vintertellingen av vannfugl i hele fylket, som hovedsaklig ble utført i perioden 17.12. - 31.12., ble det telt 57 ind. Dette er et resultat som ligger nokså nær gjennomsnittet for de siste 20 årene. Observasjonene fordelte seg slik:

Kommune	Lokalitet/strekning	Dato	Antall	Observatør
Gjøvik	Mjøsa Gjøvik brygge-Rambekkvika	21.12.	51	Bjørn Harald Larsen
Østre Toten	Mjøsa f.o.m. Kapp-Totenvika	21.12.	2	Geir Gaarder
Østre Toten	Totenvika	21.12.	4	Geir Gaarder
<b>SUM</b>			<b>57</b>	

## SILDEMÅKE

**Sør-Fron:** 2 ind. på *Frya* 01.06. (Dag L. Fjeldstad), 1 ind. *Hundorp naturreservat* 01.06. (Dag L. Fjeldstad), **Lillehammer:** 1 - 3 ind. sett i *Lågendeltaet* følgende 10 dager på våren: 1 ind. 04.04., 08.04. og 11.04., 3 ind. 17.04., 2 ind. 22.04., 3 ind. 24.04., 1 ind. 25.04. (Jon Opheim) og 30.04. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård), 2 ind. 02.05. (Lars Bærøe og Jon Opheim) og 07.05. (Jon Opheim), på høsten 6 ind. i samme område 20.08. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 13 reir *Fluren på Svennesvollene* 28.05., men alle parene ga senere opp hekkingen (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten:** 1 ind. i *Totenvika* 09.08. (Tom Dalhøy), 2 ind. *ved Kapp brygge* 21.04. og 1 ind. i samme område 21.08., 31.08., 02.09. og 24.09. (Tom Dalhøy). Kommentar: Har hekket årlig på Svennesvollene siden 1999. Utover dette er arten påvist hekkende i *Lågendeltaet*, Lillehammer (2003) og *Dunnholmen* i Gran (2003).

## GRÅMÅKE

Store antall:

**Lillehammer:** Mellom 500 - 1000 ind. i *Lågendeltaet* over ei lengre periode i april. På høsten ble henholdsvis min. 1132 og 747 ind. sett i samme område 03.10. og 31.10. (Jon Opheim).

Hekkefunn/indikasjon på hekking:

**Gjøvik:** 32 reir på *Øya Fluren på Svennesvollene* 28.05. (Bjørn Harald Larsen).

Vinterobservasjoner:

I forbindelse med den tradisjonelle vintertellingen av vannfugl over hele fylket, som hovedsaklig ble utført i tidsrommet 17.12. - 31.12., ble det telt bare 47 ind. Dette er godt under gjennomsnittet for de siste ca. 15 årene. Observasjonene fordelte seg slik:

Kommune	Lokalitet/strekning	Dato	Antall	Observatør
Lillehammer	Lågendeltaet	19.12.	1	Jon Opheim
Gjøvik	Mjøsa Gjøvik brygge-Rambekkvika	21.12.	35	Bjørn Harald Larsen
Østre Toten	Mjøsa f.o.m. Kapp-Totenvika	21.12.	1	Geir Gaarder
Østre Toten	Totenvika	21.12.	7	Geir Gaarder
Østre Toten	Mjøsa Totenvika-Akershus grense	21.12.	1	Geir Gaarder
Vang	Vangsmjøsa	18.12.	2	Thor Østbye, Nils Rogn, Lars Østbye Hemsing
<b>SUM</b>			<b>47</b>	

Øvrige vinterobservasjoner: **Lillehammer:** Henholdsvis 8 og ca. 100 ind. *Lågendeltaet* 05.12. (Jon Opheim) og 12.12. (Lars Bærøe), **Vang:** 1 ind. i *Øye* 15.02. (Thor Østbye).

Kommentar: Arten har hekket fast på Svennesvollene siden 1997, hvor det er registrert opptil 38 reir (2002). For øvrig er gråmåka registrert hekkende på 8 andre lokaliteter, men få av disse synes å være faste tilholdssteder.

### \*POLARMÅKE

**Lom:** 1 ind. (2 K) langs Otta ca. 1 km øst for Åsjo naturreservat 04.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gjøvik:** 1 ind. ved Hunnselvas utløp i Mjøsa ved Gjøvik 19.04. (Per Åge Skålerud).  
Kommentar: Funn nr. 13 og 14 i Oppland fylke.

### SVARTBAK

**Sør-Fron:** 3 ind. på Frya 01.06. (Dag L. Fjeldstad), og 3 ind. i Hundorp naturreservat 01.06. (Dag L. Fjeldstad), **Øyer:** 2 ind. på Goppollvatnet 28.05. (Edgar Enge), **Lillehammer:** Mellom 1 – min. 76 ind. i Lågendeltaet på våren, se tabell. Forkortelser: Lars Bærøe (LB), Jon Opheim (JO), Hans Sagstuen (HS) Bjørn Riise (BR) og Ragnar Ødegård (RØ).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
28.03.	2	LB, JO	15.04.	11	JO	03.05.	29+	JO,RØ
29.03.	3	JO	16.04.	13	JO	04.05.	76+	JO,RØ
31.03.	1	JO	17.04.	26	JO	06.05.	40+	JO
01.04.	3	JO	18.04.	30	JO,RØ,HS,BR	07.05.	75+	JO,RØ
03.04.	3	JO	19.04.	10	JO,RØ,BR	08.05.	30+	JO
04.04.	11	JO	20.04.	11	JO,RØ	12.05.	23	JO,RØ
05.04.	16	JO	22.04.	10	JO	13.05.	6	JO
06.04.	19	JO	23.04.	5+	JO,RØ	15.05.	5	JO
07.04.	3	JO	24.04.	30+	JO	16.05.	11	JO
08.04.	4	JO	25.04.	66	JO	17.05.	4	JO
09.04.	10	JO,RØ	26.04.	53	JO	18.05.	10	JO,RØ
10.04.	14	JO	28.04.	8	JO,RØ	19.05.	14	JO,RØ
11.04.	29	JO	29.04.	28	JO	21.05.	1	JO
12.04.	19	JO	30.04.	1	JO,RØ	25.05.	7	JO
13.04.	17	JO,RØ	01.05.	24+	JO,RØ,HS	26.05.	10	JO
14.04.	1	JO	02.05.	41	JO,LB,BR	28.05.	7	JO

**Lillehammer forts.:** Hadde også fast tilhold i Lågendeltaet på sommeren og høsten - fram til siste halvdel av november. Følgende 15 observasjoner er rapportert fra denne perioden: Min. 4 ind. 13.06., ca. 60 ind. 02.07., min. 2 ind. 03.08., min. 4 ind. 05.08., 5 ind. 20.08., 2 ind. 13.09., 4 ind. 03.10. (Jon Opheim), 5 ind. 10.10. (Lars Bærøe og Jon Opheim), 3 ind. 16.10., 2 ind. 17.10., 1 ind. 24.10. (Jon Opheim), 7 ind. 31.10. (Lars Bærøe og Jon Opheim), 2 ind. 07.11. (Jon Opheim), 3 ind. 14.11. (Lars Bærøe og Jon Opheim) og 1 ind. 28.11. (Jon Opheim). Videre min. 106 ind. ved Borudkapellet nord for Vingrom 21.05. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 2 ad. ind. Rambekkvika (Mjøsa) 21.12. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten:** 1 ind. i Totenvika 01.08. (Tom Dalhøy).

Kommentar: Vinterobservasjonen i Gjøvik er nr. 29 i fylket. Alle disse er gjort etter 1990.

### SVARTBAK/SILDEMÅKE

**Lillehammer:** Henholdsvis 1 og 3 ind. i Lågendeltaet 06.04. (Jon Opheim) og 04.05. (Jon Opheim og Ragnar Ødegård).

### MAKRELLTERNE

Hekking eller indikasjon på hekking, samt sene høstobservasjoner:

**Øyer:** 3 ind., hvorav 1 hekkende par (rugende fugl) på Oksetjern 10.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gjøvik:** 1 juv. ind. langs Huntonstranda 01.10. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten:** 1 varslende par i Totenvika 22.06. indikerte hekkforsøk (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: En art på den norske "rødlista" som i vårt fylke har en antatt hekkebestand på bare 10 - 20 par ("Fugler i Oppland," 1998). Mange hekkeplasser/kolonier ligger utsatt til for menneskelig ferdsel og ungeproduksjonen har vært dårlig i de senere årene.

## RØDNEBBTERNE

Hekking eller indikasjon på hekking:

**Dovre:** 2 ad. ind. på *Avsjøen* 01.06. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Mange observasjoner spredt over mye av fylket, særlig fjellet, men ingen melding om hekking dette året. Hekkebestanden er anslått til 50 - 70 par ("*Fugler i Oppland*," 1998), dvs. en noe bedre situasjon enn for makrellterna.

## MAKRELLTERNE/RØDNEBBTERNE

**Gausdal:** 8 ind., herav flere unger, på *Øvre Revsjøen* 24.07. (Hans Sagstuen), **Øystre Slidre:** 1 par *Skagsflye* 13.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes).

## \*SVARTTERNE

**Dovre:** Henholdsvis 3 og 1 ind. over *Harrtjern på Fokstumyra* 25.07. og 27.07. (Egil Soglo og Laurits Sønstebø).

Kommentar: Funn nr. 8 i Oppland.

## LOMVI

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Søndre/Nordre Land:** 5 ind. i *Dokkadeltaet* 24.09.2000 (Geir Høitomt).

Observasjoner i 2004:

**Lillehammer:** 1 - 6 ind. sett følgende 10 dager i *Lågendeltaet* på høsten: 5 ind. 10.10. (Lars Bærøe og Jon Opheim), 6 ind. 16.10. og 17.10. (Lars Bærøe og Jon Opheim), 4 ind. 21.10. (Lars Bærøe) og 24.10. (Jon Opheim), 1 ind. 31.10. (Lars Bærøe og Jon Opheim) og 07.11. (Jon Opheim), 2 ind. 08.11., 12.11. (Lars Bærøe) og 14.11. (Jon Opheim), **Gjøvik:** 1 dødt ind. funnet på *Mjøsbrua* 06.10. (Lars Kapelrud og Jon Lurås), **Østre Toten:** 1 ind. *Totenvika* 30.09. (Tom Dalhøy), 1 ind. på *Mjøsa utenfor Hensvoll* 21.12. (Geir Gaarder), **Gran:** Henholdsvis 6 og 5 ind. i *ferjeråket på Randsfjorden ved Horn* 01.03. og 20.03. (Even Dehli), 1 ind. på *Jarevatnet* 13.10. (Even Dehli) og 19.10. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Lomviepoken, som startet med den store invasjonen høsten 1997 dabbet sakte men sikkert ut, med en "siste rest" på ca. 7 ind. i ferjeråket mellom Horn og Bjonerøa på Randsfjorden, Gran, vinteren 2002/2003. Til vår store overraskelse fikk vi en ny invasjon høsten 2004 - riktignok av langt mindre omfang enn for 7 år siden.

## SKOGDUE

**Gausdal:** 1 ind. *Forset i Vestre Gausdal* 22.05. (Geir Langsveen), **Østre Toten:** 1 ind. *foringsplass på Kapp* 18.04. (Tom Dalhøy), **Vestre Toten:** 2 par *Rosethaugen* 15.05. (Bjørn Harald Larsen og Ole Dullerud), 2 ind. *Sillongen* 19.05. (Geir Høitomt), 1 ind. *Kyset* 04.08. (Thor Østbye), **Gran:** 2 ind., hvorav 1 "syngende" på *Nesmoen* 10.08. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. på *jorde ved Nes i Røykenvika* 10.08. (Bjørn Harald Larsen), **Lunner:** 1 ind. *langs Rv 34 nedenfor Kalvsjø* 28.02. (Viggo Ree).

Kommentar: Observasjonen i Lunner er vårt første vinterfunn. Skogdua - som er en truet art i Oppland - har en liten hekkebestand på ca. 30 - 50 par sør i fylket (Opheim 1998).

## TYRKERDUE

**Nord-Fron:** 2 ind. i *Sorperoa vest for Vinstra sentrum* 17.06., 20.06. og 02.08. (Svein Bekkum), følgende observasjoner i *Vinstra sentrum/Byreveien:* 3 ind. 29.03., 1 ind. 12.04. (Hans Skuterud), 2 ind. 11.05. (Svein Bekkum), 1 ind. 22.05. (Hans Skuterud) og 22.06. (Svein Bekkum), 2 ind. 14.07. (Hans Skuterud), 1 ind. 02.09. og 03.10. (Svein Bekkum), **Gjøvik:** 1 ind. *Dalsjordet* 30.04. (Per Åge Skålerud), **Gran:** 2 ind. i *nordre del av Gran sentrum* 15.01. (Even Dehli), 2 ind. *Ringstad i Gran* 01.03. og 07.03. (Even Dehli), 1 ind. i *Gran sentrum* 17.03. og 24.05. (Even Dehli), 1 ind. *nord for Gran sentrum* 24.04. (Even



Dehli), 1 ind. *Mohagan i Gran* 24.04. (Even Dehli), 2 ind. *Moen i Brandbu* 10.02. og 19.02. (Even Dehli), 1 hekkende par *ved Moen kapell* 21.03., hvor det senere på året ble sett utfløyne unger, 2 ind. samme sted 09.09. (Even Dehli), 1 hann *ved Moen skole* 28.05. (Even Dehli), henholdsvis 1 og 2 ind. i *Brandbu sentrum* 25.05. og 08.06. (Even Dehli), 1 ind. *Briskebyen sør for Brandbu* 25.05. (Even Dehli), 2 ind. *øst for Alfa i Brandbu* 31.05. (Even Dehli), 1 ind. *ved kornsiloen på Jaren* 27.05. og 2 ind. i samme område 19.06. (Even Dehli).  
Kommentar: Fortsatt en liten bestand på Gran som synes å klare seg ganske bra. Også oppløftende at noen ind. holder stand på Vinstra. Siden dette er en art som er i ferd med å forsvinne fra fylket er alle observasjoner av stor interesse.

## HUBRO

**Lom:** 1 ind. sett sittende på en hønsehauk(!) like i *vegkanten øst for Tronoddbrua* 08.01. Ble skremt av bil, og hauken lå livløs igjen (Per Bådshaug), par med fast tilhold på kjent lokalitet i *Bøverdalen* utover våren (Christin Valsjø), både sett og hørt her 30.04. (Per Bådshaug), **Gjøvik:** 1 ind. hørt fra egnet hekkebiotop i *Biri* i mars/april (Jan Kåre Roang) og på kvelden 08.04. (Ragnar Ødegård og Sven Haugen. Dette er 4. året på rad at den høres fra denne lokaliteten, men iflg. en lokal beboer har den vært hørt her årlig siden 1997 (medd. til Arnfinn Tøråsen), **Gran:** 1 sannsynlig hubro (stor ugle med øredusker) sett *ved sørenden av Jarevatnet* på førjulsvinteren da den prøvde å lette med ei knoppand/moskusand (Einar Opheim, medd. til Even Dehli), **Nordre Land:** 1 ind. hørt fra *kjent lokalitet vest for Dokka* 11.03. (Geir Høitomt), **Sør-Aurdal:** 1 ind. på *kjent hekkeplass* 24.03. (Geir Høitomt) og 24.05. (Thor Østbye).

Kommentar: Fylkesbestanden av hubro er anslått til mellom 8 - 10 par ("*Fugler i Oppland*," 1998), og arten ser ut til å holde bra stand på flere av sine tradisjonelle lokaliteter.

## \*SNØUGLE

**Sel:** 1 ad. ind. sammen med 2 utfløyne unger i *fjellområde i Murudalstraktene* 15.09. Voksenfuglen "bjeffet" og hadde avledningsmanøvrer (Asle Tveter og Kjetil Elnan).  
Kommentar: Dette hekkefunnet er bekreftet som riktig av Jacobsen (2005). I denne rapporten er det for øvrig bekreftet to hekkefunn i perioden 1968 - 2003 (reirfunn ved Øksendalen i Ringebu i 1969 og 1 par med 3 unger ved Lyngsjøen i Øyer i 1975 eller 1978). Et tidligere oppgitt hekkefunn i Vestre Slidre i 1975 (Hujon nr. 1, 2005) er underkjent. Dessverre tar mange feil av snøugla. Mange rapporteringer har dreid seg om jordugle (som kan være temmelig lyse), haukugle eller myrhauk (hann). Disse hyppige forvekslingene blir også bekreftet av Jacobsen (2005).

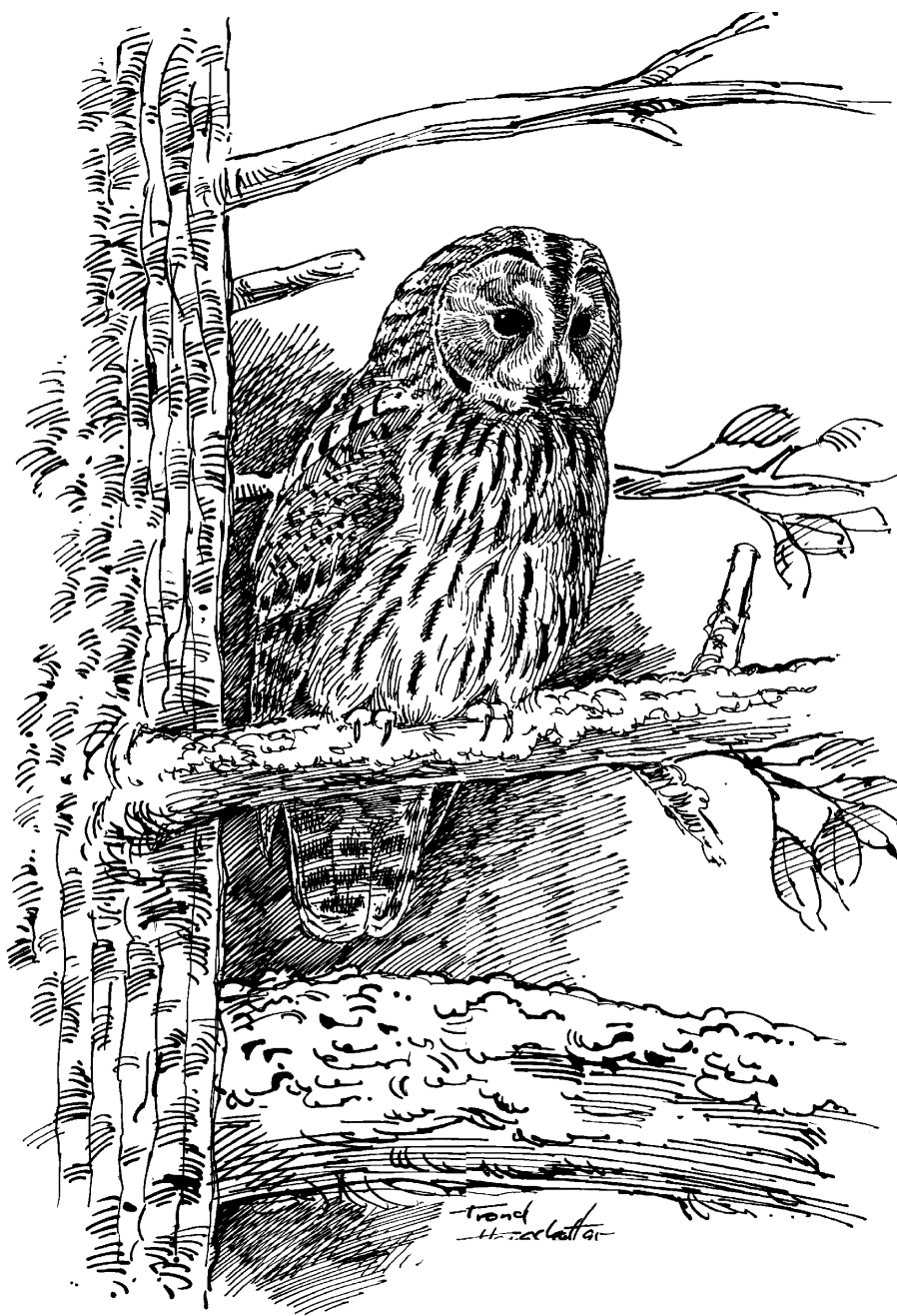
## HAUKUGLE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:  
**Gausdal:** 1 ind. *sør for Liomseter* 05.09.1981 (Geir Høitomt), 1 par hekket i kasse *ved Forsethsætra* 04.05.1989 (Hans Sagstuen), spor etter hekking i tørrfuru *ved Dokkvatnet* 09.06.1996 (Geir Høitomt), 1 ind. *ved Roppa* 30.09.1998 (Hans Sagstuen), 1 ind. *Storkvelven* 03.10.2002 (Ole Knut Steinset), 1 ind. *ved Grytbekken* 23. og 24.09.2002 (Ole Knut Steinset), **Nordre Land:** 1 ind. *ved Lundsetra* 14.04.1998 (Geir Høitomt), 2 ind. *Gardsetra* 23.08.2002 (Ole Knut Steinset), 1 par med 2 små unger *ved Lennas utløp i Synnfjorden* 12.06.2003 (Ole Knut Steinset), 1 ind. *ved Tretjern* 09.10.2003 (Ole Knut Steinset).

Observasjoner i 2004:

**Lom:** 1 ind. *baksida ved Lom sentrum* 29.02. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** Følgende observasjoner i området *Nyseterlia/Breistulen i Skåbu:* 3 ind. (1 par og 1 enslig ind.) 27.02. og 28.02., 1 par 20.03., 1 ind. 03.04., 08.04., 09.04. og 28.05., kull på 4 unger 19.07., 22.07. og 23.07., 1 ind. 30.10. og i Romjula (Sissel og Håvard Ingvaldsen), 1 ind. *Liajordet ved*

*Vinstra* 08.04. (Svein Bekkum), 09.04. (Svein Bekkum og Bjørn Roar Løkken), 11.04. (Svein Bekkum) og 14.04. (Svein Bekkum og Hans Skuterud), reir med 5 egg ved *Ørnhyllberget i Sikkilsdalen* tidlig på våren (Harald Bolstad), 1 ind. varslet her 27.05., dagen etter lå 4 unger i reiret mens 1 hadde flydd ut. Sistnevnte unge også sett her 29.05. (Harald Bolstad og Hans Skuterud), **Ringebu**: 1 ind. langs *Saubuvegen* 28.05. (Dag L. Fjeldstad), **Øyer**: 1 ind. ved *Sjøsetra i Øyerfjellet* 29.02. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 par med 8 unger ved *Ropptjernet* i mai (Dag Smogeli Rusten), 1 ind. *Vågskard* 05.06. (Sverre Lundemo), 1 par med min. 2 unger i *lia under Søre Revåkampen* 08.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. ved *Ropptjernet* 12.09. (Hans Sagstuen), 1 ind. *Oppsjømyra* 28.10. (Ole Knut Steinset), **Nordre Land**: 1 ind. ved *Folungtjern* 20.05. (Ole Knut Steinset), 1 ind. ved *Storlægerplassen* 29.10. (Ole Knut Steinset), 1 ind. langs *Lenna nord for Synnfjorden* 14.10. (Ole Knut Steinset), **Nordre Land/Nord-Aurdal**: 1 ind. ved *Lenningen* 28.10. (Ole Knut Steinset), **Nord-Aurdal**: 1 ind. *Olægret ved Fullsenn* 17.05. (Geir Høitomt og Knut Ola Bjørklund), **Vang**: 1 skadet ind. *Tyinkrysset* 28.02. (Thor Østbye), 1 ind. ved *Otrøvatnet* 29.02. (Thor Østbye).



### KATTUGLE

**Vågå**: 1 ind. drept i trafikken i *Vågå* i midten av februar (Per Bådshaug), 1 ind. hørt vest for *vegkrysset Finndalsvegen/Slådalsvegen* 18.03. (Per Bådshaug), 1 hekkende par på kjent lokalitet i *Hortamorkje i Skårvangen* 25.05. (Per Bådshaug), **Nord-Fron**: 1 ind. fløy mot vindu på *garden Bekkum i Kvikne* på kvelden 03.02. Ut fra spor i snøen dagen etter (med en målt vingelengde på 82 cm) tydet dette på kattugle (Svein Bekkum), 1 ind. *Liajordet ved Vinstra* 16.03. (Svein Bekkum og Bjørn Roar Løkken), **Ringebu**: 1 ind. ved *Ringebu kirke* 28.01. (Bjørn Murvold), **Lillehammer**: 1 ind. hørt vest for *Fåberg tettsted* sent på våren (Elin Jakobsen), **Øyer**: 1 ind. ved foringsplass ved *Vidarheim skole* 25.01. (Sigurd Høglie), **Østre Toten**: 1 par med 3 unger i uthusvegg *Hermanrud på Kapp* 09.06. (Per Åge Skålerud og Even Dehli), 1 jaktende ind. i *Totenvika* på natta 14.06. (Tom Dalhøy), min. 2 tiggende unger *Balkehøgda* 23.06. (Bjørn Harald Larsen) og 2 nylig utfløyne unger samme sted 02.08. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), 1 ind. i området *Tømmerhol/Apesvold* i

Romjula (Kari Fjeldstad), **Vestre Toten**: 1 ind. sett ved *Kyset* 09.08. (Thor Østbye), **Gran**: 1 ind. hørt ved *sørøst-sida av Jarenavatnet* på våren (Einar Opheim), 1 ind. observert nord for *Askjumtjern* på sommeren (Even Dehli), 1 ind. hørt fra *vestsida av Brandbukampen* 03.10. (Even Dehli), 1 ind. hørt ved *Eidsand i Nordre Brandbu* (Runa Storsletten), **Vang**: 1 dødt ind. funnet i *Vang* 28.02. (Thor Østbye), 1 ind. hørt ved *Leine* 05.04. (Thor Østbye).

Kommentar: De senere års observasjoner av kattugle gir klare indikasjoner på positiv bestandsutvikling, i alle fall i den søre del av fylket. Fylkesbestanden synes nå å være en del større enn 10 - 20 par som anslått i "Fugler i Oppland" (1998).

#### \*SLAGUGLE

**Gjøvik**: 1 ind. ved *Skumsjøen* en dag i slutten av november (Lasse Stang).

Kommentar: Funn nr. 10 i Oppland.

#### HORNUGLE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 2 unger i kråkereir ved *Fokstua stasjon* 20.06.1989 (B. Nilsson), **Gran**: 1 ind.

*Hovstjern naturreservat* 26.05.1975 (Jon Opheim).

Observasjoner i 2004:

**Nord-Fron**: 1 par med 4 unger i området *Nyseterlia/Breistulen i Skåbu* 09.07., hvor ungene også ble sett 07.08. og 14.08. (Sissel og Håvard Ingvaldsen), **Lillehammer**: 1 par funnet hekkende i grankull mellom *Reina og Melsjøen* ca. 900 moh. Minst 2 unger i reiret 22.06. (Lars Bærøe og Stein Tølløfsrud), **Østre Toten**: 1 ind. *Kraby* 09.01. (Morten Aspås), tiggende unger (svært trolig denne art) i området *Hof kirke/Kile gård* 04.07. (Per Åge Skålerud), **Nord-Aurdal/Nordre Land**: 1 hekkende par ved *Lenningen* denne sommeren (Ole Knut Steinset).

Kommentar: Hornugla har en vid utbredelse i fylket, men på grunn av få innmeldte observasjoner knytter det seg stor usikkerhet til bestanden, som i 1998 ble anslått til 50 - 100 par ("Fugler i Oppland"). Vi er interessert i alle observasjoner av arten.

#### \*NATTRAVN

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. ved *Nysæterundergangen på Fokstumyra* 05.07.1994 (Fylkesmannen i Oppland 2004).

Kommentar: En "rødlisteart" som har blitt svært fåtallig i vårt fylke. I forbindelse med en større

undersøkelse i 1987 ble den bare påvist på to lokaliteter (en i Søndre Land og en i Nordre Land). Senere er arten bare observert 10 ganger uten indikasjon på hekking.

#### TÅRNSEILER

Sent hekkefunn:

**Lesja**: Par matet stor unge i fuglekasse på *Lesjaverk* i midten av september (Arne Endresplass, oppslag med bilde i avisa GD).

#### HÆRFUGL

**Gran**: 1 ind. ved *Breitjern på Tingelstad*, 12.08. (Kersti Kvande).

Kommentar: Funn nr. 49 i Oppland.

## VENDEHALS

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 ind. ved *Lesjabekk på Fokstumyra* 07.07.1986 (Thor Østbye), **Gausdal:** 1 varslende ind. *Liomsæter* 09.08.1989 (Geir Høitomt), **Jevnaker:** Hekking i fuglekasse ved *Jevnaker sentrum* ca. 1997 (Else Marit Nordstrand), **Nord-Aurdal/Etnedal:** 1 par ved *Røssjøen* i 1986 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre:** Påvist hekkende ved *Pipetjernet* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005).

Observasjoner i 2004:

**Lesja:** 1 ind. *Lesja bakside noen km øst for Lesjaleira* 06.05. (Ola Nørstebø), **Vågå:** 1 hekkende par i fuglekasse på *Randsverk* (Per Nettet), **Nord-Fron:** 1 ind. *Beksumsetra i Øldalen* 19.05. (Svein Bekkum og Amalie Hytten Bekkum), 1 ind. *Øverlykkja i Kvikne* 30.05. - 06.06. (Svein Bekkum), **Sør-Fron:** 1 ind. hørt ved *Rykhussumpene* 05.05. (Jon Opheim) og 07.05. (Hans Skuterud), **Lillehammer:** 2 hekkende par i fuglekasser i *Sjøseterlia* (Sven Haugen), **Gausdal:** 1 ind. ved *Mjødokkberga* 23.05. (Hans Sagstuen), 1 hekkende par *Søndre Revåkampen* 08.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Gjøvik:** 1 hann i *Bjugstadmarka* 16.05. (Per Åge Skålerud), 1 hann *Breiskallen* 18.05. (Per Åge Skålerud), 1 ind. ved *Skarkerudmyra, Åslendet*, 03.06. (Aasmund Mikael Ljønes), 1 par med reir i høgstubbe på *Sjutjernsmyra* 08.06. (Geir Høitomt), **Vestre Toten:** 1 hann på *Raufoss* i perioden 07.05. - 24.05. (Per Åge Skålerud), 1 territoriehevdende ind. *Lønnberga ved Raufoss* (trolig samme ind. som forannevnte) 20.05. (Bjørn Harald Larsen), 1 territoriehevdende ind. ved *Gudbrandsstuen i Rosetgrenda* 15.05. og i store deler av mai (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 1 ropende ind. ved *Vestland i Fjordaområdet* 09.06. (Bjørn Harald Larsen), **Lunner:** 1 ind. hørt fra *beitemarksområde øst for Vassjøtjernet* 30.04. (Olaf Ballangrud), **Nordre Land:** 1 par med hekkeadferd ved gammelt spettehull ved *Lennas utløp i Synnfjorden* 19.07. (Geir Høitomt).  
**Kommentar:** En art i markert tilbakegang. Alle observasjoner ønskes innrapportert.

## GRÅSPETT

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Lillehammer:** 1 ind. på *foringsplass ved Sjøsetra* i desember 2003 (Ragnar Ødegård).

Observasjoner fra 2004:

**Vågå:** 1 ind. sett jevnlig ved *Randsvek Sag* på høsten (Per Nettet), **Sel:** 1 ind. *Selsverket* 05.04. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** 1 ind. *foringsplass på Bekkum i Kvikne* 20.02. - 24.02., 28.02., 29.11. og 01.12. (Svein Bekkum), 1 hunn *Øverlykkja i Kvikne* 22.02. (Svein Bekkum), 3 utfløyne unger i *Skåbu* 10.07. (Dag L. Fjeldstad), 1 ind. *Beksumsetra i Øldalen* 09.10. (Svein Bekkum), 1 ind. foringsplass på *Sulseter* flere ganger vinteren 2004/2005 (Olav Dybvadskog), **Ringebru:** 1 hunn i *Søre Fåvang* 03.11. og 31.12. (Kjell Solbakken), **Øyer:** 1 ind. *foringsplass ved Hunder Bildemontering* i begynnelsen av januar (Johannes Johansen), **Lillehammer:** 1 ind. i nærheten av *Sjøseterhøgda* i november (Sven Haugen), 1 ind. i *Anne Mourudsvei* 12.12. (Kjersti Swensen), 1 ind. på foringsplass i *Vingrom* vinteren 2004/2005 (Arnfinn Pedersen), **Gausdal:** 1 hekkende par (unger i reirhullet på osp) i *Mjødokkbergene* 27.06. (Dag Smogeli Rusten), **Nordre Land:** 1 ind. i *Nord-Torpa* ca. 20.02. (Ketil Knutsen), 1 hunnflugl på *foringsplass Svendsrud på Østsinni* i desember (Geir Høitomt).

**Kommentar:** En "rødlisteart" som i vårt fylke opptreer fåtallig, men med en relativt vid utbredelse. Hekkebestanden, som er dårlig kartlagt, er anslått til 100 - 200 par (Opheim 1998).

## GRØNNSPETT

**Dovre:** 1 ind. på *Dombås* i Romjula (Kim Berget), **Lom:** 1 ind. i *Prestgardsskogen* 14.04. (Per Bådshaug), **Nord-Fron:** 1 hann *Beksum i Kvikne* 13.02. og 1 ind. samme sted 13.05. (Svein Bekkum), **Ringebru:** 1 ind. *vest for Losnavatnet* 12.09. (Jon Opheim), 1 - 3 ind. sett tils. 73 dager på *Gildesvollen ved Ringebru kirke* i disse månedene: **Januar:** 1 ind. i 2 dager,

februar: 1 ind. i 10 dager, mars: 1 ind. i 25 dager, 2 ind. i 2 dager og 3 ind. i 1 dag, april: 1 ind. i 18 dager, 2 ind. i 2 dager og 3 ind. i 1 dag, desember: 1 ind. i 12 dager (Tom Skånsar Borgersen), **Øyer**: 1 ind. hørt ved *Skalmstad/Solli i Sørbygda* en rekke ganger i mars - mai, hvor 1 ind. ble sett i ospesholt 23.04. (Jon Opheim) og hvor 1 ind. varslet 07.05. (Bjørn Harald Larsen). 1 ind. hørt jevnlig fra samme område i august - november, senest 14.11., 1 ind. også hørt herfra 29.12. (Jon Opheim). Videre 1 ind. ved *Øyer kirke* 19.03. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Ensby* 24.05. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. ved *Hunder gård* 03.10. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Wasrud på Tretten* 29.12. (Jon Opheim), **Øyer/Lillehammer**: 1 ind. *Kallykkja ved Ensby* 24.05. (Bjørn Harald Larsen), **Lillehammer**: 1 ind. ved *Lillehammer renseanlegg* 21.03. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Svarverud naturreservat* 07.04. (Jon Opheim), 1 ind. *Skårsetlia* 27.04. (Jon Opheim og Kjersti Swensen), 1 ind. flere ganger i *villahage i Kringsjøvegen* på ettersommeren/høsten (Ellinor Reichelt), 1 ind. ved *Myggbukta nord for Jørstadmoen* 03.10. (Jon Opheim), 1 ind. *nær Mjøsstranda i Vingrom* 03.10. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Svartevja i Lågendeltaet* 17.10. og 24.10. (Jon Opheim), 1 ind. ved *Lillehammer renseanlegg* 07.11. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 ind. *Øvre Svatsum* 05.06. (Jon Opheim), 1 hann *Holshagen i Follebu* 12.06. og 1 ungfugl samme sted flere ganger i siste halvdel av juli (Sverre Lundemo), 3 ind. *Sollia byggefelt* 19.07. (Geir og Tove Irene Langsveen), 1 ind. i *Østre Gausdal* 11.09. (Jon Opheim), **Gjøvik**: 1 hekkende par *Vårnes på Biri* 09.06. (Geir Høitomt), 1 hekkende par *By i Gjøvik* 09.06. (Geir Høitomt), 1 hekkende par *Tjenset i Biri Øverbygda* 11.06. (Geir Høitomt), 1 ind. ved *Finnstad* 27.06. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), **Østre Toten**: 1 ind. på *Kapp* 21.09. (Aasmund Mikael Ljønes), **Vestre Toten**: 1 varslende ind. ved *Roset* 15.05. (Bjørn Harald Larsen og Ole Dullerud), **Søndre Land**: 1 hekkende par *Ringstad i Landåsbygda* 02.06. (Geir Høitomt), 1 ind. *Landåsødegarden* 14.06. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. ved *Halmrast* 21.06. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind., samt brukt reirhull, *Flatlien* 28.07. (Geir Høitomt), **Nordre Land**: 1 hekkende par *Sirirud* 24.06. (Geir Høitomt).

**Kommentar**: Grønnspeppen er en god del vanligere enn disse observasjonene gir uttrykk for, men på grunn av en negativ bestandsutvikling i senere tid står den på lista over truede fuglearter i Oppland (Opheim 1998). Vi er derfor interessert i alle observasjoner av arten.



### FLAGGSPETT

Observasjon på uvanlig sted:

**Lillehammer**: 1 ind. på skigardstaur i snaufjellet på *Snultra seter, ca. 920 moh.*, 13.08. (Jon Opheim).

### DVERGSPETT

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. *vest for Store Langmyre på Fokstumyra* i 1986 (I. Lundstad), **Lillehammer**: 1 ind. *Skarpsno i Saksumsdalen* 25.11.2003 (Kjetil Rolseth), **Gausdal**: 1 ind. *Langlonaområdet* 21. og 22.06.1979 (Geir Høitomt), 1 hekkende par ved *Kringlona* 24.06.1979 (Geir Høitomt),

1 hekkende par *nord for Vågskardvatnet* 21.06.1987 (Jon Opheim), 1 ind. i *Hynna naturreservat* 11.09.1994 (Jon Opheim), 1 hekkende par i *Storhaugen* 13.06.1995 (Geir Høitomt).  
Observasjoner i 2004:

**Lesja**: 1 ind. *ved Aursjøen* 22.09. (Finn Gregersen), **Dovre**: 1 ind. *Dovre vestsida* 10.08. (Olav Brendjord), 1 ind. *ved Storberget i Grimsdalen* 18.10. (Olav Brendjord), **Nord-Fron**: 1 ind. *Beksum i Kvikne* 03.03. (Svein Beksum), 1 hann *Midtskogen i Kvikne* 03.05. (Svein Beksum), **Sør-Fron**: 1 trommende hunn *ved Rykhussumpene* 17.04. (Hans Skuterud, Hans Sagstuen og Harald Bolstad), 1 ind. samme sted 02.05. (Svein Beksum, Jens Petter Ous, Tom Skånsar Borgersen og Hans Sagstuen) og 05.05. (Jon Opheim), **Øyer**: 1 hann som hakket ut reirhull i *Joenget ved Hafjell målområde* 07.05. (Bjørn Harald Larsen), 1 ind. *Gardfestaugen ca. 900 moh.* 14.08. (Jon Opheim), **Lillehammer**: 1 ind. *ved Svartevja i Lågendeltaet* 13.04. (Jon Opheim), 1 ind. i *Skoleparken* 16.11. (Kjersti Swensen), **Gausdal**: 1 hekkende par *ved Snæra* 13.07. (Geir Høitomt), 1 hekkende par *Langlona* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. *øst for Skjelbreidskampen* 17.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Gjøvik**: 1 hann i *Gjøvik* 30.03. (Per Åge Skålerud), 1 ind. *Svennesvollene* 27.04. (Ragnar Ødegård) og 1 hann samme sted 07.05. (Per Åge Skålerud), 1 ind. *ved Honne i Biri* 18.06. (Else Marit Nordstrand), **Østre Toten**: 1 hann *Totenvika* 15.04. (Per Åge Skålerud) og 1 ind. samme sted 20.04. (Tom Dalhøy), 1 ind. på *Kapp* 08.05. (Tom Dalhøy), **Nordre Land**: 1 hekkende par *langs Etna ved Persmoen* 28.06. (Geir Høitomt), 1 ind. sør for *Røssjøkolla* 29.09. (Ole Knut Steinset), 1 ind. *Budeiputten, Synnfjellet*, 11.12. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 1 ind. *ved Etnsenn* 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. *Baustin* 08.09. (Bjørn Harald Larsen), **Øystre Slidre**: 1 ind. i skogkledd myrlandskap *ved Myrbekken* 17.07. (Geir Høitomt), **Vang**: 1 par *Tøso* 06.03. (Thor Østbye), 1 hekkende par *Helin* 07.06. (Thor Østbye).

Kommentar: I likhet med mange andre spettearter har dvergspetten hatt en negativ bestandsutvikling i senere tid, og befinner seg på den nasjonale "rødlista."

## SANGLERKE

Vinterfunn:

**Øyer**: 1 ind. på *foringsplass ved Rybakken* ca. 07.01. - 15.01. (Geir Tokstad og Jon Opheim).

Kommentar: Vinterfunn nr. 5 i Oppland.

## FJELLERKE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. på *Fokstummyra* medio juli 1981 (Heggland, medd. til Thor Østbye), par med utfløyet unge *mellom Kattuglehøi og Gråhøi* 28.07.1990 (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), **Gausdal**: 2 ind. *Dølnfjellet* 26.07.2002 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: Reir med unger på *Valdresflya ved Fisketjønnin* 13.07. og som inneholdt unger 20.07. (Hans Sagstuen).

Observasjoner i 2004:

**Dovre**: 1 ind. i *Jettdalen* i midten av juli (Olav Brendjord), 1 ind. *ved Stovassberget i Grimsdalen* i midten av juli (Olav Brendjord), **Skjåk**: 6 syngende ind. *omkring Åfåttjønnin* 28.06. (Bjørn Harald Larsen), 1 varslende ind. *Søre Sekkegrove* 29.06. (Bjørn Harald Larsen), **Øystre Slidre**: 2 ind. ind. på *Valdresflya* ca. 01.07. (Ketil Knudsen) og noen få ind. i samme område 11.07. (ekskursjon NOF, avd. Oppland, 11 deltakere).

Kommentar: Fjellerka har hatt en negativ bestandsutvikling både i Oppland og i landet forøvrig og står nå på "rødlista." Registreringer i egnete hekkeområder bør prioriteres.

# Gran Jern & Hage

Storgata 23 • 2750 Gran  
Tlf. 61 33 27 77 • Faks: 61 33 27 80

# Landbruk & Verktøy A/S

Postboks 113, 2712 Brandbu  
Tlf. 61 33 48 04 – Fax 61 33 58 44

**expert**



**BONUS**

**Expert Bonus Gran** Wiengården, tlf.: 61 33 97 00  
Åpningstider: mandag - fredag 10.00 - 18.00, lørdag 10.00 - 15.00



HELE VEIEN

**MB-Centret Bensin og Varme**

v/Terje Aschim  
2760 Brandbu

**Tlf. 613 35 800**



© Lars Kapelrud  
[www.bird-view.org](http://www.bird-view.org)



© Lars Kapelrud



## SVARTHALSDYKKERE....

Denne arten ble observert i Oppland for første gang med et individ den 02.05.1999, også det ved Dokkadeltaet. Siden den gang har den vært nesten årlig i deltaet i månedskiftet april/mai. Enkelte, og spesielt i de siste årene har to individer blitt registrert sammen. Dette er noe som har kunnet tydet på at disse dykkerne har etablert seg som hekkefugler, eller er i ferd med å gjøre det. Det at det i år dukket opp hele tre individer var ikke mer enn høyst overraskende. Jeg vet diskusjonen går på om dette kan være to individer som har hekket i Dokkadeltaet, og som vender tilbake med avkommet. Denne diskusjonen lar jeg fortsatt stå helt åpen. Det er bare å følge med hva som skjer fremover i de nærmeste årene, og nyte de eksklusive visittene som denne sjeldne dykkeren avlegger vårt flotte deltaområde i Landkommunene. Når det gjelder fugler er det gjerne sånn at en spennende epoke kan være over like brått som den oppsto. (Disse vakre fotoene er blitt foreviggjort av Hedmarkingen Lars Kapelrud den 30.04.2007..)



# BYGGER'N

— ALMENNINGSBUTIKKEN —

2770 Jaren. Telefon 61 33 42 00. Telefax 61 33 62 30

## NORGESFRØ

BONDENS TRYGGE VALG

HADELANDS BILLIGSTE SOLSIKKEFRØ !

2770 JAREN      61 33 68 20

# Brandbu; libris

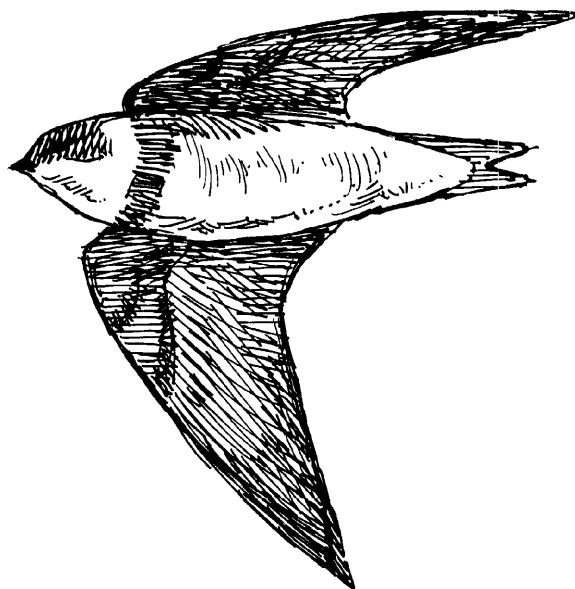
Storlinna 32 | 2760 Brandbu  
Tlf: 61 33 49 70 | [brandbu@libris.no](mailto:brandbu@libris.no)  
[www.libris.no/brandbu](http://www.libris.no/brandbu)

*«Vi støtter det lokale fuglemiljøet !»*

## SANDSVALE

I 2004 ble det gjennomført et større registreringsprosjekt på sandsvale i hele fylket (Larsen 2004). Resultatet er vist i tabellen nedenfor:

Kommune	Lokalitet	Antall reir-hull	Antall bebodde reirhull	Dato i 2004	Habitat	Observatører
Jevnaker	Brørby	10-20		?	Nedlagt grustak	Ole Amund Brørby
Gran	Gran Tre	Ca. 50		01.06.	Aktivt grustak	Even Dehli
Gran	Kolkinn	Ca. 150		01.06.	Aktivt grustak	Even Dehli
Gran	Sør-Helgedalen	10		01.07.	Aktivt grustak	Even Dehli
Østre Toten	Hekshus, Kapp	30		15.07.	Aktivt grustak	Tom Dalhøy
Gjøvik	Gravåsen	Min. 50		19.07.	Aktivt grustak	Per Åge Skålerud
Søndre Land	Lomsdalselva	Min. 40		27.07.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nordre Land	Røste grustak	22		20.06.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nordre Land	Gefle grustak	Ca. 40		20.06.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nord-Aurdal	Kolo veidekke	0	2 ind.	?	Aktivt grustak	Thor Østbye
Øystre Slidre	Raudalen	43		?	Aktivt grustak	Thor Østbye
Jevnaker	Brørby	10-20		?	Nedlagt grustak	Ole Amund Brørby
Gran	Gran Tre	Ca. 50		01.06.	Aktivt grustak	Even Dehli
Gran	Kolkinn	Ca. 150		01.06.	Aktivt grustak	Even Dehli
Gran	Sør-Helgedalen	10		01.07.	Aktivt grustak	Even Dehli
Østre Toten	Hekshus, Kapp	30		15.07.	Aktivt grustak	Tom Dalhøy
Gjøvik	Gravåsen	Min. 50		19.07.	Aktivt grustak	Per Åge Skålerud
Søndre Land	Lomsdalselva	Min. 40		27.07.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nordre Land	Røste grustak	22		20.06.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nordre Land	Gefle grustak	Ca. 40		20.06.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Nord-Aurdal	Kolo veidekke	0	2 ind.	?	Aktivt grustak	Thor Østbye
Øystre Slidre	Raudalen	43		?	Aktivt grustak	Thor Østbye
Vang	Bøaflaten	28		?	Aktivt grustak	Thor Østbye
Vang	Tveit	1		?	Nedlagt grustak	Thor Østbye
Vang	Øyno	11		?	Nedlagt grustak	Thor Østbye
Lillehammer	Ved Mo, Vingrom	10	6	11.06.	Aktivt grustak	Geir Høitomt
Lillehammer	Balbergvika, Hovemoen	Ca. 30	3-4	Juli	Aktivt grustak	Lars Bærøe, Jon Opheim



Kommune	Lokalitet	Antall reir-hull	Antall bebodde reirhull	Dato i 2004	Habitat	Observatører
Lillehammer	Jørstadmoen	Ca. 40	Ca. 40	Juli	Grushaug	Lars Bærøe, Jon Opheim
Lillehammer	Nederst i Mesnadalen	Min. 10	5-10	Juli	Elvebrink	Lars Bærøe, Jon Opheim
Lillehammer	Vingrom sør	Ca. 5	0	Juli	Nedlagt grustak	Jon Opheim
Lillehammer	Jeistadgruva i Sannom, Nordre Ål	200-250	Maks 200	Juli	Aktivt grustak	Lars Bærøe, Jon Opheim
Gausdal	Auggedalen sør for Forset	32	30	29.05. 12.06.	Aktivt grustak	Jon Opheim, Hans Sagstuen
Gausdal	Sørøst for Li gard	30	Ca. 20	12.06.	Aktivt grustak	Jon Opheim
Øyer	Nord for Bruvoll sag	20	Ca. 10	05.07.	Aktivt grustak	Jon Opheim
Ringebu	Myre grustak	Min. 535	360-500	20.05. 17.07.	Aktivt grustak	Dag L. Fjeldstad, Jon Opheim
Ringebu	Kjønnås	76	Ca. 70	02.06.	Aktivt grustak	Jon Opheim
Sør-Fron	Fryatun nord	Min. 20	0	30.05.	Vegskjæring	Jon Opheim
Nord-Fron	Slangen	3		?	Grus-/sandtak	Thor Østbye
Nord-Fron	Haugagruva, Ruste	Ca. 140	Ca. 120	28.06.	Grustak	Svein Bekkum
Nord-Fron	Kvam bakside	12	3-4	20.05. 16.08	Vegskjæring	Jon Opheim, Svein Bekkum
Nord-Fron	Smikopgruva, Kvikne bakside	Ca. 50	Ca. 50	22.08.	Grustak	Svein Bekkum
Nord-Fron	Lågen ved Kåja og sørover	8-10	8.10	?	Elvebrink	Svein Bekkum
Sel	Mæringsdalsvatnet	32	20-30	15.06.	Torvtak 3 hus	Jon Opheim
Sel	Harildstadvangen	37	25-30	15.06.	Torvtak 5 hus	Jon Opheim
Sel	Skogly ved Mæringsdalsvatnet	24	15-20	15.06.	Torvtak 3 hus	Jon Opheim
Sel	Harlaug bru, Heidal	Ca. 100	70-80	08.06.	Grustak	Jon Opheim
Vågå	Nordgard Viste	75-100	40-50	Juli	Torvtak flere hus	Per Nettet
Vågå	Østenden Melingen	6	2-4	08.06.	Torvtak fiskebu	Jon Opheim
Vågå	Øyasetri, Randsverk	Min. 25	Ca. 15	Juli	Torvtak 2 hus	Per Nettet
Vågå	Randsverk v/Rv 51	27	Ca. 20	15.06.	Torvtak 2 hus	Jon Opheim
Lom	Ved Tessevatnet	Ca. 30	Ca. 10	Juli	Nedlagt grustak	Jon Opheim, Per Nettet
Dovre	Rassåe v/Nordre Killi	31	31	04.08.	Elvebrink	Bjørn Harald Larsen
Dovre	Hågå	Min. 95	Min. 15	04.08.	Elvebrink	Bjørn Harald Larsen
Dovre	Hjellhågan	380-400	Min 300	04.08.	Elvebrink	Bjørn Harald Larsen

Sum: **2760 – 2872** reirhull i 46 kolonier i 19 kommuner. I disse tallene inngår også 3 kolonier (2 i Lesja og 1 på Dovre) med ialt 192 - 197 par som ble besøkt i 2002-2003, men ikke i 2004.

Kommentar: En tilsvarende undersøkelse ble gjort i 1990, som resulterte i 32 kolonier med til sammen 3458 - 3483 hull (Grønlien 1990). Dette viser en nedgang på ca. 20 % i løpet av de siste 14 årene. Hvis en går nærmere inn på antall reirhull som ble antatt å være i bruk ved disse to registreringene, kan det se ut som bestandsnedgangen er på hele ca. 30 % (Larsen 2005). Dette viser at det er all grunn til å følge med artens utvikling i årene framover.

## LÅVESVALE

Sen høstobservasjon i fjellet:

**Dovre:** 1 ind. på *Fokstua* 07.10. (Tore Chr. Michaelsen og Kjell Mork Soot).

## TAKSVALE

Tidlig ankomst:

**Gran:** 1 ind. ved *fergeleiet på østsida av Randsfjorden* 22.04. (Even Dehli).

## \*SKJÆRPIPLERKE

**Sør-Fron:** 1 ind. ved *Hundorp bru* 09.04. (Svein Bekkum) og 12.04. (Hans Skuterud),

**Lillehammer:** 3 ind. i *Lågendeltaet* 12.04. (Jon Opheim), 13.04. (Ragnar Ødegård) og 15.04. (Jon Opheim), **Østre Toten:** 1 ind. ved *Kapp brygge* 05.04. (Tom Dalhøy).

Kommentar: Funn nr. 31 - 33 i Oppland.

## VINTERERLE

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** 1 ind. *Hovstjern naturreservat* 05.05.2001 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Sør-Fron:** 2 ind. (hann og hunn) *Lågen ved Hundorp bru* 09.04. (Svein Bekkum) og 1 hann

samme sted 12.04. (Hans Skuterud), **Ringebu:** 1 hann langs *Lågen ved jernbanebrua* 24.03.

og 2 ind. samme sted 31.03. og 08.04. (Svein Bekkum), 1 par med min. 3 unger ved *Fåvang kirke* 30.05. (Dag L. Fjeldstad), 2 ind. langs *E-6 sør for Fåvang Camping* 04.06. (Sverre

Lundemo), 1 ind. ved *Trøståker i Fåvang* 12.06. (Dag L. Fjeldstad), 1 ind. *nordenden av*

*Losnavatnet* 22.08. (Hans Sagstuen og Jon Opheim), min. 5 ind. *Risøya på Frya* 30.08.

(Svein Bekkum) og 2 ind. samme sted 05.09. (Gro Liebe), 3 ind. *Vålas utløp i Lågen* 06.09.

(Gro Liebe), 5 ind. langs *Våla ved Ringebu Ungdomsskole* 07.09. (Gro Liebe), 2 ind. ved

*Kirkestua i Fåvang* 03.10. (Svein Bekkum og Tom Skånsar Borgersen), **Øyer:** 1 ind. *litt sør*

*for Bakstadåa ved Hunder Bildemontering* 21.04., 11.05. og 28.05., samt 1 par *samme sted*

29.05. (Jon Opheim), henholdsvis 2 og 1 ind. ved *Ile gård i Sørbygda* 04.09. og 16.09. (Jon

Opheim), 3 ind. ved *Mosåas utløp i Hunderfossdammen* 03.10. (Jon Opheim), **Lillehammer:**

1 - 4 ind. i *Lågendeltaet* følgende 23 dager på våren, se tabell. Forkortelser: Lars Bærøe (LB),

Per Bærøe (PB), Jon Opheim (JO) og Ragnar Ødegård (RØ).

Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører	Dato	Antall	Observatører
20.03.	1	JO	06.04.	1	JO	17.04.	1	JO
22.03.	1	JO	07.04.	1	JO	18.04.	4	JO,RØ, LB, PB
27.03.	2	JO	08.04.	1	JO	24.04.	1	JO
28.03.	1	JO	09.04.	1	JO,RØ	25.04.	1	JO
02.04.	2	JO	11.04.	2	JO	28.04.	2	JO,RØ
03.04.	3	JO	12.04.	4	JO	29.04.	1	Thomas Viken
04.04.	2	JO	15.04.	2	JO	02.05.	1	LB
05.04.	1	JO	16.04.	2	JO			

**Lillehammer forts.:** På høsten ble 1 ind. sett i *Lågendeltaet* 20.08. (Jon Opheim). Videre 1 ind. langs *Gausa ved Vollheim* 11.04. (Sverre Lundemo), 1 par med hekkeadferd langs *Åretta ved Åretta Ungdomsskole* sist i mai (Lars Bærøe), 1 ind. i *nedre del av Mesnaelva* sist i mai (Lars Bærøe), 1 ind. i *nedre del av Bæla* sist i mai (Lars Bærøe), 1 ind. i *nedre del av Skurva* sist i mai (Lars Bærøe), 1 par matet unger langs *Gausa ved Flåkåli bru* 04.07. (Kjetil Rolseth), **Gausdal:** Henholdsvis 3 og 1 ind. (hunn) *Moavika i Gausa ved Follebu* 06.04. og 08.04. (Sverre Lundemo), 1 ind. *Finna i Follebu sentrum* 03.06. (Sverre Lundemo), 2 ind. langs *Gausa i Follebu* 13.06. (Sverre Lundemo), 1 par med hekkeadferd i *Gryta ved Søndre*

*Revåkampen (over 800 moh)* 08.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 hunn med mat i nebbet ved *Totjernsbekken utløp i Mjødokka (785 moh.)* 10.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. i *nedre del av Dørdalen i Vestre Gausdal* 29.08. (Hans Sagstuen og Jon Opheim), 1 ind. ved *Skeikampen Høyfjellshotell* 11.09. (Geir Langsveen), **Gjøvik:** 1 ind. *Svennesvollene* 12.04. (Jon Opheim) og 22.04. (Ragnar Ødegård), på høsten ble henholdsvis 1, 2 og 1 ind. sett her 20.08., 03.10. og 09.11. (Jon Opheim), 1 ind. *Hunnselvas utløp* 10.10. (Pål Klevan), **Østre Toten:** Følgende 6 observasjoner i *Totenvika:* 1 ind. 31.03. (Tom Dalhøy) og 05.04. (Bjørn Harald Larsen), 2 ind. 01.08. (Tom Dalhøy), 1 ind. 23.08. (Bjørn Harald Larsen), 3 ind. 14.09. (Trond Iver Pettersen og Arne Ola Mohn) og 1 ind. 30.09. (Tom Dalhøy), 1 ind. *Hekshus ved Kapp* 31.03. (Tom Dalhøy), henholdsvis 1 og 3 ind. ved *Kapp brygge* 02.04. og 08.04. (Tom Dalhøy), 1 - 2 ind. med indikasjon på hekking *Børresen på Kapp* 25.05. (Tom Dalhøy), 1 kull i *Riseelva* 13.06. (Bjørn Harald Larsen), 2 - 3 ind. (hvorav 1 juv.) *Mjøsstranda ved Melkefabrikken på Kapp* 05.09. (Trond Iver Pettersen og Arne Ola Mohn), **Vestre Toten:** 1 ind. *Hunnselva ved Reinsvoll* 19.05. (Geir Høitomt), 1 ind. i *Raufoss* 11.10. (Bjørn Harald Larsen), **Gran:** 1 ind. *Røykenvika* 20.03., senere på våren 1 - 2 ind. i samme område (Even Dehli), følgende 5 reirfunn, hvor det ble ringmerket 28 unger i juni - juli: 2 kull i *Moen ved Brandbu*, 1 kull i *Vigga nord for Brandbu*, 1 kull i *vegskjæring i Gullerudvika* og 1 kull i *Gullerudelva* (Even Dehli), **Søndre Land:** 2 ind. i *Nordraakselva* 10.09. (Geir Høitomt), **Søndre/Nordre Land:** 9 ind. *Dokkadeltaet* 01.04. (Geir Høitomt), **Nordre Land:** 1 par ved *Møllerstufossen i Etna* 06.05. (Geir Høitomt), 1 par ved *Støytffossen i Etna* 06.05. (Geir Høitomt), 1 ind. *Våtbekken i Tranlia* 19.05. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal:** 1 ind. med mat i nebbet ved *Etnsenn, ca. 800 moh.*, 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), 1 ind. *langs Etna ved Krosstjernet ca. 850 moh.*, 08.09. (Bjørn Harald Larsen), **Øystre Slidre:** 2 ind. i *Kalvedalen hele 950 moh.* 01.08. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng).

Kommentar: En art i framgang, som nå også finner seg til rette langs vassdrag i fjellregionen.

## LINERLE

Sen høstobservasjon:

**Lesja:** 1 ind. *Kyrkjebygda barnehage på Lesja* helt i slutten av oktober (Aud Hole m.fl., notis i avisa GD 01.11.).

## \*SVARTRYGGERLE

**Lillehammer:** 1 hannfugl i *Svartevja i Lågendeltaet* 03.04. (Jon Opheim).

Kommentar: Funn nr. 8 i fylket av denne underarten (*Motacilla alba yarrellii*).

## SIDENSVANS

Innrapporterte flokker på over 100 ind., samt observasjoner på uvanlig tidspunkt:

**Ringebu:** 25 ind. i *Imsdalen* 25. og 26.08 (Gro Liebe), **Lillehammer:** 400 - 500 ind. ved *Stortorget* 15.10. (Jon Opheim), 100 - 150 ind. i *Nordre Ål* 15.10. (Jon Opheim), henholdsvis ca. 160 ind. og min. 200 ind. ved *Strandtorget* 16.10. (Kjetil Rolseth) og 17.10. (Jon Opheim), **Østre Toten:** Min. 200 ind. på *Kapp* 16.10. (Tom Dalhøy), hele 2000 - 2500 i *Nordlia* 17.10. (Pål Klevan).

Kommentar: Observasjonen i Ringebu er en uvanlig tidlig høstobservasjon.

## GJERDESMETT

Sene høstobservasjoner, vinterobservasjoner, samt uvanlige biotoper:

**Skjåk:** 1 ind. sett jevnlig på *gårdsanlegg Ramstadstrondi* hele vinteren 2003/2004 (Ola Skrinde), **Ringebu:** 1 ind. i bjørkeskog *Suluberghøgda i Samdalen, hele ca. 980 moh.*, 06.06. (Jon Opheim), 1 ind. *Gildesvollen* 24.11. (Tom Skånsar Borgersen), **Lillehammer:** 1 ind. *Korgen i Lågendeltaet* 05.12. (Lars Bærøe), 1 ind. *Anne Mourudsv.* 15.12. (Kjersti Swensen),

**Østre Toten:** 1 ind. ved *Starum* ca. 28.12. (Lasse Stang), **Gran:** 1 ind. *Brandbukampen* 10.01. og 22.01. (Even Dehli), 1 ind. *Moen* 18.03. (Even Dehli), 2 ind. ved *Skirstadtjernet* 25.11. (Even Dehli), 2 ind. *Hohledalen i Tingelstadvassdraget* 15.12. (Even Dehli).

#### \*NATTERGAL

Eldre observasjon som tidligere ikke er publisert i LRSK-rapporter:

**Ringebu:** 1 syngende ind. i *Søre Fåvang* 22.06. og 28.06.1992 (Kjell Solbakken).

Kommentar: Antall funn i Oppland teller dermed 42.

#### \*SVARTSTRUPE

**Ringebu:** 1 hannfugl på *Rollstulen* ca. 850 moh. 16.05. (Hans Rosenborg).

Kommentar: Funn nr. 5 i Oppland.

#### SVARTTROST

Vinterobservasjoner:

**Ringebu:** 1 ind. på *foringsplass på Gildesvollen ved Ringebu kirke* 14.02. og 15.02. I desember ble 1 - 2 ind. sett samme sted følgende 19 dager: 2 ind. 01., 1 ind. 02. - 08., 2 ind. 09., 1 ind. 10. og 11., 2 ind. 12., 1 ind. 13., 19., 20., 21., 23., 24. og 31. (Tom Skånsar Borgersen), **Gjøvik:** 1 hann *Sveastranda* 21.12. (Bjørn Harald Larsen).

#### GRÅTROST

Vinterobservasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Lillehammer:** 1 ind. *Riise på Vingnes* 09.12.2003. og 29.12.2003 (Kjetil Rolseth).

Vinterobservasjoner i 2004:

**Lesja:** 1 ind. på *Lesja* i midten av februar (Jon Nørstebø), **Dovre:** 1 ind. *Joramo på Dombås* i januar eller februar (Jon Nørstebø) og 02.02. (Olav Brendjord), **Sel:** 1 ind. *Otta sentrum* 26.12. (Hans Sagstuen), **Øyer:** 1 ind. med fast tilhold i *hage ved Ile gard i Sørbygda* i hele desember (Jon Opheim), **Lillehammer:** 2 ind. på *foringsplass på Rangårdsjordet* fram mot ca. midten av januar (Bodil Finnsveen), 1 ind. med fast tilhold på *Vingnes* fram mot begynnelsen av februar (Kjetil Rolseth), 1 ind. i *villahage søre bydel* 05.12. (Lars Bærøe), 1 ind. *Øyraområdet i Lågendeltaet* 19.12. (Jon Opheim), 1 ind. over *Jørstadmoen militærleir* 19.12. (Jon Opheim), **Gausdal:** 1 ind. i *Follebu sentrum* 01.01. (Sverre Lundemo), **Vestre Toten:** 1 ind. *Vestrumsenga på Raufoss* 30.12. (Bjørn Harald Larsen), **Østre Toten:** 1 ind. på *Kapp* 21.12. (Bjørn Harald Larsen), **Jevnaker:** 1 ind. *Nordbytingen* 28.12. (Bjørn Harald Larsen).

#### GRESSHOPPESANGER

**Lunner:** 1 syngende ind. ved *Ballangrud* ca. 1 km øst for *Grindvoll st.* fra 03.06. og fram mot slutten av juli (Olaf Ballangrud).

Kommentar: Funn nr. 42 i Oppland.

#### SIVSANGER

**Dovre:** 1 ind. fanget og ringmerket på *Fokstugu* 09.08. (Kjell Mork Soot og Karl Johan Grimstad), **Nordre Land:** 1 syngende ind. *langs Etna ved Persmoen* 28.06. (Geir Høitomt).

Kommentar: Funn nr. 47 og 48 i Oppland.

#### RØRSANGER

**Gran:** 2 hanner på *Stortjern* 31.05. (Even Dehli), 2 syngende ind. *Skirstadtjern* 31.05. (Even Dehli og Bjørn Harald Larsen) og minst 5 syngende hanner samme sted 05.06. Her ble det senere på sommeren og høsten merket i alt 13 ind., senest 2 ind. 11.09. De fleste var unger av

året (Even Dehli). Videre 1 syngende ind. i *nordre del av Jarenavatnet* 07.06. og 03.08. (Bjørn Harald Larsen) og 2 syngende ind. *Nordtangen på Jarenavatnet* 22.06. (Bjørn Harald Larsen). Kommentar: Fra å ha vært nokså regelmessig ved flere vatn/tjern på Hadeland er den nå i klar tilbakegang.

#### \*MYRSANGER

**Østre Toten:** 1 syngende ind. ved Rv. 246 rett nedenfor *Lena Ungdomskole* 12.06. (Per Åge Skålerud og Gudmund Vestheim), 2 syngende ind. ved *Skjøl gård i Kolbu* 12.06. (Per Åge Skålerud og Gudmund Vestheim), 1 syngende ind. *Vestbygda på Lena* 25.05. og 1 - 3 ind. i samme område (*ved Sveum, Vestbygda*), 14.06 og 18.06. (Tom Dalhøy), 1 syngende ind. *ved Landheim på Skreia* 14.06. og 18.06. (Tom Dalhøy), **Gran:** 1 syngende hann *ved Breitjern* 14.06. (Marit Løvbrøtte), 1 syngende hann *ved Askjuntjern* 11.06. (Even Dehli). Kommentar: Observasjonene i Østre Toten regnes som 4 funn. Antall funn teller dermed 108.

#### BUSKSANGER (godkjent av NSKF)

**Gran:** 1 syngende ind. i sørenden av *Skirstadtjern, Gran*, 31.05. - 05.06. (Even Dehli, Thor Østbye og Bjørn Harald Larsen), **Gjøvik:** 1 syngende ind. *nord i Biri* 22.06.- 24.06. (Per Åge Skålerud, Ragnar Ødegård, Per Jan Hagevik, Bjørn Harald Larsen m.fl.). I tillegg foreligger disse to observasjonene av samme ind. som ikke er innsendt til NSKF: Hørt natt til 26.06. (Ragnar Ødegård og Sven Haugen) og 28.06. (Bjørn Harald Larsen). Kommentar: Godkjent funn nr. 7 og 8 i fylket. I tillegg ligger en sak på vent fra Vågå i 2003.

#### MUNK

Sene høstobservasjoner og vinterfunn:

**Lom:** 1 hann i *Lom* 20.11. (Per Bådshaug), 1 hunn i *Bøverdalen* 28.11. (medd. til "Siste nytt," Hujon nr. 4, 2004), **Ringebu:** 1 hann i *Søre Fåvang* 02.11. og 03.11. (Kjell Solbakken),

**Lillehammer:** 1 ind. *villahage i søre bydel* 20.11. (Lars Bærøe), **Vestre Toten:** 1 ind. *Raufoss*

28.02. (Roger Bjugstad), **Vang:** 1 hunn på foringsplass *Hensgarda* 02.11. (Thor Østbye).

#### TORNSANGER

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre:** 1 syngende hann *ved Nysæter bru på Fokstumyra* primo juni 1986 og 2 syngende hanner *ved Fokstua stasjon* medio juli samme år (Thor Østbye), **Gran:** 1 ind. *Hovstjern naturreservat* 14.05.2002 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Lom:** 1 syngende hann *ved Tesseosen* 08.05. (Per Bådshaug), **Øyer:** 1 syngende ind. *ved grustak Øyer vestsida* 22.06. (Jon Bekken), **Lillehammer:** 1 syngende ind. i *Hovslivegen* på forsommeren (Lars Bærøe), 1 syngende ind. *nord i Gamleveien* på forsommeren (Lars Bærøe), 1 syngende ind. *ved Fåberg prestegård* på forsommeren (Lars Bærøe).

#### BØKSANGER

**Nord-Fron:** Følgende observasjoner i *Liadalen naturreservat*: Minst 4 syngende ind. 08.05. (Hans Skuterud), 3 syngende ind. 16.05. (Bjørn Roar Løkken), 6 - 7 syngende ind. 22.05. (Hans Skuterud) og 7 ind. (5 syngende hanner og 2 varslende ind.) 26.05. (Svein Bekkum), 2 syngende ind. i *Kvikne* 16.05. (Bjørn Roar Løkken), **Ringebu:** 1 ind. *ved Gildesvollen ved Ringebu kirke* 07.05. og 13.06. (Tom Skånsar Borgersen), **Øyer:** 1 syngende ind. *Joenet ved Haffjell målområde* 07.05. (Bjørn Harald Larsen), 1 syngende ind. *ved Aronsvea* 24.05. (Bjørn Harald Larsen), **Lillehammer:** 1 syngende ind. i *Hovemoen* 13.05. (Per Bærøe), 14.05. (Lars Bærøe) og 15.05. (Lars Bærøe og Per Bærøe), 1 syngende ind. *langs veien mot Jørstadhøgda*



(*nedre del*) 23.05. (Lars Bærøe og Per Bærøe), 1 syngende ind. i *Vingrom* på våren (Arnfinn Pedersen), 5 ind. (2 syngende og 3 varslende) *sør for Svarverud naturreservat* 09.06. (Bjørn Harald Larsen), **Gjøvik**: 1 syngende ind. *Vårnes på Biri* 09.06. (Geir Høitomt), 1 syngende ind. *By i Gjøvik* 09.06. (Geir Høitomt), **Vestre Toten**: 1 syngende ind. *Gudbrandsstuen* 15.05. (Bjørn Harald Larsen og Ole Dullerud) og 16.05. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), 1 syngende ind. *Lønnberget på Raufoss* 29.05. (Per Åge Skålerud), **Gran**: 2 - 3 syngende hanner i *Brandbukampen* 30.05. (Even Dehli).

#### **\*H) LØVMEIS**

**Lillehammer**: 1 ind. på *foringsplass i Gamleveien* 25.03. (Lars Bærøe og Anne Kari Grimstad).

Kommentar: En art som har blitt svært sjelden i fylket. Med bare 16 sikre funn etter 1970 står løvmeisen på lista over truede arter i Oppland (Opheim, 1998).

#### **SPETTMEIS**

Observasjoner fra utkanten av utbredelsesområdet:

**Dovre**: 1 hekkende par (unger i reiret) på *Dombås* i begynnelsen av juni (Egil Brækken og Olav Brendjord), **Lillehammer**: 1 ind. observert på et *høydedrag nord for Grønnbekkdalen hele ca. 960 moh.* 02.09. (Lars Bærøe og Per Bærøe).

Kommentar: Arten har utvidet sitt hekkeområde i de siste ti-årene og har nå en spredt forekomst over godt som hele fylket.

#### **\*PIROL**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Nordre Land**: 1 hann observert i *Dokka sentrum* 05.05.1975 (B. Østeng).

Kommentar: Observatøren var kjent med arten fra Sverige. Dette var det 4. funnet i fylket.

#### **TORNSKATE**

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Ringebu**: 1 ind. ringmerket *ved Odlo gard* 13.08.2003 (Dag L. Fjeldstad), **Lillehammer**: 2 hekkende par *ovenfor Finnsveen på Saksumsdalskjølen* i 2003 - på den ene av disse lokalitetene ble reir med 4 egg funnet 20.06., rugende fugl 24.06., reir med unger 15.07., men som dessverre var røvet ved neste besøk 21.07. På den andre lokaliteten ble 1 par sett med 2 unger 24.07., 28.07., 31.07. og 05.08. (Hans Sagstuen), **Gausdal**: 1 hann i *Hynna naturreservat* 06.07.1982 (Kolbjørn Hoff) og 1 par med flyvedyktige unger i samme område 30.07.1994 (Hans Sagstuen), **Nord-Aurdal**: 1 hann ved *Etnsenn* 11.06.1984 (Geir Høitomt).  
Observasjoner fra 2004:

**Lillehammer**: 1 hann i *plantefelt i Sjøseterlia* 10.05. og 1 par i samme område 15.05., hvor det var hekking i 2003 (Ragnar Ødegård), 1 par *ovenfor Finnsveen på Saksumsdalskjølen* 17.07. (Hans Sagstuen), 1 ind. (1 K) *Grønnbekkdalen over 900 moh.* 02.09. (Lars Bærøe og Per Bærøe), **Gausdal**: 1 ind. *ved Reinsåsen seter ca. 910 moh.* 19.06. (Jon Opheim), 1 hann *Oppsjømyra* 13.07. (Geir Høitomt), **Gjøvik**: 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) *Bjugstadmarka* 14.05. I samme område 5 hekkende par 19.07., hvorav 1 par med utfløyne unger (Per Åge Skålerud), 3 ind. (hann + juv.) *Åslendet* 01.09. (Aasmund Mikael Ljønes), **Østre Toten**: Hele 14 ind. på *Hveemsåsen, Skreia*, 20.06. (Tom Dalhøy), 1 ind. *Karidalen på Kapp* 20.06. (Tom Dalhøy), 1 par med 3 - 4 unger *ved Bliksetstugua i Nordlia* 04.08. og 05.08. (Pål Klevan), 3 hanner *Totenvika* 23.08. (Bjørn Harald Larsen), **Gran**: 1 ind. *Moen* 02.06. Even Dehli, 2 ind. *nord for Våja* 04.06. (Even Dehli), 1 trolig hekkende par *Lysenmoen sør for Røykenvika* (Even Dehli), 1 trolig hekkende par *Elvestua i Brandbu* (Even Dehli), **Lunner**: 1 ind. i *beitemarksområde øst for Vassjøtjernet* 06.05., hvor den har hatt "fast" tilhold i de senere årene (Olaf Ballangrud), **Etnedal**: 1 hann *Sæbu-Røssjøen* 26.06. (Geir Høitomt og Astri

Aadnes), **Nordre Land**: 1 hekkende par *Pigstad/Aurlund* 10.06. (Geir Høitomt), 2 ind. ved *Dokkfløy* - dato ukjent (Ole Knut Steinset), 1 par med utfløyne unger i *Tranlia* 06.08. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 1 hann ved *Ølsjøen* 01.06. og 02.06. (Tom Skånsar Borgersen og Janke Meijer), 1 par med utfløyne unger ved *Etnsenn* 18.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes). Kommentar: Arten har i løpet av 1990-årene gått markert tilbake, og står nå på den nasjonale "rødlista." Bestandsanslaget i Oppland er tidligere satt til 100 - 150 par (Opheim 1998).

## VARSLER

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Dovre**: 1 ind. ved *undergangen langs Nysætervegen på Fokstumyra* 06.08.1988 (Thor Østbye), **Nord-Fron**: 1 ind. ved *Øyangen* 13.07.1975 (Jon Opheim, Erling Maartmann og Rolv Hjelmstad), **Gausdal**: 1 ind. i området *vest for Toftsetervatnet* 16.06.1979 (Geir Høitomt), 2 ind. *Langlona* 11.08.1980 og 1 ind. i samme område 20.06.1994 (Geir Høitomt), 1 ind. på *Oppsjømyra* 24.06.1979 og 07.05.1995 (Geir Høitomt), 1 ind. ved *Dokkvatnet* 07.07.1981 (Geir Høitomt), 2 ind. i *Storlonen naturreservat* 04.08.1982 (Kolbjørn Hoff), 1 ind. i *myrområdet øst for Skjelbreidskampen* 20.06.1987 (Jon Opheim), 1 ind. *Reinsåsen* 26.08.1991 (Hans Sagstuen), **Søndre/Nordre Land**: 3 ind. i *Dokkadeltaet* 14.04.1982 (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 1 ind. ved *Fullsenn* 04.08.1992 (Geir Høitomt), **Øystre Slidre**: 1 ind. i området *Trollåstjernet/Langetjernet* 31.05.1987 (Geir Høitomt), **Vestre Slidre**: 1 ind. *Vaset* 22.03. - 27.03.2002 (Jan Erik Berglihn).

Observasjoner fra 2004:

**Dovre**: 1 ind. i *Jettdalen* 07.04. (Olav Brendjord), 1 ind. ved *Storberget i Grimsdalen* 06.10. (Olav Brendjord), 1 ind. på *Fokstugu* 07.10. (Kjell Mork Soot og Tore Chr. Michaelsen), 1 ind. *Tollefshaugen i Grimsdalen* 22.10. (Olav Brendjord), **Nord-Fron**: 1 ind. *Syltjordet i Kvikne* 04.04. (Svein Bekkum), **Ringebu**: 1 ind. ved *8-kanten veikro i Fåvang* 15.04. (Hans Skuterud), 1 ind. *Risøya på Frya* 21.09. (Svein Bekkum), 1 ind. i *søre Fåvang* 12.12. (Kjell Solbakken), **Øyer**: 1 ind. ved *Våsjøen i Øyerfjellet* 18.10. (Jon Opheim), **Gausdal**: 1 varslende par *mellom Gryta og Hornsjøkampen* 11.07. (Geir Høitomt og Astri Aadnes), **Nordre Land**: 1 par med utfløyne unger på *Skjervungsmyrene* 12.07. (Geir Høitomt), 1 ind. ved *Storlægervatnet* 25.08. og 20.10. (Ole Knut Steinset), 1 ind. ved *Folungtjern* 15.10. (Ole Knut Steinset), 1 ind. *Lundsætra* 20.10. (Ole Knut Steinset), 1 ind. *rett sør for Høljarast på Nordsinni* i Romjula (Gunnar Aure), **Nord-Aurdal**: 1 ind. *Stølsvidda* 24.09. (Thor Østbye), **Øystre Slidre**: 1 ind. ved *Ole* 20.06. (Geir Høitomt).

Kommentar: I likhet med tornskata er varsleren i klar tilbakegang, og står nå på den nasjonale "rødlista."

## NØTTEKRÅKE

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Øyer**: 2 ind. på foringsplass i *Nordbygda* ved juletider i 2003 (Steinar Kvardal).

Observasjoner i 2004:

**Nord-Fron**: Noen ind. med fast tilhold på *Vinstra* på høsten, hvor det ble sett 6 - 7 ind. 19.08. (Geir Skaaden) og 4 - 5 ind. på det meste i september (Hans Skuterud), 1 ind. *Einlia ved Vinstra* 19.10. (Hans Skuterud), **Øyer**: 1 ind. på foringsplass i *Nordbygda* 2 - 3 dager ved juletider (Steinar Kvardal), **Lillehammer**: 1 ind. matet 1 unge på *Fåberg kirkegård* 04.07. (Kjetil Rolseth), 1 ind. *Søndre Park* 02.08., noen få ind. sett jevnlig i *parker og hager i Lillehammer* hele høsten (Lars Bærøe og Kjersti Swensen), 1 ind. sett noen ganger på *foringsplass i Sjøseterlia* på høsten, senest 22.11. (Ragnar Ødegård), 2 - 3 ind. sett jevnlig i *Holteskogen* i november og desember (Dirk Clemens), **Gjøvik**: Henholdsvis 1 ind. og 3 ind. i *Gjøvik* 25.07. (Per Åge Skålerud) og 02.08. (Dan Wiik), **Vestre Toten**: 2 ind. på *Raufoss* i juli/august (Per Åge Skålerud), **Østre Toten**: 1 ind. i *Totenvika* 02.08. (Bjørn Harald Larsen) og 03.08. (Tom Dalhøy), **Gran**: 1 ind. *Tingelstad* 29.03. (Even Dehli), 1 ind.

*Brandbukampen* 05.09. og 11.12. (Even Dehli), **Nordre Land**: 1 ind. *Gjeilhaugen* 29.06. (Geir Høitomt).

## KORNKRÅKE

Hekkefunn og observasjoner utenfor de "faste" hekkeområdene:

**Lillehammer**: 1 ind. i *Lågendeltaet* 15.04. (Jon Opheim), **Østre Toten**: Minimum 3 ind. med ankomst i *kolonien i Lena sentrum* 05.02. (Tom Dalhøy), hvor det var 40 - 50 hekkende par 23.04. (Harald Simensen), **Søndre Land**: 1 ind. *ved Fluberg bru* 31.03. (Geir Høitomt), **Nord-Aurdal**: 1 ind. *Ulnes* 08.08. (Thor Østbye).

Kommentar: Kornkråka har nå bare 2 kolonier igjen i fylket (Kapp og Lena i Østre Toten kommune). Dessverre ble ikke kolonien på Kapp opptelt, men ut fra registreringer i tidligere år er det ikke grunn til å anta at fylkesbestanden teller mer enn 60 - 70 par. Dette utgjør trolig ca. 10 % av landets totalbestand. Vi har således et relativt stort forvaltningsansvar for arten.

## STÆR

Vinterobservasjoner/sene høstfunn:

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran**: 1 ind. i *Brandbu sentrum* 01.12.2003 (Gunnar Liaklev).

Observasjoner i 2004:

**Østre Toten**: 1 - 2 ind. på *Kapp* 07.11. (Tom Dalhøy), **Gran**: 11 ind. overvintret i *Gran sentrum*, senest sett her 10.03. (Even Dehli).

## BOKFINK

Sene høstobservasjoner og vinterfunn:

**Dovre**: 1 ind. på *Dovre* 11.02. (Olav Brendjord), **Lom**: 1 hann i *Lom sentrum* 29.02. (Per Bådshaug), **Lillehammer**: 1 hann *foringsplass i Røysbakken på Vingnes* 24.11. (Anne Lise og Gudmund Torgersen), **Gjøvik**: 1 ind. på *foringsplass ved Lauga i Snertingdal* 20.11. (medd. til "Siste nytt," Hujon nr. 4, 2004), 1 hann på *foringsplass Åslendet* 23.12. (Aasmund Mikael Ljønes), **Vang**: 1 ind. på *foringsplass i Hensgardene* 20.11., 21.11. og 26.11. (Thor Østbye).

## STILLITS

**Dovre**: 1 ind. på *Dovre* 17.01. (Olav Brendjord), **Nord-Fron**: 6 ind. *Midtskogen i Kvikne* 15.10. (Bjørn Roar Løkken), **Ringebu**: På *foringsplass på Gildesvollen ved Ringebu kirke* ble 1 - 15 ind. sett følgende 31 dager fra slutten av januar til begynnelsen av april: 15 ind. 23.01., 2 ind. 24.01., 12 ind. 31.01., 4 ind. 01.02., 5 ind. 03.02. og 04.02., 2 ind. 14.02., 3 ind. 15.02. - 17.02., 1 ind. 20.02., 3 ind. 23.02., 2 ind. 27.02., 5 ind. 28.02., 11 ind. 03.03., 3 ind. 07.03. og 08.03., 2 ind. 11.03., 14 ind. 15.03., 9 ind. 16.03., 1 ind. 18.03., 3 ind. 19.03. og 20.03., 1 ind. 22.03., 2 ind. 23.03., 3 ind. 24.03., 4 ind. 25.03., 5 ind. 26.03., 1 ind. 31.03., 01.04. og 06.04. I desember ble 1 ind. sett samme sted den 23. og 24. (Tom Skånsar Borgersen), **Øyer**: 10 - 12 ind. *ved Vidarheim skole* 05.01. (Sigurd Høglien), **Gjøvik**: 1 ind. *Åslendet* 03.03. (Aasmund Mikael Ljønes), 1 ind. *Kirkeby* 18.05. (Trond Iver Pettersen), 1 ind. *Vikodden* 25.05. (Trond Iver Pettersen), **Østre Toten**: 2 ind. i *Totenvika* 05.04. (Bjørn Harald Larsen), 2 ind. på *foringsplass i Kolbu* 25.04. og 27.04. (Harald Simensen), 2 ind. *Hensvoll* 30.12. (Bjørn Harald Larsen), **Gran**: 3 ind. *Elvestua* 20.01. (Solveig og Egil Elvestuen), 1 ind. i *Gran* 05.02. (Magnar og Grethe Haugen), 2 ind. *Kjølvegen i Brandbu* 10.02. (Magnar og Grethe Haugen), **Søndre Land**: 1 ind. *ved Flatlien gård* 28.07. (Geir Høitomt), 1 ind. *ved Sand* 19.10. (Bjørn Harald Larsen), 2 ind. *ved Øksne* 19.10. (Bjørn Harald Larsen).

Kommentar: Arten må antas å hekke regelmessig i søre del av fylket.

## TORNIRISK

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Gran:** 5 ind. *Hovstjern naturreservat* 11.05.1998 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Østre Toten:** Observasjoner på *Kapp/ved Kapp brygge*: 1 - 3 ind. 04.04., 4 ind. 13.04., 1 ind. 14.04., 2 ind. 04.06. og 1 par med indikasjon på hekking (på *Tallodden*) 15.06. (Tom Dalhøy), **Gran:** 1 ind. vest for *Røykenvika* 17.04. (Even Dehli), 1 ind. sør for *Mæna* 27.05. (Even Dehli), 2 ind. *Tingelstad* 31.05. (Even Dehli).

Kommentar: En art som har vist tegn til tilbakegang i deler av fylket (bl.a. i distriktet rundt nordenden av Mjøsa), men som fortsatt synes å holde bra stand i Toten-Hadeland området.

## BERGIRISK

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Øystre Slidre:** Påvist hekkende på *Bergset* av Trond Vidar Vedum (Høitomt 2005).

Observasjoner i 2004:

**Nordre Land:** Flere ind. *ved Tronhus* 26.06. (Geir Høitomt og Astri Aadnes).

## BRUNSIK

**Dovre:** Hele 101 ind. ringmerket på *Fokstugu* i perioden 04.08. - 07.10., flest rundt midten av august (Karl Johan Grimstad og Kjell Mork Soot), **Nord-Fron:** 1 ind. *Bekkum i Kvikne* 19.01. (Svein Bekkum), **Ringebu:** 1 ind. sett på *foringsplass på Gildesvollen ved Ringebu kirke* følgende 7 dager: 21.02., 20.03., 21.03., 22.03., 25.03., 03.04. og 04.04. (Tom Skånsar Borgersen), **Vestre Toten:** 6 ind. på *foringsplass på Raufoss* 30.12. (Bjørn Harald Larsen).  
Kommentar: Fram til 2004 er det registrert 49 funn i fylket, men arten er nå å anse som såpass vanlig at en slik opplisting har liten hensikt.

## \*POLARSIK

**Dovre:** 1 ind. fanget og ringmerket på *Fokstugu* 07.10. (Kjell Mork Soot og Tore Chr. Michaelsen), **Nord-Fron:** 1 ungfugl på *foringsplass Bekkum i Kvikne* 04.03. og 1 ad. hann samme sted 13.03. (Svein Bekkum), **Gjøvik:** 2 ind. på *foringsplass Åslendet* i perioden 23.12. - 31.12. (Aasmund Mikael Ljønes).

Kommentar: Funn nr. 72 - 75 i Oppland.

## BÅNDKORSNEBB

Eldre observasjon som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Nord-Aurdal:** 1 hann i *Tistedalen* 10.08.2002 (Rune Olsen).

Kommentar: Antall funn i fylket teller nå 59.

## ROSENFINK

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Ringebu:** 1 syngende hann i *Søre Fåvang* 17.06.1999 (Kjell Solbakken), **Gran:** 1 syngende hann *Hovstjern naturreservat* 29.05.1998 (Even Dehli).

Observasjoner i 2004:

**Dovre:** 1 ungfugl ringmerket på *Fokstugu* 09.08. og 13.08. (Kjell Mork Soot, Karl Johan Grimstad og Laurits Sønstebø), **Sør-Fron:** 1 syngende hann *ved Rudi gard* 02.06. (Svein Bekkum), **Ringebu:** 1 syngende hann *ved Ringebu kirke* 31.05. (Dag L. Fjeldstad), 1 syngende hann *ved oppkjøringen til Ringebu kirke* 02.06. (Dag L. Fjeldstad), 1 syngende hann *ved Gildesvollen* 03.06., 04.06., 05.06., 07.06., 10.06., 11.06., 19.06. og 26.06. (Tom Skånsar Borgersen), 1 syngende hann *sør for Skjeggstad* 04.06. (Dag L. Fjeldstad), 3 syngende hanner i *Kvitfjell målområde* 19.06. (Dag L. Fjeldstad), **Øyer:** 1 syngende hann *ved Ile i Sørbygda* 03.06. (Jon Opheim), **Lillehammer:** En registrering i de mest aktuelle

biotopene i kommunen i mai/juni resulterte i min. 24 syngende hanner på disse stedene: 1 syngende ind. *ovenfor Reistad gard* 05.06. (Hans Sagstuen), 1 syngende hann *mellom Fåberg krk. og Gausa* 13.06. (Jon Opheim), 6 syngende hanner i *Rinnadalføret i Vingrom* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann *ved Stilbruberget sør for Ringflatdammen* (trolig en av de 6 forannevnte) 12.06. (Arnfinn Pedersen), 2 syngende hanner langs *Torpavegen i Vingrom* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 3 syngende hanner mellom *Vingnes og Borudkapellet* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann i *nordre del av Kastrudvegen* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann *Rudsbygd vestside nord for Flåkåli bru* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann langs *Nordseterveien ved Skårsetsaga* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 2 syngende hann i området *Fagstadlia/Fagstadmyra* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann i *Balberglia ovenfor Storhove* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 2 syngende hanner i området *Storhove/Fakkeldgården/Balbergvika* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 2 syngende hanner i *Hovemoen* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), 1 syngende hann i *Korgenområdet* i første halvdel av juni (Lars Bærøe), **Gausdal**: 1 syngende hann i *Bødal* 09.06. (Bjørn Harald Larsen), 1 par med hekkeadferd ved *Gausa* 07.07. (Jon Bekken), **Gjøvik**: 1 syngende hann *Breiskallen* 17.05. (Per Åge Skålerud), 1 syngende hann *Breiskallenga* 28.05. (Per Åge Skålerud), 1 syngende hann *Dalsjordet* 09.06. (Geir Høitomt), 1 syngende hann *Tjenset i Biri Øverbygd* 11.06. (Geir Høitomt), 1 syngende ind. på *Svennevollene* 12.06. (Ragnar Ødegård), 2 ind. (hann og hunn) *ved Glæstadjernet* 19.07. (Per Åge Skålerud), **Østre Toten**: Henholdsvis 3, 2 og 1 syngende hann(er) i *Totenvika* 11.06., 13.06. og 22.06. (Bjørn Harald Larsen), 2 syngende hanner *Balkås* 23.06. (Bjørn Harald Larsen og Trude Nereng), **Gran**: 2 ind. ved *Breidtjern, Tingelstad*, ca. 01.06. (Even Dehli), 1 ind. *Brandbukampen* 03.06., 1 ind. *Bleiken* 14.06. (Even Dehli), 1 syngende hann *Nord-Jaren* 07.06. (Bjørn Harald Larsen), **Søndre/Nordre Land**: 5 - 6 syngende hanner i *Dokkadeltaet* på forsommeren (Geir Høitomt).

Kommentar: Arten synes fortsatt å ha en god bestand i søre del av fylket, men mye tyder på at

den er i en viss tilbakegang. Totaltellingen i Lillehammer viste en svak nedgang i forhold til fjoråret (fra 28 til 24 syngende hanner). Vi er fortsatt interessert i alle observasjoner av arten.

## KONGLEBIT

**Lesja**: 8 ind. på *Lesja* i Jula (Kim Berget), **Dovre**: Henholdsvis 5, 1 og 8 ind. *ved Stakstosetra i Grimsdalen* 27.10., 28.10. og 04.11. (Olav Brendjord), 5 ind. *Jettdalen* 14.11. (Olav Brendjord), **Lillehammer**: 1 hann i *nærheten av Nevelvatnet* 23.06. (Lars Bærøe), 1 hunn ved *Nevelvatnet* 01.10. (Lars Bærøe og Kjersti Swensen), 2 hanner *mellom Indre og Ytre Reina* 22.12. (Jon Opheim), **Gausdal**: 2 ad. med min. 1 relativt stor unge i *Obleikhaugen* 23.07. (Geir Høitomt).

Kommentar: En "rødlisteart" som i vårt fylke hekker spredt i fjellregionen i Sør-Gudbrandsdalen og vestover mot Valdres.

## KJERNEBITER

Eldre observasjoner som tidligere ikke er innrapportert eller publisert i LRSK-rapporter:

**Jevnaker**: 2 hanner og 1 hunn sammen med 1 unge av året *ved Jevnaker sentrum* 16.07.1998, *samme sted* 1 hann 08.07.1999 (Else Marit Nordstrand).

Observasjoner i 2004:

**Lom**: 1 ind. i *Garmo* 11.01. (Per Bådshaug), 1 ind. *ved Ulstad* 18.01. (Per Bådshaug), **Vågå**: 1 ind. på foringsplass i *Kveum* 31.12. (Øyvind Pedersen), **Nord-Fron**: 1 ind. i *hage i Kvam* 19.06. (ukjent observatør, "Siste nytt," Hujon nr. 3, 2004), 1 hann i *Liadalom naturreservat* 06.11. (Hans Skuterud), **Sør-Fron**: 1 ind. på foringsplass i *Sør-Fron* i august/september (ukjent observatør, medd. til Cathrine Toft-Eriksen), **Ringebu**: Følgende 23 vårobservasjoner

på foringsplass på *Gildesvollen ved Ringebu kirke*: 1 hann daglig 14.04. - 17.04., 2 ind. (hann og hunn) daglig i perioden 18.04. - 23.04., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 24.04., 2 ind. (hann og hunn) daglig 25.04. - 30.04., samt 05.05., 06.05., 13.05., 21.05., 26.05. og 27.05. I juni og juli ble mellom 1 - 7 ind. sett følgende 24 dager, hvorav også 3 unger av året: 2 ind. 03.06., 7 ind. (inkl. 1 årsunge) 04.06., 6 ind. 05.06., 4 ind. 06.06., 3 ind. 07.06. og 08.06., 2 ind. 10.06. - 12.06., 1 ind. 13.06., 2 ind. 14.06. og 15.06., 3 ind. 16.06., 2 ind. 17.06., 18.06. og 21.06., 3 ind. 26.06., 4 ind. 27.06. og 28.06., 5 ind. 29.06., 4 ind. 30.06., 01.07. og 02.07. (Tom Skånsar Borgersen) og 5 ind. 04.07. På sistnevnte dag ble 3 ind. ringmerket, hvorav 2 unger av året (Tom Skånsar Borgersen og Dag L. Fjeldstad). **Lillehammer**: 1 ind. i *Th. Lundesvei* 28.04. (Per Bærøe og Nelly Bærøe) og 08.05. (Anders Gjestvang, Brynjulf Handgård og Anne-Britt Sandvik), 1 ind. *Kringsjøvegen* 28.04. (Ellinor Reichelt), 1 ind. på foringsplass i *Vingrom* på våren (Arnfinn Pedersen), 1 ind. på foringsplass i *Vårsetergrenda* i august/september (Sven Haugen), 1 ind. *villahage i søre bydel* 31.10. (Lars Bærøe), **Gausdal**: 2 ind. *ved Segalstad bru* 04.05., samme sted 1 ind. 19.05. (hunn) og 19.06. (Geir Langsveen), **Gjøvik**: 1 ind. foringsplass *ved Honne i Biri* på senvinteren, trolig februar (Else Marit Nordstrand), 1 ind. foringsplass på *Vindingstad* i april/mai (Arne Viker), **Østre Toten**: 1 ind. i *Fossenfeltet* 03.07. - 06.07. (Edna og Ståle Rambech), **Nordre Land**: 1 par på *Kasenberg* 28.06. (Geir Høitomt), hvor de ble sett jevnlig både på våren og sommeren (Hans Kasenberg), 2 ind. *langs Etna ved Bardalen* 27.07. (Geir Høitomt).  
Kommentar: Antall funn i fylket er nå oppe i 340. Selv om vi har flere sikre indikasjoner på hekking (nylig utfløyne unger) mangler vi fortsatt reirfunn av arten.

## LITTERATUR

- Artsdatabanken 2006: Norsk Rødliste 2006.
- Frydenlund Steen 2006: Vandrefalk i Sørøst-Norge i 2004. *Våre Rovdyr* 20: 22 - 25.
- Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen 2004: Fokstummyra naturreservat. Utdrag fra forvaltningsplan. *Hujon* 30: 73 - 100.
- Grønlien, H. 1990: Sandsvaleekskursjon - for enslige svaler 30.6. - 1.7.1990. *Hujon* 16: 184 - 187.
- Høitomt, G. 2005: Utvidelse av Ormtjernkampen nasjonalpark. Fugl – pattedyr – krypdyr/amfibier – fisk. Rapport 153 s.
- Irgens, M. 2004: Første hekkefunn av kortnebbgås på det norske fastlandet. *Vår Fuglefauna* 27: 110 - 111.
- Jacobsen, K.-O. 2005: Snøugle (*Bubo scandiacus*) i Norge. Hekkeforekomster i perioden 1968 - 2005. NINA rapport 84. 35 pp.
- Kålås, J. A. 1999: Bestandsstatus for dobbeltbekkasin i Oppland. Notat 5 s. + vedlegg.
- Larsen, B.H. 2005: Kartlegging av sandsvale i Oppland i 2004. *Hujon* 31: 101 - 106.
- Opheim, J. 1998: Truete fuglearter i Oppland. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 2/1998:1 - 99 + vedlegg.
- Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland. Fylkets fuglevernforening, 1998: Fugler i Oppland. Bok 280 s.
- Steen, O. F. 2006: Vandrefalk i Sørøst-Norge i 2004. *Våre Rovdyr* 20: 22 - 25.
- Østbye, T. 1978: Våtmarksundersøkelsene i Oppland 1978. Hovstjern, Gran kommune. Rapport 14 s.
- Østbye, T. og Gaarder, G. 1997: Jaktfalken i Oppland. *Fugler i Oppland 1997-3*: 1 - 16.

# Advarer mot salmonella

Mattilsynet ber folk om å være nøye med håndhygienen etter funn av salmonella i døde fugler på Sel.

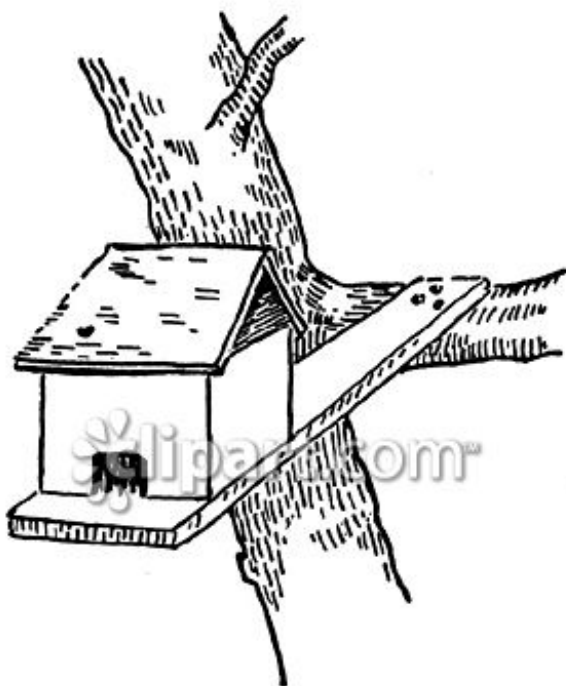
Av Morten Ellingsen  
(Gudbrandsdølen Dagingen  
22.02.2007)

Mattilsynet ber folk om vaske hendene godt hvis de har vært i kontakt med fugler eller fuglebrett.

OTTA/LILLEHAMMER: - Det er særlig viktig å passe på at barn ikke putter fingrene i munnen før de har vasket hendene i forbindelse med mating av fugl, sier seniorrådgiver Svanhild Vatn i Mattilsynet på Otta til avisa Norddalen.



Foto: Asmund Hanslien



Mattilsynet har påvist salmonella i døde Gråsisk på Sel. Vatn sier det er viktig at folk er nøye med å vaske hendene grundig etter kontakt med fugler og fuglebrett.

# Tilbakegang for åkerriksa

Åkerriksa er en av fem fuglearter som nå er regnet for å være kritisk truet i Norge. NOF`s åkerrikseprosjekt har også i 2006 gjennomført en fullstendig kartlegging av artens forekomst i Norge, samt en systematisk overvåking i Rogaland og Oslo & Akershus. Resultatet viser en kraftig tilbakegang!

---

Av Ingar Jostein Øien – klippet og redigert fra nettet



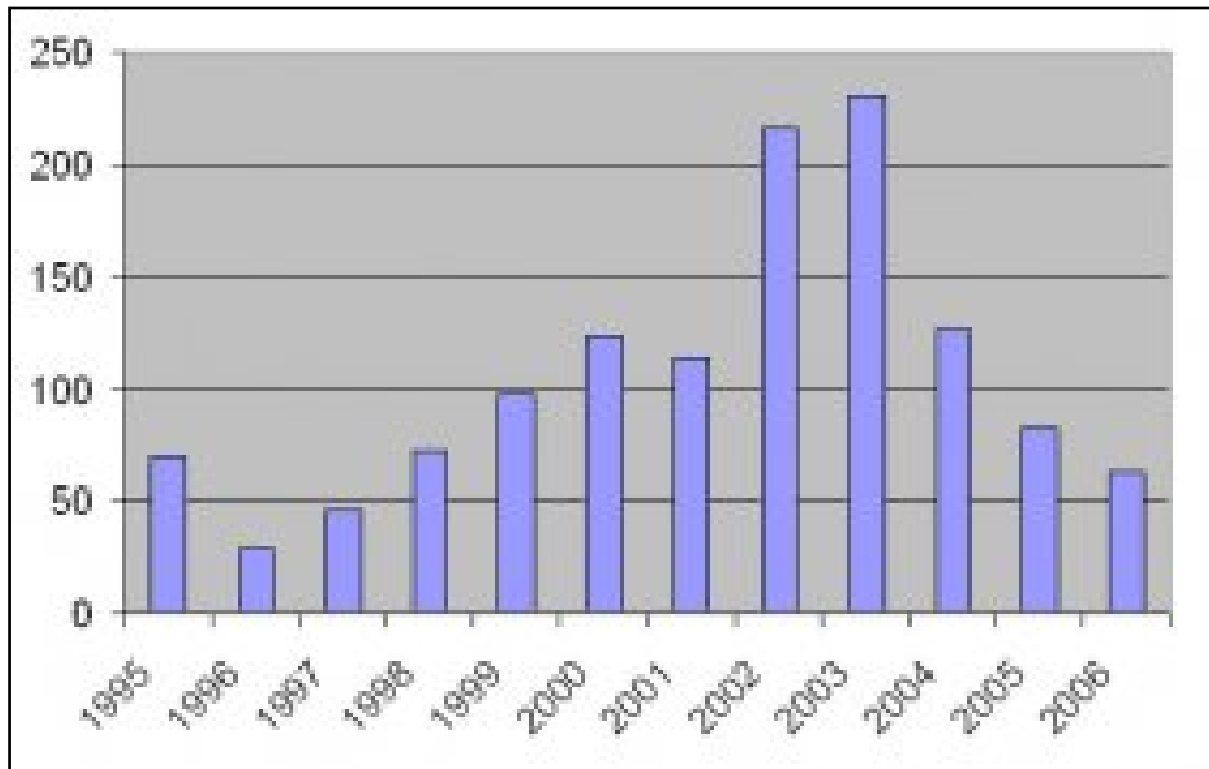
Gjennom hele forrige århundre gikk en norske hekkebestanden av åkerrikse kraftig tilbake på grunn av moderne driftsformer i landbruket. I årene 2002-2003 hadde vi relativt god forekomst av åkerrikser i Norge, med antall syngende hanner på godt over 200. I de siste tre årene er imidlertid tendensen klar på at antall syngende hanner i Norge blir stadig færre. Denne utviklingen er

bekymringsfull sier Asbjørn Folvik, som leder NOFs arbeid med overvåking av åkerrikse.

Antallet syngende hanner som ble registrert av NOFs åkerrikseprosjekt i 2006 endte opp på 63 syngende hanner, og vi må helt tilbake til 1997 for å finne et like lavt nivå. De relativt gode forekomstene i 2002 og 2003 skyldes sannsynligvis et overskudd av fugler som kom østfra. Disse hadde da gjennomført et første hekkforsøk i kjerneområdet for arten i Øst-Europa tidlig i sesongen, for deretter å gjøre et nytt hekkforsøk i utkanten av utbredelsesområdet. Åkerriksas svært komplekse hekkebiologi medfører at det ikke er uventet at hekkebestanden i Norge vil variere en del ut fra forholdene i kjerneområdene i Øst-Europa.



## Antall syngende hanner av åkerrikse i Norge i perioden 1995-2006



Forekomsten i Norge har nå sin hovedtyngde i Rogaland og i Oslo og Akershus, og i år var det like mange syngende hanner i hvert disse to fylkene (17 ind.). NOFs åkerrikseprosjekt gjennomfører nå årlig systematisk overvåking av arten i disse to fylkene. I de øvrige fylkene i Sør Norge ble det registrert 1-5 syngende hanner. På verdensbasis er åkerrikse i løpet av 2006 tatt ut av BirdLife International's liste over globalt utrydnings-truede fuglearter. Det skyldes at arten har store og livskraftige bestander i de øst-europeiske landene, særlig i Russland, Hviterussland, Ukraina og Polen. Her drives landbruket fortsatt på gammeldags måte med langt mindre mekanisert innhøsting, og med kun én slått i løpet av sesongen. I Vest-Europa er imidlertid ikke situasjonen så bra, og åkerrikse har nasjonal status som truet i de fleste av landene der. Også i den nye norske rødlista, som ble utgitt 6. desember i år, har åkerrikse som en av fem fuglearter i landet, med rette fått status som CR (kritisk truet av utryddelse).

De siste årene har NOF registrert stadig færre åkerrikser i Norge. På den nye rødlista er arten plassert i kategorien Kritisk truet.

---

### Situasjonen i Oppland:

*Når det gjelder de siste årene her i Oppland, er det ikke hvert år vi har klart å dokumentere funn i fylket, mens andre år igjen har gitt flere registreringer av denne etter hvert så sjeldne kulturmark fuglen.*

# PORTRETTE

Denne gangen har portrettet tatt turen til flatbygdene på Toten hvor Steinar Karlsen har slått seg ned. Han er kanskje et utskrevent blad for de fleste av oss, men har de siste årene dukket opp på en del møter og turer. Det virker på meg som om den ornitologiske interessen til Steinar er oppadgående og det er lovende. Les portrettet og bli bedre kjent med denne mannen!

**NAVN:**

**Steinar Karlsen**

**BOSTED:**

**Lena, Østre Toten**

**ALDER:**

49 år

**JOB**

Avdelingsingeniør

## **Kjerneområde:**

Hele Norge.

Hvis det menes det fugleområdet jeg besøker oftest så er nok det fortsatt Røykenvika, selv om jeg flyttet fra Hadeland til Toten for 1,5 år siden. Det burde vel da ha vært Totenvika, men skal en respektere skiltingen så er det ikke bare å svinge ned dit med bilen.

Det er heller ikke så langt over til Dokkadeltaet. Et kort besøk der i fjor vår for å se på svarthalsdykkerne viste et spennende fugleområde, som jeg også har lest om i Hujon. Dokkadeltaet vil nok derfor bli besøkt mer.

## **Favorittmåned, og hvorfor:**

Det må bli april eller mai, så jeg velger da heller å si våren. Det er fordi da vender trekkfuglene tilbake, og mangfoldet øker.

## **Ornitologisk høydepunkt :**

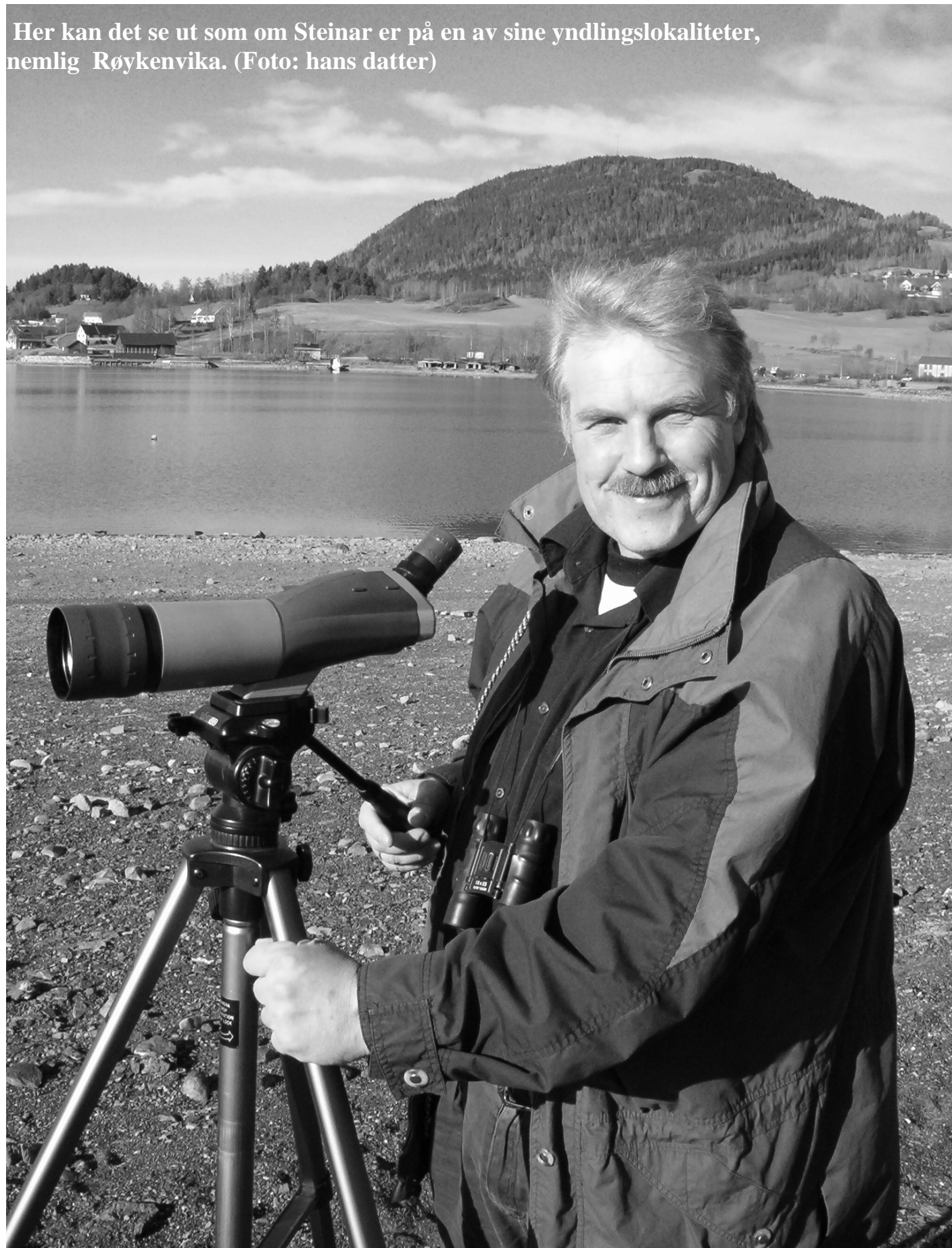
Det hadde jeg nok egentlig før jeg ble amatørornitolog. En gang på 90-tallet hadde nemlig ei snøugle slått seg ned for å hvile på pipa der vi tidligere bodde i Tingelstad. Hadde jeg da bare visst hvor sjelden den er skulle jeg i det minste tatt bilde av den. Dette var nok likevel medvirkende til at jeg fra 1/1-2000 begynte å notere ned alle observerte fuglearter i Norge.

Ellers synes jeg det er et høydepunkt hver gang jeg ser en ny litt sjelden art, og svarthalsdykker og lappugle som allerede er nevnt er eksempler på dette.

### **Ornitologisk drøm:**

Hvis jeg skal plukke ut en art jeg kunne tenke meg å få observere, så må det nå være slagugle. Det etter at jeg i påsken var på Bergerskogen øst i Elverum og fikk se lappugle.

Her kan det se ut som om Steinar er på en av sine yndlingslokaliteter, nemlig Røykenvika. (Foto: hans datter)



### **Er du ofte ute i naturen Steinar?**

Det er så ofte jeg har anledning, men det skulle gjerne vært mer. Familie og hus/eiendom krever imidlertid sitt, og fugler er bare en av flere hobbyer. (Jeg er fortsatt sekretær i Hadeland Frimerkeklubb.)

### **Hvor lenge har du vært medlem i NOF, avd. Oppland?**

Jeg er forholdsvis fersk, har bare vært medlem i 5-6 år.

### **Hva er det som er så fascinerende med fuglelivet, og hva gir ornitologien deg?**

Det fascinerende må være mangfoldet i arter og den spesialiseringen mange av artene har i måten å skaffe seg føde på. En episode som godt kunne vært med under høydepunkter var da jeg ute på Tungenes (nordspissen av Jæren) fikk se en flokk havsuler som stupdykket etter fisk. Dette hadde jeg tidligere bare sett på TV, og det var så fantastisk å se det i virkeligheten at jeg tok meg selv i å le høyt.

I begynnelsen var det spennende å se nye arter ute i naturen og så finne de igjen i fugleboka. Nå blir det mer motsatt, en leser først om fuglen og studerer plansjer, og så blir det ut i naturen for å konstatere at det virkelig stemmer, jf. lappugla med sine karakteristika.

Ornitologien gir meg følgelig mange flotte naturopplevelser.

### **Hvordan oppsto din interesse for fugl?**

Den har jeg nok hatt mer eller mindre helt fra barndommen. Jeg hadde en far som var flink til å henge opp fuglekasser, og vi hadde bl.a. vendehals i ei kasse på grisehusveggen. Jeg har også vokst opp helt inntil Skarimoen, og det hendte vi hadde besøk av ugler i hagen. Det var spesielt, selv om det bare var de minste artene. Fuglebrett om vinteren har nok også vært en medvirkende årsak.

Interessen slo imidlertid ikke ut i full blomst, for å si det sånn, før i godt voksen alder. Som frimerkesamler begynte det etter hvert å bli temmelig dyrt å fylle huller i samlingen, og jeg fant da ut at jeg også måtte få meg en hobby som var tilnærmet gratis å drive med. Det gikk likevel ikke lang tid før jeg måtte bruke noen tusenlapper på et teleskop, men det var en engangsinvestering som var vel verd pengene.

### **Har du noen favorittart(er), og hvorfor?**

Egentlig ikke, jeg kan glede meg over både kråke, skjære og gråtrost. Det er likevel noe spesielt å få se rovfugler og ugler. Grunnen til det er nok at de er relativt sjeldne, og mange av de er også temmelig store.

**Hva slags kikkert(er) bruker du i felt?**

Jeg har et Vixen GEOMA teleskop med 65 mm linseåpning og et zoomokkular som går fra 22 til 60 gangers forstørrelse. Rundt halsen henger det som regel også en 10x25 prismekikkert (kjøpt for en hundrelapp hos Claes Ohlson).

**Hva er din tristeste fuglehistorie?**

Jeg har ingen tåredryppende historier å berette om. Det er imidlertid alltid trist å se døde fugler. Jeg husker fortsatt spesielt en grønnspetthann etter vegen i Skrukkelia i Hurdalen for mange år siden. Det er nok mest fordi jeg fortsatt angrer på at jeg ikke tok den med meg og fikk den stoppet ut.

**Hva kunne du tenkt deg å bruke mer ressurser på innen fugleverden, hvis tiden strakk til?**

I hvert fall ikke ringmerking. Det har jeg ennå ikke fått sansen for. Jeg tenker meg i fuglens sted; tenk å bli fanget i et nett og så bli holdt fast av et ”kjempevesen” som setter en ring rundt beinet ditt som du aldri senere vil bli kvitt.

**Hvilket område hadde du gjerne sett vernet?**

Det vil jeg overlate til de som har bedre rede på det enn meg, og styret vårt er vel det mest kompetente i så måte.

**Hva anser du som den største trusselen mot fuglelivet i vårt fylke?**

Utbygging av tidligere tilnærmet uberørte områder.

**Hva synes du om medlemsbladet Hujon?**

Fram til og med nr. 4 – 2006 var det vel litt trist i layouten, selv om mye av innholdet var bra. Nr. 1 – 2007 var da en kjempegledelig overraskelse, nå kan det knapt bli bedre.

**Hva kunne man gjort for å gjøre Hujon til et enda bedre medlemstidsskrift?**

Jeg forstår ikke helt spørsmålet, jf. hva jeg svarte på det foregående.

**Hvilke ønsker og visjoner har du når det gjelder turer og møter?**

Først og fremst flere turer rundt i eget fylke. Når en ikke selv er lokalkjent kan det være vanskelig å finne fram på egen hånd, og det vil da være greit med en lokal kjentmann. Et alternativ vil være å få laget en ”Fugleguide for Oppland”, slik de for eksempel har gjort i Oslo og Akershus. De har en egen bok hvor veldig mange lokaliteter er beskrevet, ikke bare beskrivelse av selve området men også hvordan man finner veien dit, og selvsagt hvilke fuglearter man kan forvente å finne der til de forskjellige årstidene. Noe slikt vil det vel kanskje også være mulig å få etablert på den nye nettsiden.

**Bruker du den eksisterende internettsiden, og hvilke forhåpninger har du til ei ny side som virkelig kan gi oss de brukermulighetene som ei slik side bør inneholde?**

Jeg er nesten daglig inne og ser på observasjonene som er gjort i fylket vårt. De har gjort det mulig for meg å få se noen nye arter som jeg ellers trolig ville gått glipp av. Svarthalsdykkeren i Dokkadeltaet er en av disse, og en dvergdykker på Kapp rundt årsskiftet 2005/06 må også krediteres andres registrering av observasjoner.

Jeg er nok av de som tenker at mine observasjoner har liten interesse for andre, men før påske registrerte jeg meg likevel. Jeg har som mål å bli flinkere til å bidra med observasjoner.

Jeg har store forhåpninger til ei ny internettside. Ikke minst at den er oppdatert på møter og turer. Jeg holdt på å glemme foredraget på Biri den 16. mars, og årsmøtet fikk jeg ikke med meg i det hele tatt.

**Har du forslag på saker som du mener styret vektlegger for lite?**

Nei, jeg tror ikke det. Tidligere kunne jeg kanskje sagt medlemsverving, men nå ser jeg at det er startet en egen kampanje på dette.

**Har du noen gode råd når det gjelder fremtiden og rekrutteringen?**

Det må være å forsøke å få tak i folk i ung alder, gjerne på barneskolen. Da vil de også trekke foreldrene med seg. Fuglekassesnekring er for eksempel noe som alltid fenger.

**Hvordan kan og bør styret engasjere medlemsmassen vår?**

Det må være i å bli mer inkluderende. Offisielt blir man invitert til for eksempel å delta på vintervannfugltelling, gåsetelling og tranetelling. I praksis blir man likevel ikke innviet i hvordan dette foregår. Det kan virke som om ”veteranene” har delt inn fylket i hver sine regioner som de selv tar seg av, da det er enklest og går raskest.

**Er du medlem i andre fugl/naturvernforeninger?**

Jeg er bare medlem i NOF sentralt. Jeg kan imidlertid godt tenke meg å bli medlem også på andre siden av Mjøsa. Jeg hadde nesten trodd jeg skulle blitt vervet på turen til Horne i fjor, men det ble jeg altså ikke. Takket være den flotte informasjonen om vepsevåken i Vår Fuglefauna ble det en ny tur på andre siden av Mjøsa i begynnelsen av juni i fjor. Det at jeg i tillegg til vepsevåken også fikk sett en lerkéfalk på samme turen gjorde turen bare enda bedre. Og sist men ikke minst, lappugla i påsken har fått meg til å lure litt på hva som egentlig er den rette siden av Mjøsa, da selvsagt bare når det gjelder fugler.



**mars 2007 – Steinar på plass ved Elverum for å se lappugle. (foto: Per Åge)**

# Vil frede fugler i Oppland

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) vil forby jakt på svartbak og gråmåke i Hedmark, Oppland og Buskerud.

---

Av Gudbrandsdølen Dagingen

LILLEHAMMER: I sin uttalelse til den nye jakttingsforskriften for perioden 2007-2012 går NOF inn for at rypejakta kun skal vare til 23. desember. Direktoratet for naturforvaltning (DN) foreslår at jakttiden for rype skal vare fra 10. september til utgangen av februar og til 15. mars i Finnmark, Troms og Ofoten-området i Nordland.

– Forskningsresultater har vist at jakttrykket på rypeartene er for høyt i mange områder i Norge, slikt at det reduserer bestandene, skriver NOF.

Foreningen vil også utvide julefredningen, slik at alle jaktbare arter blir fredet fra 15. desember til 15. januar.

NOF vil også frede fugleartene heilo, enkeltbekkasin, gråtrost og rødvingetrost, havelle og svartand og fiskemåke og hettemåke. (©NTB)



# Klimaendringer gir bestandsnedgang for fluesnappere

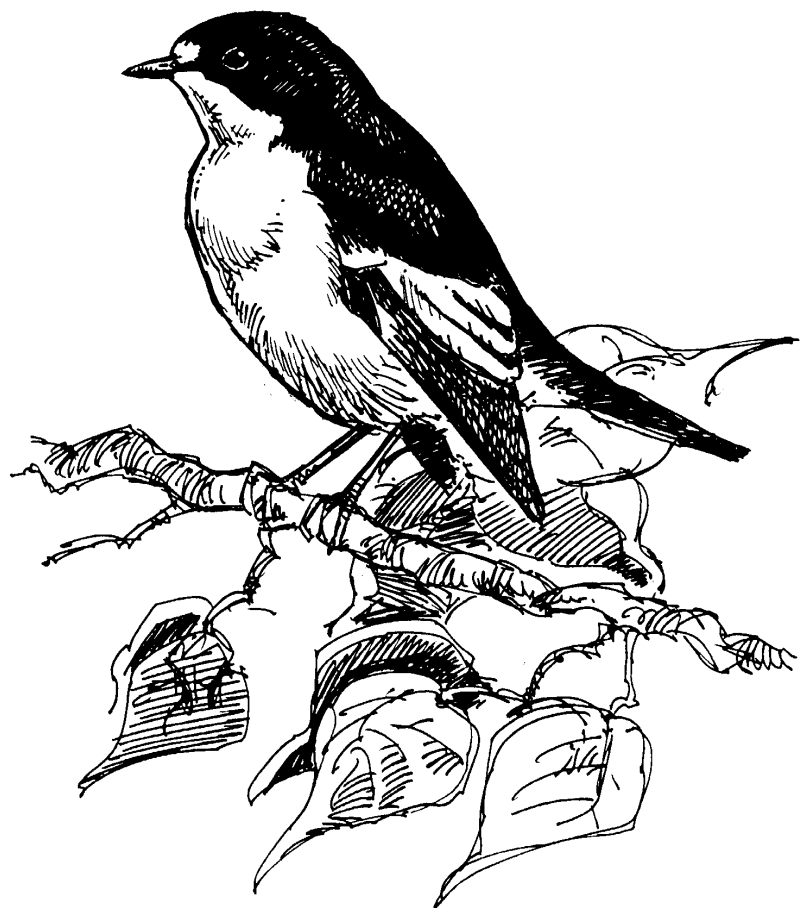
Vår tids dramatiske klimaendringer har betydelige effekter på økosystemer over hele verden. En nederlandsk forskergruppe har påvist at klimaendringer medfører at næringsgrunnlaget for svarthvit fluesnapper topper seg stadig tidligere, noe som har gitt en dramatisk bestandsnedgang for denne arten.

---

Av Magne Myklebust

Klimaendringer gir fenologiske endringer i naturen. Global oppvarming medfører at mange organismer framskynder sesongbaserte aktiviteter. Planter blomstrer tidligere, en del fuglearter hekker tidligere og insekter når voksenstadiet tidligere. Det er imidlertid ikke alle arter som klarer å framskynde sine aktiviteter som en respons på global oppvarming. Fuglearter som trekker langt, f.eks. Afrika-trekkere, har ikke den samme mulighet til å framskynde sin hekking som kortdistansetrekker og standfugler. Det vil derfor kunne utvikle seg en uheldig timing mellom når næringstilgangen er optimal og langdistansetrekkerens egen hekking.

En forskergruppe i Nederland har studert hvilke effekter klimaendringer kan ha på svarthvit fluesnapper. Den samme forskergruppa hadde på et tidligere tidspunkt påvist at svarthvit fluesnapper i Nederland hadde framskyndt eggleggingen, men ikke ankomstdato på vårtrekk. Eggleggingen var imidlertid ikke framskyndt nok til å holde tritt med en stadig tidligere vår.





Tettheten av larver er størst om våren i fluesnapperens hekkeområder i Nederland. Larveantallet har de 20 siste år toppet seg stadig tidligere grunnet klimaendringene, men toppene varierer mellom ulike områder i landet.

Forskerne spådde på forhånd at hekkesuksessen til svarthvit fluesnapper var minst i de områdene hvor timingen mellom larvetoppene og fuglenes hekking var dårligst. For å teste denne teorien så sammenlignet forskerne data fra perioden 1987-2003 for ti forskjellige bestander av svarthvit fluesnapper i Nederland. På forhånd visste forskerne at det var stor variasjon i de ulike bestandenes utviklingstrender.

Forskerne fant sterk støtte i det foreliggende materialet for sin teori. I områdene med de tidligste larvetoppene var bestandene av svarthvit fluesnapper reduserte med ca. 90 %. I områdene med sene larvetopper var bestandene redusert med bare 10%. Områdene med kraftig bestandsreduksjon av svarthvit fluesnapper hadde også få andrekull av kjøttmeis. Den sistnevnte arten legger kull nummer to bare hvis det er sen larvetopp.

Biomassen av larver var størst i områdene med tidligst larvetopp, noe som nok utelukker redusert habitatkvalitet som forklaring på bestandsreduksjonen til svarthvit fluesnapper.

Også i England rapporteres det en kraftig tilbakegang for svarthvit fluesnapper. British Trust for Ornithology rapporterer om nedgang for arten i 45 av 62 kassefelt etter 1988. Som man ser varierer altså bestandsnedgangen mellom områder både i England og Nederland. I Norge har Norsk Hekkefugltaksering ikke fanget opp noen signifikant trend for svarthvit fluesnapper.

Framskyndet larvetopp er ikke den eneste uheldige effekten av klimaendringene for svarthvit fluesnapper. Økt temperatur gjør at larvene også vokser raskere, slik at tidsvinduet de blir tilgjengelige i blir mindre.

Både i Europa og Nord-Amerika er det nå en generell bestandsreduksjon for langdistansetrekere. Klimaendringer spiller muligens en avgjørende rolle i denne reduksjonen, selv om det er vanskelig å måle dette i "havet" av forskjellige variabler som virker inn på en bestand.

Lillehammer kommune  
Serviceboks

2626 LILLEHAMMER

## Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for strandsonen mellom Lillehammer Camping og Lillehammer renseanlegg.

### **Deres ref.: KARNES 07/00444-002**

Vi viser til varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for strandsonen mellom Lillehammer Camping og Lillehammer renseanlegg i Søre Ål.

Med formål om å etablere friareal og turveg ned til Lillehammer renseanlegg planlegges utfylling i Mjøsa. På dette arealet vurderes også regulering av eksisterende adkomst til Lillehammer renseanlegg, samt snuplass for buss. Videre vurderes å innlemme vannsportsenteret i reguleringen.

Tilsendt plankart viser et skravert område som går ca. 50 til 75 m utover i Mjøsa i en lengde av ca. 250 m. Skravert areal strekker seg helt ut til kanten av Lågendeltaet naturreservat.

Selv om det pr. i dag ikke er tenkt utfylling av hele det skraverte areal, er det for oss nærliggende å tro at dette kan være første trinn i en utfylling/omdisponering av hele planområdet. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland ser på disse planene som uakseptable i forhold til de meget store verneverdiene som knytter seg til Lågendeltaet naturreservat. Ikke noe annet naturområde i Lillehammer kommune kan måle seg med Lågendeltaet når det gjelder biologisk mangfold – det er et kjerneområde med kvaliteter av største betydning både i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Strandsonen mellom Lillehammer Camping og Lillehammer renseanlegg er nå siste rest som ikke er helt utfylt sør for Mosodden, dvs. innenfor en strekning på ca. 3 km. Dette sier ikke så rent lite om hvordan vi i den senere tid har forvaltet norsk natur, og i stadig sterkere grad har forverret livsvilkårene for planter og dyr. Hver tredje norske fugleart er i dag kommet i den situasjon at de er truet av utryddelse (jf. "*Norsk Rødliste 2006*"). Av disse 78 truede artene er hele 50 (64%) påvist i Lågendeltaet.

Det er i et slik perspektiv - og at Norge som nasjon har forpliktet seg til å ikke utrydde arter etter år 2010 - vi må se den framtidige forvaltningen av et område som Lågendeltaet. Hovedansvaret for å oppnå disse nasjonale og internasjonale målene ligger på den lokale forvaltningen. Det er nettopp av denne grunn at alle kommuner innen år 2005 er pålagt å kartlegge sine viktigste naturområder/naturforekomster. I denne sammenheng kan det ikke råde tvil om at naturreservater skal forvaltes slik at de beholder sine verne kvaliteter. De framlagte planene for strandsonen mellom Lillehammer Camping og Lillehammer renseanlegg/Lillehammer vannsportsenter vil bli ødeleggende for det rike fuglelivet en i dag har i dette området. I trekktida vår og høst sees her ansamlinger med svømmefugl (ender,

gjess, svaner, lommer, dykkere, vadere m.fl.), hvorav årlig en rekke sjeldne og truede arter. For disse fuglegruppene er grunne og næringsrike våtmarker livsnødvendige på en lang trekkvei til og fra hekkeplassene, eller også i påvente av at snø og is skal smelte på hekkeplassene i fjellet.

Utfylling av denne strandsonen - som avgjort burde vært innlemmet i naturreservatet - vil også få konsekvenser langt utenfor sitt areal. Her flyttes menneskelige aktiviteter ut mot kantsonen til naturreservatet. Denne delen av Lågendeltaet har en spesielt viktig funksjon tidlig på våren fordi det her åpner seg et smalt råk allerede i februar måned. Kombinasjonen av åpent vatn og god næringstilgang tiltrekker seg mye vannfugl utover i mars og april. Som følge av begrenset tilgang på åpent vatn andre steder i deltaet, blir fuglelivet her ekstra sårbart for forstyrrelser.

Konsekvensen av den tilrettelegging som har skjedd i deler av strandsonen lenger nord i deltaet, er dessverre at trekkfuglene til stadighet blir skremt vekk fra sine viktige matletingsområder. Med turgåing i strandsonen følger også et meget stort løshundproblem. Naturreservatet er med andre ord allerede påført store skadevirkninger etter fredningen i 1990, som følge av sviktende forvaltning av buffersonene. Det er på høy tid at de resterende strandarealer skånes for videre inngrep. Her må formålsparagrafen i vernevedtaket for Lågendeltaet ligge til grunn i den videre forvaltning. Vi siterer: *"Formålet med fredningen er å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde i sin naturlige tilstand med vegetasjon og dyreliv, og å verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv, særlig av hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl."*

Fra vår side er det viktig å få påpekt at reguleringsplanens hovedformål verken gjør det nødvendig med utfylling i Mjøsa eller i strandsonen. Eksisterende veg fram til Lillehammer renseanlegg kan med letthet utvides i østre kant, slik at det gis plass til en turveg/gang- og sykkelveg nærmest Mjøsa. Her er det viktig å beholde dagens lauvskogskjerm som ei buffersoner mot stranda. Og når det gjelder ønsket om et større friområde må det finnes andre alternativer enn å fylle ut/ødelegge nasjonalt verneverdig natur. Opparbeidelse av friområder skal ikke ha slike konfliktgrader.

Med den skade denne reguleringsplanen innebærer for det biologiske mangfold og Lågendeltaet naturreservat, kan den ikke realiseres slik som planlagt. Reguleringsplanen må begrenses til masseuttak langs østre kant av eksisterende veg ned til Lillehammer renseanlegg, slik at det gis plass til ønsket ferdsel. I motsatt fall må vi be om at forvaltningsmyndighetene for Lågendeltaet naturreservat gjør innsigelse mot planen.

For Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland

Jon Opheim

Kopi: Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen.

## Styremøte hos Bjørn Harald 08.03.2007.

Til stede: Even Dehli, Bjørn Harald Larsen, Jon Opheim, Christin Valsjø og Ragnar Ødegård.

- Sak 12/07. Referatsaker.     - Årsmøtet på Bjørns Kro 03.02. samlet 14 deltakere og 20 deltakere på kåseriet senere på kvelden. Eget referat kommer.  
- Medlemsmøte på Gran 15.02. 25 deltakere.  
- Som vanlig retur av noen nr. av Hujon. Jan Kåre sjekker adr.  
- Referat fra møte i NOF Sentralstyre nr. 1 – 2007.
- Sak 13/07. Innkommet post. - Endring av verneforskriftene for Reinheimen (rettelse av kart for Brettingsmoen naturreservat).  
- Henvendelse fra Mjøsen Skogeierforening om hønschauk-lokaliteter i Sel i forbindelse med områdetakst. Vi har opplyst om 3 kjente lokaliteter.  
- Henvendelse fra Karl-Otto Jacobsen vedr. nasjonal rapport om hubro. Fylkesbestanden i Oppland er anslått mellom 8-10 par.  
- Henvendelse fra Roald Bengtson om hekkefunn/sommerobservasjoner av sidensvans. LRSK-materiale oversendt.  
- Orientering om NOF-travel – et reisetilbud for fugle- og naturinteresserte. Se også Hujon.  
- Invitasjon til møte i Studieforbundet natur og miljø 17.03. Uvisst med vår deltagelse.
- Sak 14/07.     Hujon. Per Åge Skålerud (vår nye Hujonred.) var invitert til møtet. Første nr. kommer før Påske med fargebilder og gode greier. Per Åge ønsket kortere og mer variert stoff (lange rapporter kunne heller legges ut på nettsida). Litt ulike meninger i styret om dette. Ønsket også større skrifttype i artiklene. Enige om at første nr. av bladet fikk avklare vårt syn på dette.
- Sak 15/07.     Kommunedelplan for Gran sentrum. Planer til stor skade for både Jarenvatnet og Hovstjern naturreservater, som vi har uttalt oss kraftig imot. Fylkesmannen har gjort innsigelse mot deler av planene.
- Sak 16/07.     Varsel om oppstart av reguleringsplan som berører Lågendeltaet naturreservat. Vi har levert en kraftig protest mot en stor utfylling av strandsonen i kanten av verneområdet for å etablere bedre bilveg, gang- og sykkelveg. Kan fint løses uten fylling. Naturreservater kan ikke forvaltes på denne måten!
- Sak 17/07.     Kommunedelplan Øyer Sør. Vi har uttalt oss mot flere av de planlagte utbyggingene, bl.a. mot mer hyttbygging i retning Gropmarka og inngrep mot bekkekløfta i Mosdalen som er svært viktig for rovfugl.
- Sak 18/07.     Utbyggingsplaner for Hunderfossen, Lillehammer, bl.a. gondolbane over Lågen. Vi har levert en to-siders rapport om fuglelivet som bl.a. inkluderer 10 arter på den nasjonale rødlista.
- Sak 19/07.     Kartlegging av verneverdige bekkekløfter i fylket. Vi har supplert lista over bekkekløfter vi mener må undersøkes i løpet av 2007. Dette er også viktige fuglebiotoper.

- Sak 20/07. Verneplanen for Ormtjernkampen. Geir ivaretar våre interesser. Mange møter er holdt og nye står for tur. Viktige avklaringer om grensetrekking. Bra så langt.
- Sak 21/07. Norsk Ornitologisk Forening er 50 år. Jubileumsmøte på Jæren 27. – 29.04. Even drar.
- Sak 22/07. Ny organisasjonsmodell for NOF-sentralt. Forslag om å ta bort ordningen med Landsstyre da det har vært svært vanskelig å få stor nok oppslutning. Høringsfrist 26.01. Vi har ikke svart.
- Sak 23/07. Vervekampanje NOF/Oppland. Medlemsmassa i Oppland har vært for nedadgående. Mange er interessert i fugl og naturvern uten å være medlemmer.  
Dette gjør vi noe med. Flotte vervepremier og redusert medlemskontigent første året. Se Hujon.
- Sak 24/07. Hjemmesida. Er tatt ulike initiativ som nå må samordnes slik at dette kommer på plass. Even følger opp.
- Sak 25/07. Terrestrisk overvåking (TOV-prosjektet). 100 % dekning i fylket er målet – mot ca. 83 % sist år. Even tar initiativ her.
- Sak 26/07. Framtidig E-6 gjennom Gudbrandsdalen. Planleggingen skyter fart etter mange ulykker i det siste. På noen strekninger trues viktige fuglelokaliteter – også naturreservater. Blir møte med Statens Vegvesen 12.03. Jon deltar.
- Sak 27/07. Registreringsprosjekter.
- LRSK-database. Hellerud er i god gang med arbeidet.
  - Fuglerapporter fra Jarenavatnet, Røykenvika og Hovstjern nesten ferdige.
  - Vinteratlas. Bokprosjektet nærmer seg avslutning. Kjøper rettigheter til bruk av kart.
  - Hønsehaukregistreringer på Jevnaker. Vi fortsetter i 2007.
  - Jaktfalkregistreringer. Blir årets storprosjekt. Vi lager mannskapsplan for de lokalitetene vi kjenner.

Neste styremøte hos Geir Høitomt på Dokka onsdag 25.04. kl. 18.30.

Jon

# Registrer gjøk i vår og sommer

**Årets fugl i 2007, gjøken, har så vidt begynt å komme tilbake. NOF har utarbeidet et registrerings skjema som kan brukes når dere kommer med tilbakemelding om observasjoner, utførte gjøkturer og liknende. Nå kan du lese mer om forslag til aktiviteter og laste ned skjema.**

---

*Av Inge Hafstad (25.04.2007)*

NOF har valgt ut gjøk (*Cuculus canorus*) som årets fugl i 2007. Gjøken er en fugl som burde være velkjent blant de fleste av oss, der den som en av de siste trekkfuglene møter oss med sitt velkjente ko-ko. Du finner den over det meste av Norge, men hovedsakelig er den å finne i de høyereliggende områdene.

## **Aktiviteter som NOF ønsker søkelyset på**

Hva ønsker så NOF at medlemmene (og andre) sender inn av opplysninger om gjøken? I tidligere tider var gjøken en forholdsvis vanlig fugl i kulturlandskapet og i lavlandet. Dette har endret seg radikalt de siste 20-30 årene. Nå til dags er gjøken nærmest fraværende i lavlandet, mens den er en vanlig hekkefugl i de høyereliggende områdene, hvor spesielt heippiplerka (*Anthus pratensis*) synes å være en foretrukket vertsart. Det må imidlertid sies at vi vet svært lite om gjøkens vertsvalg i Norge sammenlignet med flere andre land. NOF ønsker derfor å få tilsendt opplysninger om observasjoner av gjøk i lavlandet spesielt, men for å kartlegge hekkeutbredelsen ønskes opplysninger om alle observasjoner av gjøk frem til 15. august 2007, også fra høyereliggende områder. Gjøkens hekkeperiode er vanligvis i tidsrommet 15. mai – 15. august, og derfor ønsker vi spesielt opplysninger om observasjoner fra denne perioden. Videre ønskes det opplysninger om observasjoner av vertsfugler som mater gjøkunger og om eventuelle gjøkegg som man finner i reir (utseende, størrelse,



Gjøken er årets fugl i 2007  
Foto: Terje Kolaas

grad av etterligning i forhold til vertsegg, osv). Dersom mulig ønsker vi at bildedokumentasjon sendes ved.

Her må man være påpasselig med å skrive ned stedsangivelse med bruk av UTM koordinater. NOF samarbeider med [www.fugler.net](http://www.fugler.net) slik at mange av opplysningene kan sendes via denne websiden. Legg inn dine førsteobservasjoner (for året) inn på [fugler.net](http://fugler.net), slik at vi kan kartlegge ankomsten om våren over hele landet.

### **Dra på gjøktur!**

Dra på gjøktur sammen med gode venner, familie eller i ditt eget gode selskap. Vi vil oppfordre alle til å ta en slik tur i løpet av gjøkens eggleggingsperiode som strekker seg fra ca 15. mai og frem til ca 1. juli. Gjøkturen gjennomføres ved å enten sykle 10 km. eller ved å gå en strekning på 5 km. Skriv ned start- og endepunkt for strekningen (helst med UTM koordinater, samt stedsnavn, kommune), noter hvor dere observerer/hører gjøken og prøv så godt som mulig å summere antall gjøker på strekningen. Husk at samme gjøk kan høres over et langt strekke, slik at det er viktig at samme gjøk kun føres en gang. Dersom mulig ønsker vi at dere noterer hva slags type miljø dere observerer gjøken i (barskog, løvskog, fjellbjørkeskog, hei, kulturlandskap, osv). Send opplysningene til NOF, helst via vår hjemmeside (eget skjema kan lastes ned nedenfor) eller skriv opplysningene ned på eget postkort og send det til NOF, Sandgt. 30B, 7012 Trondheim. Vi vil også oppfordre fylkesavdelinger og lokallag til å arrangere gjøkturer. **Skjema for registrering av gjøk** Kort oppsummert ønsker NOF at følgende aktiviteter/observasjoner blir innrapportert enten direkte til NOF, eller via [www.fugler.net](http://www.fugler.net). Alle observasjoner der dere enten ser eller hører gjøk (UTM koordinater, stedsangivelse, kommune m.v.). [Fugler.net](http://www.fugler.net) kan benyttes for registrering:

#### **[www.fugler.net](http://www.fugler.net)**

Alle funn av gjøkegg (her ønskes fotodokumentasjon). Dersom fotodokumentasjon ikke er mulig ønskes en utførlig beskrivelse av utseende (grunnfarge, flekkfarge og fordeling, flekkmønster, osv), størrelse og grad av etterligning i forhold til vertseggene), vertsart, antall gjøkegg og vertsegg i reiret, osv.

Alle observasjoner av gjøkunger som blir matet av vertsfugler (her ønskes fotodokumentasjon). Førsteobservasjoner for året.

Tro og overtro om gjøken. Her ønskes alt av historier. Ingen er for små og ingen er for usannsynlig. Sendes direkte til NOF.

Gjøkturer enten på sykkel (10 km) eller til fots (5 km). Resultat sendes direkte til NOF via vår hjemmeside eller på postkort.

Husk at gjøken er også en av artene som er med i vårsjekken (se **[www.fuglevennen.no](http://www.fuglevennen.no)** for nærmere informasjon om vårsjekken).

Ha en god gjøksommer!

# Tidsskrifter

Som medlem av sentralforeningen får du medlemstidsskriftet Vår Fuglefauna tilsendt fire ganger i året, hvert hefte på 48 sider. I oppusset fjærdrakt er Vår Fuglefauna et tiltalende produkt i A4-format, spekket med fargefotografier og spennende fuglestoff. Her kan du følge med i NOFs prosjekter og fuglevernarbeid i Norge, i internasjonalt fuglevernarbeid, og du får informasjon om foreningens drift og tilbud. Artikler om norske fugler og deres situasjon dominerer innholdet. Vår Fuglefauna binder Fugle-Norge sammen til ett rike! Tidsskriftets redaktør er Magne Myklebust. (ISSN 0332-5601)

---

Av Norsk Ornitologisk Forening – *Klippet fra nettet og redigert*

## **Fuglevennen**

Fuglevennen er et nytt tidsskrift lansert av Norsk Ornitologisk Forening i 2004. Tidsskriftet har et lettfattelig innhold med hovedfokus på fugler, men også annet naturstoff omhandles i bladet. Fuglevennen er godt egnet som rekrutteringsblad, og NOF satser sterkt med bladet mot skoler og barnehager. Bladet har imidlertid også slått bra an hos alle som driver med fóring av fugler og hos de som henger opp fuglekasser. Allerede etter to år på markedet nærmer antall *fuglevenner* seg 4000. Alle som har Fuglevennen regnes som medlemmer av NOF. Tidsskriftets redaktør er Roar Solheim. (ISSN 1504-0623).

## **Ornis Norvegica (tidligere Cinclus)**

Ornis Norvegica er NOFs fagtidsskrift, og har som mål å publisere original ny informasjon som er relevant for norsk ornitologi. Artiklene er på norsk eller engelsk, med et engelsk sammendrag. Bladet koster kr. 100 for NOF medlemmer innenlands. For medlemmer utenlands og de som ikke er medlemmer av NOF er prisen 200 kr. Tidsskriftets redaktør er Olav Hogstad. (ISSN 0331-7701)

## **Ringmerkaren**

Ringmerkaren kommer ut med ett nummer i året. I bladet gis en presentasjon av siste års aktivitet i de mange ringmerkingsgruppene og fuglestasjonene i Norge. I tillegg finnes spesialartikler om ulike ringmerkingsprosjekter. Av andre faste tema er en årlig oppsummering av de totale ringmerkingstall på landsbasis og en oversikt over de gjenfunn som ble skrevet ut fra ringmerkingsentralen ved Stavanger Museum foregående år. Abonnement koster kr. 150 pr. år. Tidsskriftets redaktører er Asbjørn Folvik og Morten Stokke. (ISSN 0803-3927)



## NOFs rapportserie

NOFs rapportserie har som formål å presentere faglige resultater som fremkommer i NOFs prosjekter og i andre sammenhenger i NOF. Rapportene kan bestilles fra NOF-sekretariatet, men de vil stort sett publiseres elektronisk og bli nedlastbare som PDF-filer. Se en full oversikt over utgitte rapporter [her](#). Redaktør for rapportserien er Ingar Jostein Øien. (ISSN 0805-4932)



## Lokaltidsskrifter

NOF har i alt 16 lokaltidsskrifter, det vil si i de fleste fylkene: Natur i Østfold, Toppdykker'n, Kornkråka, Hujon, Vestfold-Ornitologen, Fugler i Telemark, Fugler i Aust-Agder, Piplerka, Falco, Fuglar i Hordaland, Rallus, Trøndersk Natur, Havørna og Lappmeisen. Fugler i Troms og Buskskvetten har lagt ned sine papirutgaver. Buskskvetten har i flere år blitt gitt ut i nettsversjon.

---

## MEDLEMSPRISER pr. 01.01.2007

### Vår Fuglefauna (Hovedmedlem)

(over 18 år) 300,-	(under 18 år) 200,-	(pensjonist) 200,-
--------------------	---------------------	--------------------

### Ornis Norvegica

(hovedmedlemmer) 100,-	(ikke medlemmer) 200,-	(utenlands) 200,-
------------------------	------------------------	-------------------

### Fuglevennen (to utgivelser i året) året)

90,-
------

### Ringmerkaren (en utgivelse i

150,-
-------



# SISTE NYTT

Perioden 11.02.2006 – 31.05.2007

---

Av Jon Opheim, Svein Bekkum og  
Olav Werner Grimsby

Vi fikk en usedvanlig mild mars og en forholdsvis fin april. Dette resulterte i at vårtrekket kom tidlig i gang, og med en flott og mild siste del av april så var egentlig trekket av vannfugl allerede over i denne måneden. Svarthalsdykkeren sviktet ikke

Dokkadeltaet i år heller. Hele 3 individer ble loggført på denne lokaliteten, som etter 1999 er det sikreste sedet i hele landet for arten i månedskiftet april/mai.

## Smålom

5 ind. på Mjøsa utenfor Vingromlkapellet, Lillehammer, 22.04., henholdsvis 5, 4 og 2 ind. i Lågendeltaet 23.04., 26.04. og 30.04., 1 ind. på Svennesvollene, Gjøvik, 22.04., 2 ind. Mjøsa ved Smedmoen, Gjøvik, 13.04., 11 ind. på Mjøsa mellom Sveastranda og Svennesvollene, Gjøvik, 18.04., 1 ind. Mjøsa utenfor Båkinn på Kapp, Østre Toten, 04.04., 2 - 3 ind. på Mjøsa utenfor Kapp, Østre Toten, 09.04., 13.04. og 18.04., henholdsvis 1, 2 og 7 ind. i Totenvika 04.04., 09.04. og 15.04.

## Storlom

Størstenotering i Lågendeltaet 21 ind. 30.04.

## Islom

1 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 07.03.

## Gulnebbblom

1 ind. Mjøsa utenfor Båkinn på Kapp, Østre Toten, 31.03., 01.04., 04.04., 13.04. og 18.04., 1 ind. (trolig samme ind.) på Mjøsa utenfor Østlia, Østre Toten, 15.04.

### **Dvergdykker**

1 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 07.03. og 10.03., 1 ind. Røykenvika, Gran, 03.04.

### **Toppdykker**

1 ind. i Lågendeltaet 14.04., 15.04., 16.04., 17.04., 18.04., 19.04., 20.04., 21.04., 27.04. og 28.04. og 2 ind. 01.05., 1 ind. Mjøsa utenfor Båkinn på Kapp, Østre Toten, 04.04., 1 ind. Totenvika 15.04., 1 ind. i Røykenvika, Gran 31.03., 1 ind. i nordre del av Jarenvatnet, Gran, 15.04., 6 ind. Tingelstad, Gran, 15.04., henholdsvis 11, min. 10 og 16 ind. i Dokkadeltaet 16.04., 29.04. og 30.04.

### **Gråstrupedykker**

1 ind. Mjøsa ved Smedmoen, Gjøvik, 13.04.

### **Horndykker**

Lågendeltaet: 1 ind. 15.04., 21.04. og 26.04., 2 ind. 28.04., 3 ind. 30.04. og 5 ind. 01.05., henholdsvis 4 og 2 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 15.04. og 27.04., 5 ind. Mjøsa utenfor Sveastranda, Gjøvik, 27.04., 1 ind. Lauga, Snertingdal (Gjøvik) 27.04 og 1 ind. Skonnordstjernet, Gjøvik 27.04. 2 ind. Beritknappen, Gjøvik, 01.05., henholdsvis 1 og 2 ind. Mjøsa utenfor Kapp, Østre Toten, 13.04. og 14.04., henholdsvis 1, 5 og 2 ind. på Mjøsa utenfor Båkinn, Østre Toten, 16.04., 23.04. og 25.04., 1 ind. Faulkalstranda på Kapp, Østre Toten, 17.04., henholdsvis 8 og 5 ind. i Dokkadeltaet 29.04. og 30.04. 2 ind. Strandefjorden, N Aurdal 29.04.

### **Svarthalsdykker**

2 ind den 29.04 og ikke mindre enn 3 ind. Dokkadeltaet 30.04.

### **Storskarv**

Sett følgende 5 dager i Lågendeltaet: 3 ind. 14.04., 1 ind. 17.04., 2 ind. 29.04., 3 ind. 30.04. og 1 ind. 01.05., 1 ind. Egstadtjernet, Gjøvik, 26.04. og 27.04., 4 ind. Røykenvika, Gran, 22.04., 1 ind. Dokkadeltaet 30.04., 2 ind. Granheimsfjorden, Nord-Aurdal, 17.04. og 24.04.

2 ind. Vangsmjøsa, 20.04. 2 skarveploger over Gildesvollen, Ringebru på 28 ind og 7 ind den 13.04.

### **Gråhegre**

11 bebodde reir ved Åsjo, Lom, 1 ind. langs Lalmsvatnet, Vågå, allerede 07.03., 11 reir, hvorav 5 bebodde, på Einangsøyene, Sel, 27.04., 1 ind. tilstede i kolonien i Ringebru 21.03., hvor det senere på våren er sett mange hekkende par. Ellers 1 ind. tilstede ved tidligere kjent hekkeplass ved Vidarheim, Øyer, 11.04.

## Knoppsvane

5 ind. utosen av Vågåvatnet, Vågå, 07.03., hvor de hadde tilhold gjennom hele vinteren, 1 par på Skottvatnet, Sel, 19.04., henholdsvis 9 og 3 ind. på Lågen ved Hundorp, Sør-Fron, 24.03. og 11.04., 1 par med reir på Harpefosdammen, Nord-Fron 30.04., 2 ind. i Grafferdammen/Olstadtjern, Sør-Fron, 19.04., 1 par i gang med reirbygging i Rykhussumpene, Sør-Fron, 01.05., 1 rugende fugl på tjern ved Kvitfjell målområde, Ringebu, 01.05., 2 ind Jernbanebrua, Ringebu 29.03. og 4 ind samme sted 30.03., 2 ind. Lågen ved Tretten, Øyer, 16.04., 1 par i gang med reirbygging på Gillebofjorden, Øyer, 01.05., henholdsvis 2 og 4 ind. Jevnefjorden, Øyer, 24.03. og 31.03., 2 ind. Hunderfosdammen, Lillehammer, 24.03., 31.03., 01.04., 06.04. og 28.04., 1 - 9 ind. sett nesten daglig i Lågendeltaet i perioden 06.03. – 01.05., 2 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 17.04., 2 ind. Hunselva ved Eina, Vestre Toten, 03.04., 5 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 09.03., 32 ind. Jarevatnet, Gran, 03.04., 1 ind. på Grunningen, Gran, 03.04., 8 ind. i Røykenvika, Gran, 03.04., Maxtall i Røykenvika 38 ind. 16.03., 5 ind. utosen av Randsfjorden, Jevnaker, 03.04., 3 ind. Bergertjern, Jevnaker, 03.04., 3 ind. Dokkadeltaet 16.04. 2 ind. Lesjaleira 01.04 – 03.04. 1 knoppsvanepar hekker på Åsjo, Lom, og 1 par på Risheimøyi, Lom.

## Sangsvane

9 ind Jernbanebrua, Ringebu 29.03, og 5 ind samme sted 30.03. Maxtall i Røykenvika 35 ind. 16.03., 52 ind Elstad, Ringebu 01.04, og 44 ind samme sted 04.04. 1 ind. Lesjaleira 06.04

## Kortnebbgås/gås sp.

Mange av gåseflokkene er ikke sikkert artsbestemt, men innslaget av andre gåsearter i disse tallene er i tilfelle svært beskjedent.

Dato	Kl. slett	Observasjon	Lokalitet	Kommune
01.04.	Ca. 22.00	Hørt	Over Mjogdalen	Ringebu
02.04.	18.50	250 - 300 ind.	Over Ile i Sørbygda	Øyer
	19.00	Ca. 130 ind.	Over Ile i Sørbygda	Øyer
	19.23	Ca. 150 ind.	Over Mjogdalen	Ringebu
03.04.	20.50	Stort trekk	Over Gamleveien	Lillehammer
04.04.	10.30	Ca. 180 ind.	Over Weidemannsgt.	Lillehammer
	10.30	8 ind.	Over Mjogdalen	Ringebu
	13.53	Ca. 240 ind.	Over Mjogdalen	Ringebu
	13.54	Ca. 150 ind.	Over Mjogdalen	Ringebu
	13.57	Ca. 180 ind.	Over Mjogdalen	Ringebu
	20.55	Gåseplog	Over Barths vei	Lillehammer
	Ca. 22.45	Mange flokker	Over Gildesvollen	Ringebu
05.04.	Morgenen	Min. 70 ind.	Over Fall	Søndre Land
		1 rastende ind.	Lågendeltaet	Lillehammer

		5 rastende ind.	Mjøsa utenfor Kapp	Østre Toten
07.04.	08.30	Min. 130 ind.	Over Lågendeltaet	Lillehammer
09.04.		7 ind.	Panengen i Totenvika	Østre Toten
10.04.	14.15 14.45	Ca. 200 ind. Ca. 80 ind.	Over Mjogdalen Over Mjogdalen	Ringebu Ringebu
11.04.	Ettermiddag 18.00-19.00 19.00 19.48 20.00 20.02 20.40 20.58	7 rastende ind. 100 – 150 ind. Stort trekk Flokk hørt Ca. 70 ind. Ca. 250 ind. Ca. 100 ind. Ca. 100 ind.	Hundorp naturreservat Over Lågendeltaet Over Fåberg Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjøsa Over Mjøsa	Sør-Fron Lillehammer Lillehammer Ringebu Ringebu Ringebu Lillehammer Lillehammer
<b>Dato</b>	<b>Kl. slett</b>	<b>Observasjon</b>	<b>Lokalitet</b>	<b>Kommune</b>
11.04.	21.00 21.00 21.03	To trekk, tils. ca. 500 ind. Ca. 200 ind. Hørt	Over Lillehammer sentrum Over Mjøsa Over Mjøsa	Lillehammer Lillehammer Lillehammer
12.04.	00.30  Ca. 02.00 For-og ettermiddag 13.10 13.30  13.39 13.49 13.50 13.55 14.15 15.30 15.30 16.00  16.00 16.20  17.50 18.00 18.15 kl. 19.00 Ca. 18.55	Hørt  Flokk hørt 4 flokker  Gåseplog Ca. 250 ind.  Ca. 250 ind. Ca. 150 ind. Ca. 70 ind. Ca. 200 ind. Ca. 60 ind. Ca. 500 ind. Gåseplog Ca. 350 ind.  Ca. 130 ind. Ca. 450 ind.  Ca. 250 ind. Gåseplog Ca. 90 ind. En flokk En flokk	Over Lillehammer sentrum Over Søre Ål Over Nordbyga  Over Gamleveien Over Lillehammer sentrum Over Stor-Hove Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Suttestadjordet Over Gamleveien Over Lillehammer sentrum Over Lågendeltaet Over Lillehammer sentrum Over Ekromskogen Over Gamleveien Over Mjogdalen Over Nordbyga Over Ile i Sørbygda	Lillehammer  Lillehammer Øyer  Lillehammer Lillehammer  Lillehammer Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Lillehammer Lillehammer Lillehammer  Lillehammer Lillehammer  Lillehammer Lillehammer Ringebu Øyer Øyer

	19.24 19.25 Ca. kl. 19.30  Ca. kl. 19.30  19.48 20.30 Ca. 23.00 Ca. 23.00	Ca. 140 ind. Ca. 100 ind. 450 - 500 ind.  120 – 150 ind.  Hørt Gåseplog Hørt Hørt	Over Mjogdalen Over Mjogdalen Innenfor Vårsetergrenda Over Saksumsdalskjølen Over Mjogdalen Over Gamleveien Over Mjogdalen Over Mjogdalen	Ringebru Ringebru Lillehammer  Lillehammer  Ringebru Lillehammer Ringebru Ringebru
13.04.	Morgenen 07.14 13.00 13.10 13.22 13.23 13.58 14.00 14.08 14.12 14.24 14.40 14.53 14.54 15.06 20.14 20.15	1 rastende ind. Ca. 150 ind. Ca. 260 ind. Ca. 120 ind. Ca. 200 ind. Ca. 300 ind. Ca. 160 ind. Ca. 120 ind. Ca. 400 ind. Ca. 350 ind. Ca. 60 ind. Ca. 70 ind. Ca. 70 ind. Ca. 130 ind. Ca. 180 ind. Ca. 280 ind. Ca. 250 ind.	Lågendeltaet Over Mjogdalen Over Vingnes Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Vingnes Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Lillehammer sentrum	Lillehammer Ringebru Lillehammer Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Lillehammer Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Lillehammer
<b>Dato</b>	<b>Kl. slett</b>	<b>Observasjon</b>	<b>Lokalitet</b>	<b>Kommune</b>
13.04.	20.18 20.19 20.20 20.24 - 20.25 20.30  20.32 21.04 21.05	Ca. 180 ind. Ca. 300 ind. Ca. 450 ind. Ca. 800 ind. 4 trekk, tils. ca. 620 ind. Ca. 150 ind. Min. 300 ind. Ca. 250 ind. 27 ind.	Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Lillehammer sentrum Over Mjogdalen Over Ile i Sørbygda Over Ile i Sørbygda Kapp ved heggshus	Ringebru Ringebru Ringebru Ringebru Lillehammer  Ringebru Øyer Øyer Østre Toten
14.04.	På morgenen  12.57	2 ind. (1 rastende) 5 rastende ind. Ca. 100 ind.	Lågendeltaet  Mjøsa utenfor Kapp Over Mjogdalen	Lillehammer  Østre Toten Ringebru

	14.07 14.12 14.52 14.56 14.58 15.00 19.08	Ca. 80 ind. Ca. 60 ind. Ca. 100 ind. Ca. 70 ind. Ca. 120 ind. Ca. 40 ind. Ca. 350 ind.	Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen	Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu Ringebu
15.04.	På morgenen	1 rastende ind.	Lågendeltaet	Lillehammer
16.04.	12.05 12.40-15.45 13.00 13.00 14.00 14.20 15.35 19.30 19.32	Ca. 75 ind. Ca. 200 rastende ind. Ca. 15 ind. Flere hundre Ca. 70 ind. Ca. 30 ind. Ca. 200 ind. Ca. 20 ind. Ca. 80 ind. Ca. 60 ind.	Over Lillehammer sentrum Lågendeltaet Dokkadeltaet Over Vingnes Over Lillehammer sentrum Over Lillehammer sentrum Over Lillehammer sentrum Over Lillehammer sentrum Over Mjogdalen Over Mjogdalen	Lillehammer Lillehammer Nordre/Sønd re Land Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Lillehammer Ringebu Ringebu
17.04.	Ettermiddagen	5 rastende ind. Min. 70 ind. 3 ind. 13 ind. 1 ind.	Svennesvollene Over Fluberg bru Settonvika Dokkadeltaet Hegghusstranda på Kapp	Gjøvik Søndre Land Søndre Land Nordre/Sønd re Land Østre Toten
19.04.	Ettermiddagen Ettermiddagen	2 rastende ind. 7 rastende ind.	Jevnejordet Hundorp naturreservat	Øyer Sør-Fron
Ca. 20.04.		1 sjukt ind.	Kvamsfjellet	Nord-Fron
21.04.	Ca. midt på dagen	40 – 50 ind.	Over Lågendeltaet	Lillehammer
26.04.	08.50 09.40 11.55 15.00 Ca. 21.15	Ca. 200 ind. Ca. 170 ind. Ca. 70 ind. Ca. 120 ind. En flokk	Over Lågendeltaet Over Nordre Ål Over nordre bydel Over Mjogdalen Over Vårsetergrenda	Lillehammer Lillehammer Lillehammer Ringebu Lillehammer

<b>Dato</b>	<b>Kl. slett</b>	<b>Observasjon</b>	<b>Lokalitet</b>	<b>Kommune</b>
26.04.	22.15 21.30 Ca. 21.35 21.45	Hørt Stor flokk 150 – 200 ind. Min. 300 ind.	Over Mjogdalen Over Balbergkampen Over Lågendeltaet Over Lillehammer Vaskeri	Ringebu Lilehammer Lillehammer Lillehammer
27.04.	02.30 08.04 08.10 08.15	Flokk hørt Ca. 120 ind. Ca. 70 ind. Ca. 40 ind. 15 ind. 3 ind. Min. 100 ind.	Over Suttestadjordet Over Mjogdalen Over Mjogdalen Over Mjogdalen Svennesvollene Settonvika Utenfor Rostadvika	Lillehammer Ringebu Ringebu Ringebu Gjøvik Søndre Land Søndre Land
29.04.	12.07. 14.15 17.23	Ca. 130 ind. Ca. 50 ind. Ca. 120 ind. Min. 20 ind.	Over Ile i Sørbygda Over Mjogdalen Over Ile i Sørbygda Dokkadeltaet	Øyer Ringebu Øyer Nordre/Søndre Land
30.04.		5 ind.	Dokkadeltaet	Nordre/Søndre Land
01.05.	19.50	Stor plog	Over Røysbakken, Vingnes	Lillehammer

Oppsummert - uten hensyn til evt. dobbelttelling - blir dette ca. 16 549 – 16 789 ind. + 26 flokker. Hvis vi forutsetter 100 ind. som gjennomsnitt i de 26 flokkene kommer vi opp i et totalantall på ca. 19 149 – 19 389 ind. Dette antallet forventes å bli enda større når vi får med mai måned, samt rapporter fra flere medlemmer.

Flere observasjoner av kortnebbgås:

ca. 120 ind (Plog på trekk mot nordøst ca kl 21.30) Kviknefjellet, Nord-Fron  
13.04. 1 ind. på Lesjaleira 15.04-18.04. 1 ind Røykenvika, Hadeland 15.04.  
100-150 ind over Saksumsdalskjølen, Lillehammer 14.04., 116 ind rastende og  
100-150 ind i plog passerte over, Svennesvollene, Gjøvik 30.04.

Kortnebbgås, alle i april, og fra Gildesvollen, Ringebu.

4. – ca 140 stk. + 4 (lyd) nattflokker
11. - 57 stk.
12. - 14 ploger ca 1985 stk. + 3 nattflokker.
13. - 50 ploger ca 9085 (?) 1 lydflokk.
14. - 7 ploger 948 stk.
15. - 20 stk - fløy sørover langs Lågen.



- 25. - 2 ploger ca 134 stk.
- 26. - 8 lydflokker.
- 27. - 2 lydflokker
- 28. - 1 plog 92 stk.

### **Grågås**

1 ind. på Lågen i Hundorp naturreservat, Sør-Fron, 24.03. og 19.04., sett følgende 5 dager i Lågendeltaet: 5 ind. 14.04., 2 ind. 16.04., 1 ind. 28.04., 29.04. og 01.05., 1 ind. Hunnselva ved Eina stasjon, Vestre Toten, 06.04., henholdsvis 1 og 2 ind. Totenvika 16.03. og 28.03., henholdsvis 1, 3 og 1 ind. Røykenvika, Gran 16.03., 30.03. og 31.03., 3 ind. på jorde litt nord for Jevnaker 03.04., 2 ind. ved Rostadvika, Søndre Land, 23.04., 1 ind. Dokkadeltaet 30.04.

### **Kanadagås**

1 par med reir på Harpefosdammen, Nord-Fron 30.04. Sett her så tidlig som 26.03. Henholdsvis 1 og 2 ind. Lågen ved Hundorp, Sør-Fron, 13.04. og 01.05., 4 ind. i Grafferdammen/Olstadtjern, Sør-Fron, 19.04., 2 ind. på Hunderfosdammen, Lillehammer, 26.03.senere henholdsvis 1, 1 og 2 ind. samme sted 01.04., 06.04. og 28.04., opptil 15 ind. (26.03.) i Lågendeltaet, hvor den ble sett til sammen 21 dager i perioden 26.03. - 01.05. Henholdsvis 2 og 1 ind. på Svenesvollene, Gjøvik, 15.04. og 17.04., henholdsvis 14 og 15 ind. Hunnselva ved Eina stasjon, Vestre Toten, 03.04. og 06.04., 3 ind. i Totenvika 02.04., henholdsvis 7 og 13 ind. i Røykenvika, Gran, 30.03. og 03.04., 1 ind. utosen av Randsfjorden, Jevnaker, 03.04. Maxtall i Røykenvika 22 ind, 16.03.

### **Hvitkinngås**

2 ind. Randsfjorden ved Eidsand, Gran, 01.05.

### **Gravand:**

Henholdsvis 3 og 6 ind. i Lågendeltaet 13.04. og 26.04., 2 ind. Lauga i Snertingdal. Gjøvik, 27.04.

### **Brunnakke**

Størstenotering i Lågendeltaet 116 ind. 26.04.

### **Snadderand**

4 ind. (2 par) Lågendeltaet 26.04., 27.04. og 28.04. og 1 par samme sted 01.05., 2 ind. i Totenvika 15.04., 1 ind. Røykenvika, Gran, 30.04.

### **Krikkand**

Størstenotering i Lågendeltaet 477 ind. 26.04. Tidlig ankomst: 1 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 07.03.

### **Stokkand**

146 ind. Lesjaleira 08.04 (tidlig topptrekk)

### **Stjertand**

Lågendeltaet: 1 par 14.04., 15.04. og 16.04., 3 ind. 17.04., 1 par 18.04., 22.04., 23.04., 24.04. og 25.04., 6 ind. 26.04., 1 par 27.04., videre 1 par Svennesvollene, Gjøvik, 17.04., 3 ind. Totenvika 09.04., 2 ind. Rostadvika, Søndre Land, 27.04, 1 hann Nordre Randsfjorden, S Land, 27.04., henholdsvis 2, min. 1 og 2 ind. Dokkadeltaet 23.04., 29.04. og 30.04. 2 par sett i Dokkadeltaet 28.04.

### **Knekkand**

1 hann i Lågendeltaet 26.04., 29.04. og 30.04., 1 ind. Helsettjernet, Vestre Toten, 29.04., 1 ind. Mjøsa ved Kapp brygge, Østre Toten, 01.04. og 05.04. 1 ind Lomendeltaet, V Slidre 27.04.

### **Skjeand**

10 ind. (5 par) i Lågendeltaet 26.04., 2 ind. Dokkadeltaet 23.04. 1 par Lomendeltaet, V Slidre 27.04

### **Toppand**

Store antall: 197 ind. Lågendeltaet 26.04., 110 ind. på Einafjorden, Vestre Toten, 26.04.

### **Havelle**

2 ind. Lågendeltaet 27.04.

### **Svartand**

Henholdsvis 8 og 4 ind. i Lågendeltaet 22.04. og 30.04.

### **Sjørre**

Henholdsvis 2 og 3 ind. i Lågendeltaet 22.04. og 26.04., 5 ind. Einafjorden ved Blili, Vestre Toten, 26.04.

### **Lappfiskand**

1 ind. Røykenvika, Gran, 21.04., 1 ind. Rostadvika, Søndre Land, 27.04., 1 ind. Dokkadeltaet 17.04.

### **Laksand**

22 ind. Lesjaleira 23.04

### **Havørn**

1 ungfugl i Lågendeltaet 14.04. og 15.04., 1 ind Lesjaleira, 30.04.

### **Myrhauk**

1 hann rett sør for Fokstua, Dovre, 22.04. 3 ind.(1 hunn og 2 hanner) på Fokstumyra, Dovre 30.04.

### **Hønsehauk**

1 ind v/utløpet av Hunnselva, Gjøvik 02.02. 1 ind Jernbanebrua, Ringebru 30.03.

### **Musvåk**

1 ind. Beritknappen, Gjøvik, 07.04., 1 ind. Horn, Gran, 01.05.

### **Kongeørn**

Observasjon utenfor hekkeområde: 1 ind. Brandbu, Gran, 31.03. 2 subad ind Vollsetrene, Nord-Fron 16.04.(Disse to kom på slep etter en tiur over ett stort åpent område). 1 ungfugl Torpavegen, N Land, 11.02.

### **Fiskeørn**

1 ind. Tretten Vestfjell, Øyer, 01.05., observert på kjent hekkeplass i Lillehammer 21.04., 1 ind. Lågendeltaet 26.04. og 01.05., 1 ind. Totenvika 25.04. Også sett fiskende i Dokkadeltaet 2 ganger på en dag, den 28.04.

### **Jaktfalk**

1 ind Vang 23.04. 1 ind på Dovrefjell 02.03. (Aleksander Myklebust pers. medd)

### **Vandrefalk**

Par på hekkeplass i Nord-Fron 26.03. 1 par på kjent hekkeplass i Sør-Fron, hvor den første gang ble sett 05.04., par på plass på kjent lokalitet i Ringebru, hvor første observasjon (hunnfuglen) ble gjort 12.04. Ved en anledning ble det for øvrig sett 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) på denne lokaliteten, 1 ind Jernbanebrua, Ringebru 29.03 og 30.03.

1 ind. Lågendeltaet 16.04., Ett par på reirplass i Vang, 27.02., og 1 ind. på kjent hekkeplass i Vang 28.02 (samme sted?, red. anm.)

### **Fasan**

1 ind, hunn, Brandbu sentrum, Gran 13. - 22.4. Trolig burfugl. Var svært tam

### **Sivhøne**

1 ind. på søre del av Jarevatnet, Gran, 09.04., 1 ind. Almstoppen, Gran, 15.04.

### **Sothøne**

Trolig 4 hekkende par i Åsjo naturreservat, Lom, henholdsvis 3 og 6 ind. i Rykhusumpene, Sør-Fron, 19.04. og 01.05., 5 ind. Røykenvika, Gran, 24.02., 20 ind. Jarevatnet, Gran, 03.04. og min. 13 ind. på søre del av Jarevatnet 08.04., 5 ind. utosen av Randsfjorden, Jevnaker, 03.04.

### **Trane**

1 ind Frya 25.03., og 26.03., og den 30.03. var tallet økt til 16 ind (tidlige obs.). På Ringebyvollene økte også antall traner raskt med følgende tall og datoer: 9 ind 01-05.04., 26 ind 09.04 og 127 ind 14.04. ca. 150 ind. på jordene ved Skjeggestad, Ringeby, 17.04., til sammen 162 ind. på jordene mellom Ringeby - Hundorp 19.04., min. 120 ind. ved Fluberg bru, Søndre Land, 17.04., 53 ind. Fere i Røn, Vestre Slidre, 17.04, og 54 ind. 24.04 og 25.04. 38 ind. Lågendeltaet 18.04.

### **Tjeld**

1 ind. i Lågendeltaet 14.03. og 18.03., hvor den i perioden 29.03. – 01.05. var nesten daglig å se (i alt 25 observasjonsdager). Størst antall 26.04. med 11 ind. Henholdsvis 1 og 2 ind. Mjøsstranda ved Vingromkapellet, Lillehammer, 15.04. og 22.04., 2 ind. ved Rinnas utløp i Vingrom, Lillehammer, 15.04. og 22.04., 1 ind. ved Hunselvas utløp, Gjøvik, 16.03., henholdsvis 1 og 2 ind. Svenesvollene, Gjøvik, 15.04. og 17.04., 1 ind. Totenvika 31.03., 02.04. og 05.04., 1 ind. ved Kapp brygge, Østre Toten, 14.04. og 17.04. og 2 ind. samme sted 18.04. og 19.04., 2 ind. Randsfjorden ved Eidsand, Gran, 22.04. og 24.04., 2 ind. Røykenvika, Gran, 01.05., 1 ind. Spikarmoene ved Fagernes, Nord-Aurdal, 11.04. og 12.04.

### **Dverglo**

1 ind. Lågendeltaet 27.04., henholdsvis 1 og min. 3 ind. Totenvika 15.04. og 01.05.

### **Sandlo**

Henholdsvis 1 og 2 ind. Totenvika 07.04. og 10.04., 2 ind. Kapp ved Heggshus, Østre Toten, 13.04.

### **Heilo**

Liten flokk med min 6 ind på trekk i Kviknefjellet, Nord-Fron 14.04. 1 ind Sulebu på Filefjell, 27.04

### **Svarthalespove**

1 ind. Lågendeltaet 26.04., 27.04. og 01.05.

### **Storspove**

Flokk på 43 ind. i Hundorp naturreservat, Sør-Fron, 19.04. 6 ind Vollsetrene, Nord-Fron 23.04. Ellers melding om 7 ind ved en hittil ukjent hekkeplass for storspove, i Sør-Fron (Anne Mykletun pers. medd.), Minst 6 ind. Fokstumyra, Dovre 30.04, minst 5 ind. Lesjaleira (1 par trolig i gang med hekking) 01.05.

**Gluttsnipe**

Min. 50 ind. Dokkadeltaet 30.04.

**Skogsnipe**

Opptil 17 ind. i Lågendeltaet 15.04.

**Dobbelbekkasin**

1 ind Bakkeberg i Bøverdalen, Lom 08.04.

**Hettemåke**

Størstenotering i Lågendeltaet ble min. 1700 ind. 21.04.

**Sildemåke**

1 – 2 ind. sett følgende 11 dager i Lågendeltaet: 2 ind. 04.04., 1 ind. 07.04., 2 ind. 14.04., 16.04. og 17.04., 1 ind. 18.04., 2 ind. 21.04. og 23.04., 1 ind. 26.04. og 30.04., 2 ind. 01.05., henholdsvis 3 og 7 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 15.04. og 22.04., 1 ind. Totenvika 31.03., 1 ind. Mjøsa ved Kapp brygge, Østre Toten, 12.04.

**Svartbak**

Observert godt som daglig i Lågendeltaet fra 16.03. - 01.05. med gradvis økning i antallet. 66 ind. registret på sistnevnte dato. Ellers 1 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 15.04., 7 ind. utosen av Randsfjorden, Jevnaker, 03.04.

**Lomvi**

Henholdsvis 6 og 3 ind. på Mjøsa utenfor Totenvika 31.03. og 15.04.

**Skogdue**

1 ind. på jorde ved Einavatnet, Vestre Toten, 03.04., min. 6 ind. Rosethaugen på Raufoss, Vestre Toten, 05.04., henholdsvis 4 og 2 ind. Skjellerud, Vestre Toten, 06.04. og 28.04., min. 3 ind. Øystad - Engøgard, Vestre Toten, 07.04., henholdsvis 3 og 4 ind. Hørsrud, Vestre Toten, 07.04. og 30.04., 2 ind. Skjerdalen, Vestre Toten, 08.04., 2 - 4 ind. Steffensrud, Vestre Toten, 13.04., 6 - 7 ind. Ersrud - Hørsrud, Vestre Toten, 13.04., 2 ind. Tåsås, Vestre Toten, 18.04., 5 ind. i området Bruflat - Bøverbru, Vestre Toten, 20.04., henholdsvis 1 og 2 ind. i Totenvika 09.04. og 10.04.

**Tyrkerdue**

1 ind. Vullugsbru, Skjåk, 20.04. 1 ind Hensåsen, Vang 23.04.. 1 par hørt og sett i hele vinter i Dovre sentrum.

**Hubro**

Registrert på kjent lokalitet i Lom ca. 17.03., hørt på tidligere kjent lokalitet i Ringebru 25.03., registrert på kjent lokalitet i Gjøvik 23.03. 1 ind hørt, Biri 16.03 og 18.03. (Trond Iver Pettersen og Anne Lise Sagstuen)

### **Spurveugle**

1 ind. Moen ,Emse.7.3. 1 eks syngende ved holk for spurveugle, Kvikne, Nord-Fron 26 og 28.02. 1 ind Kvam, Nord-Fron 16.03.

### **Kattugle**

1 ind. Kapp, Østre Toten, 20.04. og 30.04., 1 ind. Bleiken, Gran, 02.03., 1 ind. Røysum på Jaren, Gran 18.03., 1 ind. Skjervum sør, Gran, 23.03., 1 ind. Lysenmoen, Gran, 26.03., 1 ind. i Nordre Brandbu, Gran, 01.05., 1 ind. i Gran 01.05., 1 hunn , hekkende , 3 egg, Granum, Søndre Land, 25.4, Hekket der også i fjor. 1 stk. hørt på Lesja i februar/mars. Syngende kattugle hørt 2 steder i Vågå og i nærheten av Lom sentrum.

### **Hornugle**

1 ihjelkjørt ind. på E-6 sør for Frya, Ringebu 15.02.

### **Jordugle**

1 ind Ringebu, 22.04

### **Perleugle**

2 ind hukrende omtrent hver kveld i Kvikne, Nord-Fron fra 11.02. til ca 20.03. 1 ind på annen lokalitet i Kvikne, Nord-Fron 18.02 til 18.04. 1 ind hørt Ringebu 03.03., 07-08.03., og 16-17.03. 2 ind samme sted 13.03. og 15.03.

### **Vendehals**

1 ind. Lesja, 28.04., 1 ind. Hørslud, Vestre Toten, 30.04.

### **Gråspett**

1 ind. med fast tilhold på foringsplass i Sjøseterlia, Lillehammer, gjennom vinteren. 1 hann på fuglebrett, Kvikne, Nord-Fron 06.03, 13.03 og 18.03.

### **Grønnspekk**

1 ind. Dahle boligfelt på Otta, Sel, i mars/april, 1 ind. hørt jevnlig ved Skalmstad i Sørbygda, Øyer i tidsrommet 20.03. – 29.04., 1 ind. under Skjønbergaksla, Øyer, 24.03., 1 ind. ved Svartevja sør for Jørstadmoen, Lillehammer, 11.03., 1 ind. ved Traasethstranda, Lillehammer, 15.03., 27.03. og 30.03., 1 ind. hørt fra Korgenområdet i Lågendeltaet 18.03. og 04.04., 1 ind. hørt ved Lillehammer renseanlegg 31.03., 09.04. og 24.04., 1 ind. i Totenvika 26.03. og 29.03., 2 ind. ved Vassjøtjern, Lunner, 26.03. Sett med følgende antall i samme lokalitet i Kvikne, Nord-Fron: 1 ind 06.03., 2 ind 13.03., og 2 ind 18.03. 1 ind Jernbanebrua, Ringebu 29.03, og 2 ind samme sted 30.03. Daglig sett eller hørt på Gildesvollen, Ringebu i hele februar og mars.

### **Dvergspett**

1 ind. Einangsøyene, Sel, 27.04., 1 trommende ind. ved Rykhusumpene, Sør-Fron, 01.05., 1 ind. Korgenområdet i Lågendeltaet 08.04., henholdsvis 2 og 1 ind. Svenesvollene, Gjøvik, 18.04. og 22.04., 1 ind. Rambekk, Gjøvik, 24.04., 1 ind. Sillongen, Vestre Toten, 23.04., 1 ind. Raufoss nord, Vestre Toten, 29.04., 1 ind. Båkinn, Østre Toten, 13.04., 1 ind. Totenvika 01.05. 1 ind Nord for Jernbanebrua, Ringebru 08.03, min 4 ind samme sted (nord og sør for brua) 29.03. 1 ind Kvikne, Nord-Fron 13.03. 1 hann, Stenberg museum, Toten 29.03. 1 hunn, Totenvika, Ø Toten, 17.04. 1 ind Gildesvollen, Ringebru 07.03 og 08.03.

### **Sanglerke**

Min 2 ind, Jernbanebrua, Ringebru 29.03.

### **Sandsvale**

2 ind. ved Åsnes sandsvalekoloni, Lesjaleira 01.05

### **Vintererle**

Henholdsvis 1 og 3 ind. langs Lågen ved Vålbrua, Ringebru, 24.03. og 25.03., Sett med følgende antall på følgende datoer ved Jernbanebrua, Ringebru: Min 3 ind ett par og en enslig hann- trolig flere individer 25.03., 4 ind 29.03. og min 5 ind 30.03., 2 ind Harpefosdammen, Nord-Fron 26.03. 1 ind Kvikne, Nord-Fron 30.03., 1 ind. ved Ile gard i Sørbygda, Øyer, 09.04., 12.04., 26.04., 27.04., 29.04., 30.04. og 01.05., 1 - 4 ind. registrert på i alt 36 dager i Lågendeltaet i perioden 12.03. – 01.05. Flere av disse observert på antatte hekkeplasser. 2 ind. ved Li gard, Gausdal, 06.04., 1 ind. ved Hunnselvas utløp, Gjøvik, 16.03., 2 ind. langs Hunnselva, Gjøvik, 24.04., 1 ind. Hunnselva ved Eina, Vestre Toten, 03.04., 1 ind. Totenvika 22.03., sett følgende 4 dager ved Kapp brygge, Østre Toten: 1 - 2 ind. 26.03., 1 ind. 05.04., 08.04. og 09.04., 2 ind. Vestbygda på Lena, Østre Toten, 04.04., 1 ind. i Røykenvika, Gran, 18.03., 2 ind. Rosendal i Brandbu, Gran, 27.03., 2 ind. ved Gullerudelva, Gran, 02.04., 1 ind. Grautbrua på Jaren, Gran, 06.04., 4 ind. Grindvoll, Lunner, 26.03.

### **Linerle (tidlige obs)**

2 eks (To ind i løpet av dagen på trekk mot N.) Jernbanebrua, Ringebru 29.03 og 1 ind samme sted 30.03.

### **Gjerdsmett**

4 ind. sammen på mulig overnattingsplass, Vennis, Vang 24.02., 1 ind. langs Vigga, Gran, 25.02.

### **Rødstrupe**

1 dødt ind. på foringsplass Ballangrud, Lunner, 10.02.

### **Gråtrost**

1 ind Vennis, Vang 23.02.

### **Duetrost**

Min 1 ind Kvikne, Nord-Fron 03.04. 3 ind Vollsetrene, Nord-Fron 16.04.

### **Varsler**

1 ind Kviknefjellet, Nord-Fron 10.04.. 1 ind. Vennis, Vang 17.02. -20.02. 1 ind ved flomvernet sør for Ringebru, 01.04., 1 ind. Roasetra, Gausdal, 28.04., 1 ind. Gjefsegutua på Jaren, Gran, 19.03., 1 ind. ved Vassjøtjern, Lunner, 17.03.

### **Nøttekråke**

1 ind. sett jevnlig på foringsplass i Sjøseterlia, Lillehammer, gjennom vinteren, 1 ind. i Brandbukampen, Gran 26.02., 4 ind. Eidsand, Gran, 03.03., hvor arten også ble sett flere ganger i løpet av vinteren.

### **Kornkråke**

1 stk på Fokstugu, Dovre 30.04., 20 ind på Kapp, Ø Toten 29.03. Min 17 ind Lena, Ø Toten 04.04. Min. 30 ind. på Lena, Østre Toten, 12.03. og den 15.03 var det min 70 ind på samme sted, 1 ind. rett sør for Gran sentrum 02.03.

### **Stær**

min50 ind på Lesjaleira 03.04

### **Bokfink**

2 ind. på foringsplass i Lillehammer ut hele februar måned. Sett i Kvam, Nord-Fron med følgende antall og datoer: 1 ind 18.02. og 11.03.

### **Bjørkefink**

1 ind. på foringsplass Viovegen, Vestre Slidre, 14.01. og noen dager framover. Sett i Kvam, Nord-Fron med følgende antall og datoer: 3 ind. 18.02. og 15 ind 10.03. 2 ind Hensgarda, Vang 21.02. 1-10 ind sett jevnlig på foringsplass Gildesvollen, Ringebru 08-28.02.

### **Stillits**

Observert flere ganger på foringsplass i Vingrom, Lillehammer, denne vinteren, 2 ind. i Follebu, Gausdal, 25.02., 1 ind. Sillongen, Vestre Toten, 07.04., 2 ind. Steffensrud, Vestre Toten, 13.04., 2 - 3 ind. på Kapp, Østre Toten, 25.03., henholdsvis 2 og 2 - 3 ind. i Totenvika 07.04. og 10.04., 1 ind. Kolbu, Østre Toten, 09.04., henholdsvis 4 og 2 ind. i Brandbu, Gran, 24.02. og 24.03. Noen ind. Moen kapell, Gran, 20.4. 1 ind Kirkeby, Gjøvik 21.02. 2 ind Gildesvollen, Ringebru 06.03., og 2 ind samme sted den 07.03.



**Tornirisk**

2 ind. i Totenvika 04.04.

**Bergirisk**

150 ind. Engøgard, Vestre Toten, 07.04.

**Brunsisik**

2 ind. Tisleia, Nord-Aurdal, 10.02.

**Polarsisik**

1 ind. på Hjerkin, Dovre, 24.02. og 25.02., 1 ind. Tisleia, Nord-Aurdal, 10.02.

**Konglebit**

Flokk på ca. 30 ind. sør for Kyrkjegardsfjell, Ringeby, 20.02. og min. 20 ind. i samme område 23.02.

**Kjernebiter**

1 hunn fugl varslet i gråor-/heggeskog på Einangsøyene sør for Otta, Sel, 11.04., samme sted

1 - 2 ind. 27.04., 2 ind. på foringsplass i Sorperoa på Vinstra, Nord-Fron, 04.03., observert flere ganger på foringsplass i Vingrom, Lillehammer, denne vinteren, 6 ind. på foringsplass ovenfor Reistad på Vingnes, Lillehammer, 18.03., 1 – 12 ind. sett følgende 11 dager ved Svartevja sør for Jørstadmoen, Lillehammer: 1 ind. 12.03., 13.03. og 17.03., 12 ind. 19.03., 1 ind. 21.03. og 23.03., 2 ind. 24.03., 1 ind. 31.03., 3 ind. 04.04., 4 ind. 22.04. og 1 ind. 25.04., 1 ind. på foringsplass i Gamleveien, Lillehammer, ca. 19.03. og 2 ind. samme sted ca. 20.04., 8 ind. Tisleia, Nord-Aurdal, 11.02. Sett på Gildesvollen med følgende antall og datoer: 1 ind den 16.02., 20-25.02., 03.03., 05.03., og 08.03. 2 ind den 12.02., 14.02., 16.02., 17.02., 20.02., 26.02., 07.03., og 09.03. 5 ind den 06.03.

**Lappspurv**

16-30 ind på trekk Kyset, V Toten 15.04.

---

Observasjoner for perioden 01.05. – 15.08. 07 sendes til:

Olav Werner Grimsby, Heimhovda 16, 2660 Dombås

***SENEST 16.08.2007***

Tlf: 61 24 50 17 / mobil: 97626788,

eventuelt pr e-post : [wgrimsby@online.no](mailto:wgrimsby@online.no)

# Spetteskader på bygninger

**NOF mottar mange henvendelser hvert år om hakke-spetter som gjør skade på bygninger. Denne type spette-skader forekommer hyppigst om høsten. Folk vil ha gode råd om hva de skal gjøre, og NOF har følgelig forsøkt å få en oversikt over forskjellige tiltak som kan føre til at man unngår slike skader.**

---

Av Morten Ree – Klippet fra nettet og redigert

## Hakkespettskader

på bygninger kan være alt fra små hull til store hull hvor fuglene kommer seg inn mellom ytter- og innervegg med hele kroppen. Det mest ekstreme vi har hørt om er at fuglen fortsatte å hakke seg inn i et oppholdsrom hvor folkene plutselig så nebbet stikke gjennom veggen! Men oftest dreier deg seg om mindre hull, dog ofte i en viss mengde.

Folk vil jo heldigvis i det lengste unngå å drepe fuglen for å bli kvitt problemet, og de vil derfor ha gode forslag til hva som kan

skremme spetten vekk eller få den til å slutte. Denne form for atferd er vanlig kun hos noen få enkeltindivider blant hakkespettene. Som regel dreier det seg om en flaggspett. Vi har i alt syv spettearter i Norge. Foruten flaggspett, finnes svartspett, grønnspett, gråspett, hvitryggspett, dvergspett og tretåspett.



*Flaggspetten er nok den spettearten som forvolder størst skade på bygninger i Norge. (Foto: Geir Rudolfsen)*

## **Hakkespettene hakker stort sett av tre grunner:**

- 1) Hevding av territorium, foregår helst etterjulsvinter og vår.
- 2) For å søke etter næring/overnattingsplass. På bygninger mest der det er råteskader, men også på helt nye bygg, da det kan klekkes mange insekter ut fra nytt materiale. Det hevdes at enkelte spetter en rød!
- 3) For å hakke ut reirhull. Skjer både på friske og gamle trær, men aldri på bebyggelse.

Hvis den hevder territorium vil hakkespetten forsøke å finne plasser med god klang og høy lyd. Å sette opp fuglekasser rundt om på tomten kan lokke hakkespetten til å hakke på dem, da det gir en hul og høy lyd. Når det gjelder størrelsen på kassene anbefales stærkasser (30 cm vegger, 15 cm bredde, hull 5 cm). Man kan også finne et tørrtre (evt. avbarket stamme) som man sager ned og plassere det i utkanten av eiendommen slik at spetten kan markere sitt territorium fra denne. Slå gjerne på en blikkplate på toppen for at spetten får avgitt høyere lyd.



*Her har svartspetten perfert en vegg på Holsvollen i Trondheim 26. oktober 2004. Svartspetten lager gjerne større hull enn de andre spetteartene. (Foto: Otto Frengen)*



*På denne låveveggen har spetthullene kommet til over en årrekke. Hullenes størrelse indikerer at flaggspett og gråspett er høyaktuelle gjerningsarter. Bildet er tatt mellom Orkanger og Geitastrand i Orkdal i Sør-Trøndelag i november 2002. (Foto: Frengen)*

I Sverige har man funnet ut at spettene skyr blåfarge. Opphenging av blått fargebånd kan være et forsøk verdt! Dette kan da henges ved de plasser hvor spetten er mest aktiv.

Det er også en mulig løsning å skjære ut en rovfugl- eller uglesilhuett, enten helfigur eller bare et hode, og så male på to sterkt gulfargede øyne. Plasser denne strategisk til direkte over hullet eller andre plasser på bygningen. Dette vil minne spettene om en ugle eller hauk. Fuglen vil kunne reagere med stor skyhet overfor siluetten, da rovfugler og ugler er blant spettes fiender.

En annen mulighet er å skjære ut en silhuett av en sittende stor hakkespett (svartspett, ca. 50 cm) og feste denne til et hjørne av veggen. Respekten for siluetten kan da føre til at mindre spetter holder seg borte. Vi har fått tilbakemeldinger om at dette fungerer.

Som sagt får NOF mange slike henvendelser i løpet av et år. Vi har ingen standardløsninger og vi har ikke oversikt over effekten av de foreslåtte tiltak. Vi setter derfor stor pris på at folk henvender seg til oss for å finne løsninger, i stedet for å gripe til våpen, slik som dessverre enkelte gjør. Her må sies at man kan i ekstreme skadetilfeller søke kommunen om fellingstillatelse etter skadefellingsforskriften (Direktoratet for naturforvaltning, r.skr. nr.6/97) på artene grønnspett, svartspett og flaggspett. Andre spettearter må søkes via Fylkesmannen. NOF fraråder at man går til et slikt skritt.

Norsk Ornitologisk Forening - Sandgata 30 B, 7012 Trondheim - Tlf. 73 84 16 40 - E-post: [nof@birdlife.no](mailto:nof@birdlife.no)



*På Ertvågøya, Aure i Møre og Romsdal ble denne låveveggen perforert av spettehull. Gårdseieren antok at gråspett eller grønnspett var synderen siden disse to artene finnes i gode bestander på Mørekysten. Etter opphenging av hvite rovfuglsilhuetter og blått fugleskremsel på bakken ble det imidlertid ikke laget flere spettehull på denne låven.  
(Foto: Martin Eriksen)*

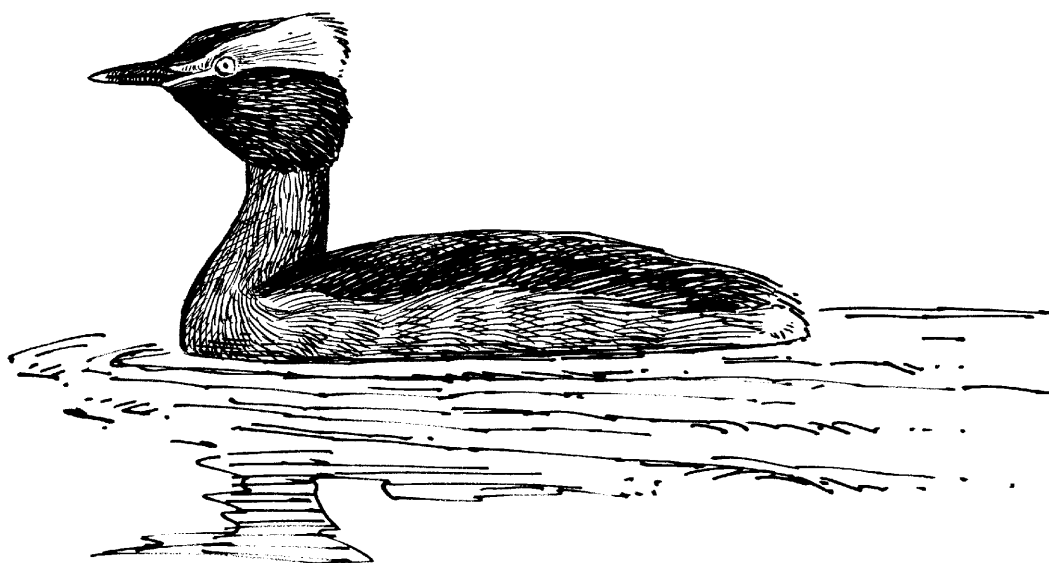
# Bli med på kartlegging av horndykker!

I den nye Rødlista er horndykkeren listet som «Sterkt truet» (EN). Arten har havnet her pga at populasjonen er liten og i tilbakegang. NOF vil av den grunn f.o.m. inneværende år starte en landsomfattende kartlegging av horndykkerens hekkeplasser og reproduksjonssuksess.

---

Av Tore Reinsborg (18.04.2007)

Horndykkeren sto ikke på den forrige Rødlista, men har kommet med i den nye som en følge av de nye kriteriene som er innført med hensyn på rødlisting av arter. En i utgangspunktet liten hekkepopulasjon i kombinasjon med bestandsnedgang



gjør arten meget utsatt for en nær og framtidig utrydding. Fra og med inneværende vår og sommer er det ønskelig at så mange som mulig bidrar med opplysninger om hekkelokaliteter og antall individer på disse. Opplysninger som er viktig å notere for hver observasjon er: fylke, kommune, dato(er), navn på tjern/innsjø, UTM-referanse så nøyaktig som mulig for observasjonssted, antall par og senere antall unger som blir observert på de forskjellige hekkelokalitetene. Det vil bli forsøkt opprettet fylkeskontakter i hvert fylke som vil koordinere virksomheten regionalt, samt gjøre fylkesoppsummeringer. Dataene fra kartleggingen vil bli importert i hekkefugl-databasen [Fugleatlas.no](http://Fugleatlas.no). Mer informasjon følger ganske snart!

---

Oppland sin oppnevnte koordinator er følgende person:

**Bjørn Harald Larsen**, Ringveien , 2830 Raufoss  
Tlf: 611 90385. E – postadresse: ***bh-lar@frisurf.no***

# Ringmerkere søkes

## – Åpner ornitologisk ringmerkingsstasjon på Fokstumyra

**FUGL:** Sunnmøre ringmerkingsgruppe åpner ornitologisk stasjon på Dovrefjell. Målet er å få med flere på ringmerking av trekkfugler.

---

Av Vidar Heitkøtter (Gudbrandsdølen Dagningen 27.03.2007)

**DOVREFJELL:** I fjord sommer ble 9.500 fugler merket i området rundt Fokstumyra. Ildsjelene fra Sunnmøre klarte å fange inn hele 1.200 blåstruper

### Mer kunnskap

Det resultatet er vi godt fornøyd med. Blåstrupen er interessant fordi den har trekkveier som er lite kjent. Vi er på jakt etter mer kunnskap om denne fuglearten. En blåstrupe som ble ringmerket i Tromsø, ble senere funnet i Pakistan. Det er en interessant observasjon som viser at blåstrupen har en sjelden trekkretning langt øst i Asia, forteller Kjell Mørk Sot i Hareid på Sunnmøre. Han er utdanningsleder for Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, og håper han skal få med seg flere fra distriktet som er interessert i ringmerking av fugl. – Det som kreves, er interesse og kunnskap om fugl. Før du tar eksamen må du ha merket minst et par tusen fugler sier Kjell Mørk Sot.

”Dovrefjell” – Foto: Vidar Heitkøtter (hannfugl av blåstrupe og sivspurv)



### **Mest mulig fugl**

Etableringen av en ornitologisk stasjon på Dovrefjell skjer i et samarbeid med gardbruker og oppsynsmann Laurits Sønstebø. Sunnmøre ringmerkingsgruppe har som mål å merke mest mulig fugl på Dovrefjell. Fokstummyra var et av landets aller første naturreservat. Allerede i 1816 var utenlandske naturforskere interessert i området. Ornitologene på Sunnmøre er spesielt interessert iDovreområdet fordi det er et krysningspunkt i vår- og høsttrekket mellom Møre, Trøndelag og Østlandet.

Allerede til helgen kommer ornitologene til Dovrefjell for å sette opp reirplatå for rovfugl. Dette arbeidet blir gjort for at spesielle arter som dvergfalk, hornugle og tårnfalk skal få bedre plasser å hekke på

Foto: Svein Bekkum





Returadresse:  
NOF avd. Oppland  
Postboks 18  
2880 Dokka





